

Ālənžil n-Yisa Ālmasex wa iktāb MÄTTI

Āṭṭarex n-Yisa Ālmasex

(Luqa 3:23–38)

1 Āṭṭarex n-Yisa* Ālmasex* wa n-ahāya n-ānnābi Dawəd d-ahāya n-Ibrahim da:

2 Ikrāš Ibrahim Isxaqq,

Isxaqq ikrāš Yaqub,

Yaqub ikrāš Yāhuda d-ayətma-s wi iyyāḍnen.

3 Yāhuda ənta, təkrāš-as hānne-s Tamar, Faris d-Zira.

Ikrāš Faris Xāšrun,

ikrāš Xāšrun Aram,

4 ikrāš Aram Aminādab,

ikrāš Aminādab Nasun,

ikrāš Nasun Sālmun.

5 Ikrāš Sālmun d-hānne-s Rahab Boyaz,

ikrāš Boyaz d-hānne-s Rutt Yubāyd,

Yubāyd ənta, ikrāš Yasa.

6 Yasa ənta a orāwān ămānokal Dawəd.

Dawəd ənta, ikrāš d-hānne-s n-Urya Sulāyman,

7 Sulāyman ənta ikrāš Raxābyām,

Raxābyām ikrāš Abya,

Abya ikrāš Asaf,

8 Asaf, ikrāš Yāhušāffat,

Yāhušāffat ikrāš Yoram,

Yoram ikrāš Uzya,

9 Uzya ikrāš Yotam,

Yotam ikrāš Axaz,

Axaz ikrāš Ezekya,

10 Ezekya, ikrāš Mānase,

Mānase ikrāš Amon,

Amon ikrāš Yozya,

11 Yozya ikrāš Yāxunya d-ayətma-s wi iyyāḍnen.

Āzzāman-wen-dāy a dāy-əttəkfālān kāl-İṣrayil

s-ākall wa n-Babilun.

- ¹² Darăt atəkfəl-wen-dăy ad-ikrăš Yakonya Āşşälat,
Āşşälat ikrăš Zurubabil,
¹³ Zurubabil ikrăš Abihud,
Abihud, ikrăš Ilyakim,
Ilyakim ikrăš Yazur,
¹⁴ Yazur ikrăš Āssăddiq,
Āssăddiq, ikrăš Yahim,
Yahim ikrăš Yəlihud,
¹⁵ Yəlihud ikrăš Yəlyazär,
Yəlyazär, ikrăš Mittän,
Mittän, ikrăš Yaqub.
¹⁶ Yaqub-en-dăy a āshăyăwān Yusəf wa n-ăhaləs n-Măryăma
ta torăwăt Yisa wa s-itawănnə Ālmasex.*

¹⁷ Yur-ăzzăman wa n-Ibrahim təkkəd ăzzăman wa n-Dawəd,
okăynăt mărawăt əzzurəyaten d-əkkozăt; yur-ăzzăman wa n-Dawəd
təkkəd ăzzăman wa n-atəkfəl n-kăl-Isräyil s-ăkall wa n-Băbilun,
okăynăt mărawăt əzzurəyaten d-əkkozăt; yur-ăzzăman dăy wa n-
atəkfəl n-kăl-Isräyil s-ăkall wa n-Babilun təkkəd ăzzăman wa n-tiwit
n-Ālmasex,* mărawăt əzzurəyaten d-əkkozăt a okăyinen.

Tiwit n-Yisa Ālmasex (Luqa 2:1-7)

¹⁸ Enta da əmmək wa s-iwa Yisa* Ālmasex: ma-s Măryăma, ittar-tăt
ăhaləs s-isəm-net Yusəf măšan dăy-a-wa ităjj Măssinăy s-tărna n-Unfas
Şăddijän,* təkrăš ənniyăt hărwa wär toher d-Yusəf isəftay. ¹⁹ Yusəf-i n-
anəmmutăr-net, ăhaləs n-ămarydal a ămoos, inhăy a-s tanfust-den-dăy
yəs, ăssosăm, wär t-illa ere dăy-ija isălan ed wär-irha ad-tăt-ikşəf. Təssəba
n-a-wen-dăy a făl t-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-hin-izjär isălan-net dăy-ufăr.
²⁰ Izinəjzum dăy-a-wen-dăy a-s has-dd ănfalăl ănjălos n-Emăli dăy-
tăharjit, inn'-as: «Yusəf Āgg-Dawəd, wär tăksuđăd adubən n-Măryăma făl-
a-s ənniyăt wa la, Unfas Şăddijän a-s əssəbab-net, ²¹ ad-təkrăš alyad, təjəd-
as isəm Yisa făl-a-s ənta a madăñ-iyłəs tamətte-net dăy-ibăkkadăñ-net.»
²² A-wa iket-net ija i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi n-Măssinăy iyyăn a-s innă:

«Innă Emăli:

²³ ‘Săjdăt!

Ad-təkrăš tămawađt wärät təzzey meddən ənniyăt,
təkrăš alyad, iwär-t isəm Imanuwil’.

Imanuwil, ālmăyna-net: Măssinăy, izzăy-dd jere-năy.»

²⁴ Inkăr-dd Yusəf dăy-edəs, ămeşəl a-wa has-innă ănjălos n-Emăli,
izzəzəlăy-dd Măryăma, ²⁵ măšan wär dăr-s oher isəftay har təjrăw
eyăf-net, təkrăš alyad, ăswär-t isəm Yisa.

Imusăñän wi dd-fälnen ijej, emmayän i-Yisa

2 Azzäman wa d-ämooß Harudäss ämänokal n-teje ta n-Älyähudäyät ad-iwa Yisa däy-tayrëmt ta n-Bätlehäm hät teje-ten-däy. Azzäman-en-däy day ad-dd-osän imusăñän dd-fälnen emäynäj, əkkän-dd Yärussälam, 2 sastanän äddinät d-ämänokal n-käl-Älyähud wa s-iket iwa s-ənhäyän atär-net a-s dd-izjär s-emäynäj; əlläyen-asän a-s ass ad-dd-jän i-ad-t-əybädän. 3 Isl' ämänokal Harudäss i-mäjräd-wen-däy yas, isshäwwäsh ənta d-käl-Yärussälam iket-däy-näsän. 4 Äsdäw-dd ədarät-a-wen e d t-illäm ämänokal n-käl-tikutawen* d-älyälim n-Ättäwrät,* issästän-tän d-edägg wa däy-mad-iwəy Älmasex.* 5 Ènnän-as: «Bätlehäm ta hät teje ta n-Älyähudäyät a däy-mad-iwəy fäl-a-s iktab ännäbi iyäy a-s, inna Mässinäy:

6 'Ya Bätlehäm, kämm-i hät teje ta n-Älyähudäyät, tidët, wär tèkned təmyäre jer-tiyärmaten ti n-käl-Älyähud mäšan, kämm-i-däy əndärrät ad-dd-mad-izjär ämänokal wa madän-izar i-tamätte-nin ta n-käl-Isräyil, isässiyyed-tät.' »

7 Islä Harudäss i-a-wen yas, ikkäss-dd imusăñän-winnin s-takše, ad-tän-ikann asästan d-äzzäman wa däy-hasän-dd-änfäläl atär wa s-ənnän ənhayän-t. 8 Issägl'-en ədarät-a-wen, däy-a-s hasän-inna: «Akkät Bätlehäm, tèknem asästan d-alyaq, afäl t-täjräwäm, əqqəlät-ahi-dd, täjäm däy-i isälan i-ad-t-äkkäy, ərkäyäy-as näkk-däy.» 9 Èslän i-a-wa inna, əglän. A əndärrän, atär-wənnin ənhayän s-emäynäj-da-däy, əzzar-asän har tanämhäla n-ehän wa iha alyaq. 10 Ènhayän atär-en, əknän tedäwit. 11 Èjjäšän ehän wa jənnəj-ənhayän atär, ənhayän alyaq d-ma-s Märyäma, ərkäyän-as, ad-t-yabbädän. Orän ədarät-a-wen tisətwar-näsän, əkkässän-as-dd tibäddar n-oräy d-matälxer d-telđädt.† 12 Èllan-t dihen-däy a-s tän-issälmäd Mässinäy däy-täharjít s-udaynet i-ad-əqqəlän Harudäss. Jän tabarät tiyyät säl ta dd-jän, əqqəldän əkall-näsän.

Ajiwəd s-Miṣra

13 Èglän imusăñän ənnin yas, änfäläl-dd änjälos n-Emäli i-Yusəf däy-täharjít, inn'-as: «Yusəf, ənkär, ədkəl alyaq d-ma-s, jawäq s-äkall wa n-Miṣra, təzzäyäd dihen-däy har ašäl wa d-hak mad-ännäy täddoobed ad-dd-täqqəläd fäl-a-s alyaq-i, itammäy-as Harudäss i-ad-t-äny.» 14 Inkär, iḍkäl alyaq d-ma-s, əhona s-Miṣra ehäd-wen-däy, 15 izzäy dihen har əba Harudäss. Ij'-a-wen i-ad-itbət a-wa innä ännäbi iyäy a-s innä, innä Emäli:

«Èyrey-dd Rure-y i-ad-dd-izjär Miṣra.»

† 2:11 Ađutän-wi-däy, itawänn'-asän day: Miri (myrrhe däy-Təfränsit).

Aratān wi issānyā Harudəs

¹⁶ Ilmăd Harudəs a-s əssəswădăñ-t imusăñän ed wär t-dd-olesăñ uygəl yas, ikäf s-ađkär. Omär ălwăqq-wen-dăy s-ad-ămmătăñ ilyađăñ wi hănen Bătlehăm d-attayăñ-net t-əllanen daw-əssin iwətyan ed tăqqăñ-ten-dăy a togdăhät d-ta s-has-ənnăñ imusăñän, ănfalălăñ-asăñ-dd atăr dăy-s. ¹⁷ Āmoos a-wen-dăy ijăñ a ăssiitbătăñ a-wa innă ănnăbi Yirmiya[†] a-s inna dăy-əlkəttab n-Măssinăy:

¹⁸ «Ij’ emăsli n-tisnant dăy-ayrəm wa n-Rama,
ja tahăla d-tikălelen.
A-wa Răhila hallăt ilyađăñ-net,
ăbă-dd a tăt-isəssisumăñ,
ed ilyađăñ-net, ămmun iket-dăy-năsăñ.»

Iqqăl-dd Yusəf ăkall wa n-Işrayil

¹⁹ Āba Harudəs yas, ănfalăl-dd ănjălos n-Emăli i-Yusəf dăy-tăharjit dăy-ăkall wa n-Mişra, inn'-as: ²⁰ «Eđkəl alyaq d-ma-s ămăra, təqqəlăd ăkall wa n-Işrayil ed ăddinăt wi s-kăla tattarăñ iji n-iman-net, ăba-tăñ.» ²¹ Inkăr Yusəf, iđkăl alyaq d-ma-s, iqqăl ăkall wa n-Işrayil. ²² Măšan, islă a-s Erkilyas ägg Harudəs a ămnakălăñ dăy-edägg n-ti-s făll-teje ta n-Ālyăhudəyät yas, igdăl-as əmməttəsu ad-tăt-ăkk i-ad-dăy-s izzăy. ănfalăl-as-dd Măssinăy dăy-tăharjit, inn'-as ad-ăkk teje ta n-Galila. ²³ Iwwăd-in teje-ten yas, izzăy dăy-tayrəmt s-isəm-net Năşirăt. Ija a-wen i-ad-itbət a-wa ənnăñ ănnăbităñ făll-Yisa* a-s ənnăñ:

«Ad-t-iwăr isəm: U-Năşirăt.»

Ălxuṭbăt wa ija Exya wa n-Enəsselmăy

(Marqəs 1:1–8; Luqa 3:1–18; Exya 1:19–28)

3 Işilan-win-dăy d-izzăy Yisa tayrəmt ta n-Năşirăt, ad-issəntă Exya wa n-Enəsselmăy ămaşal-net, ijanna i-ăddinăt dăy-tenere n-teje ta n-Ālyăhudəyät: ² «Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăy,* tohăz-kăwăñ-dd.» ³ A-wen-dăy işlăñ Exya, a dăy-ăssewăl ănnăbi Saya, a-s innă:

«Ad-t-iməl ăhaləs ăsiyăren dăy-tenere,
ijanna i-ăddinăt:
'Ăknăt tabarăt i-Emăli,
səssiyədăt data-s ibaran-net.' »

*^{2:17} A-wa ănnăbi dd-ăzzarăñ i-Yisa, ălolăy dăy-isălan-net săđisăt timağ n-awătay dat-tiwit-net.

⁴ A-s ităjj a-wen-dăy, ilsa Exya asălso iknan s-elăm n-amnəs wară̄n amzădă̄n, ijbas s-taməntəka n-elăm, iddar s-tašwalt d-torawă̄t. ⁵ Tisən-t-dd āddină̄t dd-falnen aŷrəm wa n-Yärussălam d-teje ta n-Ālyăhudəyät iket-net d-idăggan iket-năsă̄n wi ohăznen ejăñš wa n-Yurdəni, ⁶ ad-tilyūn ibăkkadă̄n-năsă̄n dat-tamətte, isalmay-tă̄n Exya dăy-ejăñš wa n-Yurdəni.

⁷ Ijrăh-in Exya a-s tamətte ta t-dd-təkkă̄t, han-tă̄t āddină̄t ājjootnen la taggayt ta n-kă̄l-faris* d-ta n-kă̄l-sadus* ārhanen ad-tă̄n-isəlmă̄y, innă̄d-dd săr-să̄n, inn'-asă̄n: «Ya taššalen-i-dăy! Wădden tənnăm təmsădă̄m! Eyya, a tă̄rham ad-tətwəsəlmă̄yă̄m i-ad-təfələm daw-ăssăreya n-Măssină̄y wa s-išwar fălla-wă̄n dd-ođa? Lăyătă̄t-ahi, mi kăwă̄n-issəlmă̄dă̄n s-a-wen? ⁸ Sətbətă̄t tă̄tubt-năwă̄n s-timašalen āhuuskă̄tnen, ⁹ wăr tă̄sfăllă̄m făll-tənna n-a-s əzzurəyă̄t n-Ibrahim a tă̄moosă̄m ed afă̄l tă̄qqă̄l s-isălan n-əzzurəyă̄t yas, Măssină̄y, āddoobă̄t ad-isəmməskəl tihun-ti-dăy hannă̄yă̄m, ixlək-dd dăy-snă̄t əzzurəyă̄t i-Ibrahim. ¹⁰ Ajă̄t ənniyă̄t făl-a-s emm n-tută̄la āru d-insa făll-ikewă̄n n-ihă̄škan, e d t-illă̄m ahă̄š wără̄n itirəw arată̄n iha ălfăyda, ad-hin-ăttă̄nkăđ, itwəjär-in dăy-efew. ¹¹ Năkk, aman a dăy-kăwă̄n-salmayă̄ i-ad-umas a-wen ašămol n-tă̄tubt-năwă̄n măšan, ilkam-ahi āhaləs hi-ijan mijraw wa-dăy s-wăr-ănhăjjă̄y wăla-dăy d-ad-əđəsă̄y issal n-tifădelen-net, ənta, Unfas Šăddijă̄n* d-efew a dăy-kăwă̄n-mad-isəlmă̄y, ¹² iťtaf tesăyt-net ta s-mad-hin-izuzză̄r allon-net, isədəw əttă̄yam wa olăyă̄n dăy-ejănd-net, irməs ahoşă̄r wa wăr-ih' ălfăyda, ijär-t-in dăy-efew āhijăljălă̄n hărkuk. »

Atwəsəlmay n-Yisa dăy-aman (Marqəs 1:9–11; Luqa 3:21–22)

¹³ Dăy-a-wen-dăy a dd-ifă̄l Yisa teje ta n-Galila, ikkă̄-dd Exya i-ad-t-isəlmă̄y dăy-ejăñš wa n-Yurdəni ¹⁴ măšan, unjăy Exya s-a-wen, ănn-ak, inn'-as: «Năkk a ămiyatără̄n s-ad-hi-səlmă̄yă̄d dăy-aman, yas əndek e-d il' əmmək n-a-s kăyy a hi-dd-itakkă̄n i-a-wen? » ¹⁵ Inn'-as Yisa: «Ămăra-dăy, əqbəl s-a-wen ed əmmək-wen-dăy a-s mad-nămašă̄l a-wa oyădă̄n, irha Măssină̄y. » Ij'-as Yisa măjrăd-wen-dăy yas, issəlmă̄y-t Exya. ¹⁶ Ātwəsəlmă̄y Yisa, diha-dăy dd-izjär aman, ad-dd-ămeră̄n išənnawă̄n dăy-təssəba-net, inhă̄y Unfas Šăddijă̄n n-Măssină̄y har fălla-s dd-ăzzubbă̄t dăy-ănnuy n-tedăbert măllă̄t. ¹⁷ Dăy-tamăzăyyat-ten-dăy ad-dd-ijmăd emăsli išənnawă̄n, innă̄n:

«A-wa Rure-γ* wa əkneey tă̄rha,
ənta a dăy-ăsriwă̄n iman-in. »

Āžžurrăb Iblis Yisa

(Marqəs 1:12–13; Luqa 4:1–13)

4 Oyăd Unfas Šäddijän* Yisa* ḍarät-a-wen s-tenere i-ad-t-iżżurrəbət Iblis. ²Ija dihen əkkozät timərwen n-ehäd d-aşl, ăzum, wär-ikša, wär-iswa. Šämad tokay tăqqän-ten-dăy, ad-ălluz. ³Ālwăqq-wen-dăy ad-t-ohăz Iblis-i n-ălmužărrib, inn'-as:

«Šämad kăyy a-s Rure-s n-Mässinäy,* ann i-tihun-ti-dăy ad-umasnăt tijəlwən!»

⁴ Inn'-as Yisa: «Iktab dăy-mäjrăd n-Mässinäy a-s:
 ‘Tämudre n-ăgg-adəm, wär təmdă făl tetăte ȳas,
 iddăret day s-e d t-illăm
 mäjrăd dd-izjarăn emm n-Mässinäy.’»

⁵ Iwwäy-t Iblis ḍarät-a-wen s-ayrəm wa šäddijän n-Yärussălam, ij'-e făll-afălla n-ehän n-ămudd wa măqqărăn,* inn'-as:

⁶ «Šämad kăyy a-s Rure-s n-Mässinäy, ăyy iman-năk s-ăkall ed iktab dăy-mäjrăd n-Mässinäy a-s:

‘Ad-săr-k dd-amăr Mässinäy ănjălosăñ-net
 əkbəlän-kăy dăy-ifassăñ-năsăñ
 i-ad-wär hak-rəssəl wăla-dăy tăhunt tiyyăt ȳas.’»

⁷ Inn'-as Yisa: «Iktab day dăy-mäjrăd n-Mässinäy a-s:
 ‘Wär-e tarəməd Emăli-năk, Mässinäy.’»

⁸ Iwwäy-t day Iblis s-ađay iyyän iknan ađkul, issəkn'-e əddəwələn n-ăddunya iket-net d-ălxurmăt-năsăñ, inn'-as ămăra:

⁹ «Hakkăy-kăy a-wa-dăy iket-net, afăl dat-i tărkăyăd, tăybădăd-ahi.»

¹⁰ Inn'-as Yisa: «Iblis, aqej-ahi; iktab dăy-mäjrăd n-Mässinäy a-s:
 ‘Āybəd Emăli-năk Mässinäy,
 ənta ȳas a fălla-k ilan ălxidmăt.’»

¹¹ Oyy'-e Iblis ḍarät-a-wen, osăñ-t-dd ănjălosăñ ăssayăt-wen-dăy, ăxdämän-as.

Sănto n-ămaşal n-Yisa dăy-tayrəmt ta n-Qăfărnaxum

(Marqəs 1:14–15; Luqa 4:14–15)

¹² Islă Yisa atărməs n-Exya wa n-Enəsselmäy ȳas, ikkă teje ta n-Galila. ¹³Izjär tayrəmt ta n-Năşirăt, iglă izzăy ta n-Qăfărnaxum, a-wen tayrəmt hat asălim n-ejänš wa n-Galila dăy-attayăñ n-teje ta n-Żabilun d-ta n-Naftali; ¹⁴ămoos a-wen a ăssiitbătăñ mäjrăd wa ija ănnăbi Saya† a-s innă:

†4:14 A-wa ănnăbi dd-ăzzarăñ i-Yisa, ălolăy dăy-isălan-net əssayăt timağ n-awătay dat-tiwit-net.

15 « Ya kăl-Žabilun, ya kăl-Naftali!

Kăwăned-i hănen asălim d-ejăns wa n-Galila,

Kăwăned-i hin-əllanen i-ejăns wa n-Yurdəni, săjdăt!

Kăwăned-i n-kăl-teje ta n-Galila əzzăyăn inəzżulam,[†] săjdăt!

16 Tamətte ta hăt tihay, āmläwlăw-dd fălla-s ănnur măqqărăن, ăddinăt day wi s-kăla əzzăyăn tihay ti hănen tamăttant, așăl-i, ăzzubbăt-dd fălla-săн ănnur. »

17 Yur-dihen-dăy ad-issənta Yisa ămašal-net, ixat̄ăb, ijanna i-ăddinăt: « Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăy,^{*} tohăz-dd. »

Inət̄ulab n-Yisa wi ăzzarnen

(Marqəs 1:16–20; Luqa 5:1–11)

18 Irjaš Yisa așăl iyyăn dăy-asălim n-ejăns wa n-Galila a-s inhăy əssin ayətmatăń: Simyon wa s-itawănnna Bətrus d-ănjja-s Idris, təjjarăń tătart-năsăń dăy-aman ed iməhhuyya n-imănan a ămoosăń, **19** inn'-asăń: « Elkəmăt-ahi, ad-kăwăń-ăjăy meddən săr-i dd-sadawnen ăddinăt i-ad-tăń-ăyləsăy. » **20** Oyyăn titarren-năsăń ălwăqq-wen-dăy, əlkămăń-as.

21 Illa-hin i-dihen, olăs day Yisa ahănat n-əssin ayətmatăń iyyăd: Yaqub d-ănjja-s Exya, han turăft n-aman əntăned d-abba-năsăń Zăbdi, samăkrasăń titarren-năsăń; iyr'-en-dd s-iman-net əntăneđ-dăy. **22** Oyyăn abba-năsăń hakd turăft n-aman dihen-dăy, əlkămăń-as ălwăqq-wen-dăy.

Ăzozăy Yisa imarhinăń dăy-teje ta n-Galila

(Luqa 6:17–19)

23 Alliil Yisa teje ta n-Galila iket-net, isayra ăddinăt dăy-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,^{*} ixat̄ăb isălan n-Ălənžil^{*} n-Təmmənəya n-Măssinăy,^{*} izizuy ăddinăt dăy-turhənnawen-năsăń d-ălyibăń-năsăń. **24** Intăj isəm-net dăy-ăkall iket-net har ăwwăđ Surya. Tamawayăń-dd săr-s imarhinăń d-inayyabăń d-iməlşan d-wi təjrăw tašăkărărăt d-inəbdan, izizuy-tăń iket-dăy-năsăń. **25** Dăy-asikəl-net, təlkam-as tamətte tăjięet han ăddinăt dd-falnen teje ta n-Galila d-tidbi ti n-mărawăt; iyyăd, Yărussălam d-Ălyăhudəyät d-illa-hin i-Yurdəni sihen ad-dd-falăń.

Ălxuṭbăt wa ija Yisa făll-afălla n-tădayt

5 Inhăy Yisa əjut n-tamətte ta has-təlkămăt ყas, iwwăń tădayt tiyyăt, ăqqima, əkkăń-t-dd inət̄ulab-net, ăqqimăń edes-has;² iđkăł măjrăd, ad-tăń-isayra, ijann'-asăń:

[†]4:15 — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wărăń ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăşăl mey ere wărăń ilkem i-ăddin-năsăń, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăy a făl tiwsaten ti iyyăđnen iket-năsnăt, ti n-inəzżulam.

— Aşăl-i-dăy, ănăzzalim, ăkafăr (ere wărăń issen s-Măssinăy).

Tisunđad

(Luqa 6:20–23)

- ³ « Təndəd i-wi ăzoznen iman-năsăń dat-Măssinắy
ed Təmmənəya n-Măssinắy* ti-năsăń.
- ⁴ Təndəd i-wi ăsninnen dăy-iman-năsăń
ed ad-ismađăń ulhawăń-năsăń.
- ⁵ Təndəd i-wi ăzednen ha tazidert
ed ad-əkusəń ăkall.
- ⁶ Təndəd i-wi inaqq laz d-fad n-asətbat n-iqqud
ed ad-ăyyăwăńăń dăy-a-wa s-tammắyăń.
- ⁷ Təndəd i-wi s-ha tăhanint ulhawăń-năsăń
ed ad-hasăń-ađəń Măssinắy tăhanint.
- ⁸ Təndəd i-wi s-şăddijăń ulhawăń-năsăń
ed ad-ənhắyăń Măssinắy.
- ⁹ Təndəd i-wi n-kăl-ălyafyắt
ed ad-tăń-iwắr isəm: dăgg-Măssinắy.
- ¹⁰ Təndəd i-wi tamắdraynen dăy-təssəba n-iqqud-năsăń
dăy-erhet n-Măssinắy, ti-năsăń.
- ¹¹ Təndəd-awăń e-d kăwăń-gaggărăń ăddinắt,
tiyəzzəbun-kăwăń,
jannen fălla-wăń s-bahu
e d t-illắm a lăbasăń dăy-ăddimmắt-in.
- ¹² Dăwắtắt, talwə́m dăy-iman-năwăń ed ad-ijat
marušắt-năwăń dăy-ălžănnắt,
ălyizabắt-wen-dăy kăwăń-săknen ăddinắt ašắl-i-dăy,
a əssəknăń i-ănnăbităń wi hawăń-dd-ăzzarnen. »

Imumənăń, tesəmt d-ănnur a ămoosăń i-ăddunya
(Marqəs 9:50; Luqa 14:34–35)

¹³ « Kăwăneď a-s tesəmt n-ăddunya măšan, tesəmt, afắl tăt-tăjmắd temde-net, ma s-tăt-e-isəsməm ăwădəm? Ad-ăbas t-illa a tənfa ar ad-hin-tădf, əfkəlfəkəlăń-tăt ăddinắt.

¹⁴ Kăwăneď a-s ănnur n-ăddunya. Ayrəm ya iwarăń afăllă n-ăday wắr mad-ifffăr; ¹⁵ ăddinắt, wắr sărmisăń tefătelt təzzar, əjən-tăt daw-ăkoss, ănn-ak, ăsađəf ăsikakăń a făll-tăt-e-siləyăń i-ad-ăsimắlăwlắw ănnur-net ehăń d-a-wa t-ihăń iket-net. ¹⁶ A-wen-dăy a fắl, imləwləwet ănnur-năwăń kăwăneď-dăy, s-əmmək-en-dăy, dat-ăddinắt i-ad-ənhắyăń imărkedăń-năwăń, səmyărăń Abba-năwăń-i ihăń ișənnawăń. »

Alämär wa ăynayän d-wa ărəwän

¹⁷ Inn'-asän Yisa day: «Wär teylät näkk, osey-dd i-ad-hin-ekkəsäy a-wa innä alämär wa n-ănnäbi Mosa d-a-wa ənnän ănnäbitän wi iyyädnen, asətbat-net a-s dd-osey wädden anäxas-net. ¹⁸ Äsidättey-awän a-s ad-iba ișənnawän d-ăkall, wär-ăba wäla-däy tahnəqqet wäla tătbäqqet tiyyät ȳas däy-alämär n-Mässinäy a ikkäs wär-itbet a-wa däy-s ătwännän iket-net. ¹⁹ A-wen-däy a fäl ere ănmäšräyän i-alämär wa däy-sän ojärän təmmədrit, mey ittär ad-ișənnəməşrəy ăwadəm iyyän s-a-wen-däy, ăwadəm-en, ənta a madän-umas wa ojärän iba n-təfärre däy-Təmmənəya n-Mässinäy* mäšan, ere itamašalän a-wa innä alämär, isalmad ăddinät a-wa inna i-ad-t-ămašälän əntäneđ-däy, ăwadəm-en, ad-umas ămizär däy-Təmmənəya n-Mässinäy.* ²⁰ Ekkasäy-käwän däy-taydärt n-a-s afäl wär-ojer iqqud-näwän wa n-ălyulam n-Ättäwrät* d-käl-faris,* xäram-awän ujəš n-Təmmənəya n-Mässinäy. »

Ađkär, iji n-iman, kəssən d-tenäşše

(Luqa 12:57–59)

²¹ « Wädden, təslam a-s imyarän-näwän wi n-ibda, ătwänn'-asän, inna Mässinäy: ‘Wär jed iman ed ere ijän iman däy, iwär-t uđlem dat-Mässinäy’, ²² mäšan näkk, ənney-awän a-s: ere ijjäš ađkär fäll-ăñja-s däy, iwar-t uđlem, ere innän i-ăñja-s: ‘Amäros’, ăniihäßja s-ad-ămawäy s-ăşşäreya wa mäqqärän s-itawänna Sinhidrin† i-ad-itwəşräy; ere day innän i-ăñja-s: ‘Təkşäfäd’, ăniihäßja d-ad-t-ăkš efew wa n-žohännäma. ²³ Afäl təkked ehän n-ămudd wa mäqqärän,* tăwwayäd takute-näk, afäl ălwäqq wa d-sänsed tăkute-näk fäll-tasəskärt ta n-tikutawen har dd-təkted a-s ikka härät jere-k d-ăñja-k, ²⁴ wär ketäd, ăyy'-et dədi-däy, əqqəl ăñja-k har hak-ăns təzzar, təjəd takute-näk i-Mässinäy.

²⁵ Kunta irwas-käy ăwadəm, išk'-ak s-əlxəkum, uf'-ak ad-där-s tənməknäd šik iket-di d-hin-tiwəđäm əlxəkum ed əlxəkum, afäl t-in-tăwwäđäm, ad-käy-ăj ere wa käy-ăsiwärän uđlem däy-ifassän n-ăgg-ăşşäreya, ăj'-ik ăgg-ăşşäreya däy-ifassän n-ălgomi, ăj'-ik ălgomi däy-takärmüt. ²⁶ Äsidättey-ak a-s edägg-en, afäl t-təjjäšäd, wär t-dd-mad-təzjäräd a təkked wär dd-təssəmdäd timżal n-har tamma ta käy-irwäs. »

†5:22 A-wa ălzämayät n-inušämän d-imizärän n-käl-Işrayil wa itirən ăşşäreya, əntäneđ a-s ălqallitän, osayän day tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

Isălan n-əzzəna

²⁷«Wădden, təslam a-s ătiwănnə: ‘Wär jed əzzəna’, ²⁸năkk ənney-awān a-s ere ijān dăy-tamăd̄t wär-ădobăñ akăyad n-derhan, isălan əmdăñ, izn’-et dăy-ullh-net. ²⁹Kăyy, kunta tiț-năk ta n-ayil a kăy-isifun abăkkad̄, kukkanrət-tăt-dd, təjrəd-tăt-in fălla-k hărwa wär tămeșlăd abăkkad̄-wen-dăy, ed uf'-ak, iji n-tiț tăjjəšăd ălžănnăt, uhən tətwəjărăd-in dăy-temse təmdə tayəssa-năk. ³⁰Kunta day ăfuss-năk wa n-ayil a kăy-isifun abăkkad̄, ənkəd̄-t, təjrəd-t-in fălla-k hărwa wär tămeșlăd abăkkad̄-wen-dăy, ed uf'-ak, iji n-ăfuss tăjjəšăd ălžănnăt, uhən tăjjəšăd temse təmdə tayəssa-năk.»

Isălan n-aməzzi

(Mătti 19:9; Marqəs 10:11–12; Luqa 16:18)

³¹«Təssanăm a-s ătwănnă: ‘Ere irhăñ azəmməzzi n-hänne-s, ăkf-et-tăt tăkarde n-aməzzi təzzar’ ³²măšan, năkk, ənney-awān: ere ăzmăzzăyăñ hänne-s s-wădden arămas a tăt-ijs tikər-as, ij’-et temăznit; ere day wa ădobăñan tamăd̄t dd-tămmiizzăyat, izna.»

Isălan n-tihuđawen s-bahu

³³Darăt-a-wen-dăy, inn’-asăñ: «Təslam a-s ătiwănnna i-imyarănnăwān wi n-ibda: ‘Wär mad-tărzəd tafləst, a-wa hădăd s-Măssinăy s-ad-t-tăjəd, ăj’-e’, ³⁴măšan, năkk, ənney-awān: wär heđäm făw. Wär heđäm s-işənnawān ed əntăneđ a-s tasăqqaymut n-təmmənukəla n-Măssinăy, ³⁵wăla s-ăkall ed ənta a-s isəkkukal n-iđarăñ-net wăla s-Yărussălam ed ənta a-s ayրəm wa n-Măssinăy-i n-ămăñokal măqqărăñ, ³⁶wăla făll-eyăf-năk ed wär tăddobed ad-səmləlăd wăla ad-səkwəlăd wăla-dăy iyyăn yas dăy-amzădăñ-năk. ³⁷E-d kăwăñ-issəstăñ ăwadəm d-hărăt, ănnăt-as: ‘Hyya’ i-tidət, tənnəm: ‘Abo’ i-bahu, a tăssewăđäm făll-a-wen-dăy, Iblis a dd-ifal.»

Ukəs n-eyə d-ălxăr

(Luqa 6:29–30)

³⁸Inn’-asăñ day: «Təslam a-s ătiwănnna: ‘Tiț a təzzalăt tiț, esen a itəzəlăñ esen’, ³⁹măšan, năkk, ənney-awān: əlyənăt i-ere hawăñ-irhan a läbasăñ; afăl hak-istăy ăwadəm făll-tăjomăst-năk ta n-ayil, səgdəl-as day ta iyyădăt. ⁴⁰Afăl hak-iška ăwadəm s-əlxəkum dăy-təssəba n-tanăkăbbat-năk, ăyy-as-in day anăkăbba-năk i-ad-wär-ijs a-wen, ⁴¹afăl kăy-ăshăssăl ăgg-əlxəkum ađkul n-ăzuk har əđđəkuđ n-kelumetăr, awəy-as-t har əssin kelumetărăñ; ⁴²ere kăy-idălăñ, təkfəd-t, wär tənnedăd făll-ere dăy-k ittarăñ ămarwas.»

Ārhăt āddinăt

(Luqa 6:27–28, 32–36)

⁴³ «Təslam a-s ātiwănnna: ‘Ārh ānhăraj-năk, təknəsăd ašānjo-năk’
⁴⁴ măšan, năkk, ənney-awăń: ārhăt išənja-năwăń. [Ājät ălhimmăt i-wi hawăń-tajjănen terk tittar, ājät a olayăń i-wi dăr-wăń okăđnen], ădəlăt Măssinăy i-wi kăwăń-samădraynen, tiyəzzəbun-kăwăń. ⁴⁵ Dihen, ad-itbət a-s aratăń n-Abba-năwăń-i ihăń išənnawăń a tămoosăm; ənta, isajmađ-dd tăfukt-net făll-ăddinăt wi lăbasnen hakd wi olăynen, isasaway-dd akăsa-net făll-imaydalăń hakd inămăšrayăń. ⁴⁶ Afăl wăr tărhem ar imărhan-năwăń, ma kăwăń-ibđan d-ăddinăt wi iyăđnen, əndek marušăt-năwăń? Inarmasăń n-tiwse-dăy, a-wen, tajjăń-t. ⁴⁷ Afăl wăr tăjjəm isofan ar i-ayətma-wăń, ma kăwăń-izlayăń d-ăddinăt wi iyăđnen? Wădden inəzzulam[†]-dăy, a-wen, tajjăń-t. ⁴⁸ Umasăń ăddinăt əmdanen, wăr iwer ălyib ed Abba-năwăń-i ihăń išənnawăń, imda, wăr t-illa ălyib t-iwarăń.»

Isălan n-tikutawen

6 «Ājät ənniyăt, wăr-itumaset iqquď-năwăń i-Măssinăy a jam i-ad-kăwăń-in-ăjrăhăń ăddinăt ed afăl a-wen-dăy a tajjăm, wăr mad-təkrășăm marušăt yur-Măssinăy-i n-Abba-năwăń ihăń išənnawăń. ² E-d tăkkatăd, wăr wetăd tăsinsăyt data-k şund a-wa tajjăń ălmunafeyăń dăy-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud* d-tişarriten i-ad-tăń-amelăń ăddinăt; ăsidătتey-awăń a-s marušăt-năsăń, imdă-dd yur-tămmal-ten-dăy tăń-tajjăń ăddinăt. ³ A ăniihăjjăń a-s, kăyy, e-d tăkkatăd, ăj'-e dăy-ufăr, wăr-ilămmădet wăla-dăy ăfuss-năk wa n-tăşalje a-wa ikfa wa n-ayil, ⁴dihen, ad-tumas takute-năk a iştaran, ăkf'-ik Măssinăy-i n-Abba-năk ihannăyăń wăla a-wa iştaran, timzal n-emărked-năk.»

Tamădilt n-Măssinăy

(Luqa 11:2–4)

⁵ «E-d tăddalăm Măssinăy, wăr tolehăm d-ălmunafeyăń-i s-e-d tumadăń, təjraż-asăń tebădde dăy-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-ammas n-tişarriten i-ad-tăń-in-ăjrăhăń ăddinăt. ăsidătتey-awăń a-s marušăt-năsăń, imdă-dd yur-tămmal-ten-dăy tăń-tajjăń ăddinăt. ⁶ Kăyy, e-d tăddalăd Măssinăy, əjjëś ider n-ehăń-năk, təyfəlăd-t-dd făll-iman-năk, tədlăd Abba-năk-i

[†]5:47 — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wărăń ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăşăl mey ere wărăń ilkem i-ăddin-năsăń, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăy a făl tiwsaten ti iyăđnen iket-năsnăt, ti n-inəzzulam.

— Aşăl-i-dăy, ănăzzalim, ăkafăr (ere wărăń issen s-Măssinăy).

ăttunkălăń ed Abba-năk-i ihannăyän wăla a-wa ijän dăy-
atunkel, ad-hak-ăj erhet-năk. ⁷ E-d tăddalăd Măssinăy, wăr
tăsjätăd măjrăd wărăn infă hărăt šund a-wa tăjjän inəzzulam [†]-i
yur-ija a-s asjət n-măjrăd-en-dăy a dd-madăń-isəmmənənnăd
ăfuss n-Măssinăy, ăkf'-en a-wa dăy-s ăttărăń. ⁸ Wăr dăr-săń
tolehăm, a-wa s-tămiyatărăm, issan-t Abba-năwăń iket-net
hărwa wăr dăy-s t-tătterăm. »

Ălmital n-tamădilt n-Măssinăy

⁹ «E-d tăddalăm Măssinăy, ănnăt:

‘Abba-năńy-i ihăń ișənnawăń,

¹⁰ səmyärnet ăddinăt isəm-năk wa şăddijăń.

Taset-dd Təmmənəyə*-năk,

ăjet erhet-năk făll-ărori n-ăkall,

s-əmmək wa s-ija dăy-ișənnawăń.

¹¹ ăkf'-anăy isudar wi s-nămiyatăr aăsl-i-dăy,

¹² ăns-ăńy uđlemăń-năńy

s-əmmək wa s-nənaśś i-inăqlamăń-năńy.

¹³ Wăr toyyed Iblis ăzzurrăbăt-anăy

isiđew-anăy dăy-abăkkad,

agəz-ăńy dăy-s,

[ed Təmmənəyə, tărna hakd ălxurmăt,

i-năk hărkuk. Amin!] »

¹⁴ Afăł naśśäm i-ăddinăt wi kăwăń-dăllămnen, ad-hawăń-in-ăńš
day Abba-năwăń-i ihăń ișənnawăń, ¹⁵ măšan afăł wăr nəśśəm i-
ăddinăt wi kăwăń-đăllămnen, wăr hawăń-in-e-ăńš day Măssinăy-i
n-Abba-năwăń ibăkkadăń-năwăń. »

Isălan n-ăzum

¹⁶ «Aăsl wa d-tużamăm i-ad-tăybehădăm Măssinăy, wăr
tăsbăñzăzăm šund a-wa tăjjän ălmunafeyän-i sawărnən tekenzărt
idmawăń-năsăń i-ad-səlmădăń ăddinăt a-s ăzumăń; ăsidăttey-
awăń a-s maruşăt-năsăń, imdă-dd yur-təmmal-ten-dăy tăń-tăjjän
ăddinăt, ¹⁷ ănn-ak, kăyy, e-d tăzumăd, ărdăb-in, sănyəlăd ađutăń
¹⁸ i-ad-wăr-iləmməd ăwadəm a-s tăzumăd i-ad-tăybehădăd
Măssinăy ed igdăh-ak a-wa dăy s-Abba-năk-i ăttunkălăń, ihannăy
a-wa ijän dăy-atunkel, ad-hak-ăj erhet-năk. »

[†]6:7 — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wărăń ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăsăl mey ere
wărăń ilkem i-ăddin-năsăń, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăy a făl
tiwsaten ti iyyăđnen iket-năsăń, ti n-inəzzulam.

— Aăsl-i-dăy, ănăzzalim, ăkafăr (ere wărăń issen s-Măssinăy).

Isălan n-ărrəzăy wa n-tidət

(Luqa 12:33–34)

19 «Wär təjmeräm ărrəzăy i-ăddunya ed tăddoobăt tukmadt d-tenekt ad-t-tăkş, ăddooben day imăkrădăń ad-t-akrən. **20** Ann-ak, a-wa jammărăd, əjmăr-t i-ălănnăt-i wär ha tukmadt wăla tenekt wăla imăkrădăń t-ăržănen wăla-i t-okărnen. **21** Adduuttăt a-s inəzjam n-ulh n-ăwadəm, wär təffilän edăgg wa dăy-itwär təla-net.»

Tihay d-ănnur

(Luqa 11:34–36)

22 «Tițt n-ăgg-adəm a-s tefătelt n-tayəssa-net, afăl tolay tițt-năk, ad-hannăy tayəssa-năk iket-net, **23** măšan afăl ijraw hărăt tițawen-năk, adiș tayəssa-năk day, wär hənnəy hărăt. Yas kunta kăyy ănnur wa hak-ămoosnăt tițawen-năk, iha tihay, adiș tidət-dăy a-s, ad-kăy-ărməsnăt tihay ăssuksădnen.»

Iba n-inəzjam

(Luqa 16:13; 12:22–31)

24 «Wär t-illa ăwadəm ăddooben ad-ixdam i-əssin imălan: iyyăt-i-dăy, ad-akəd d-iyvăń, ărh wa iyyădăń mey day ikf'-iman-net i-iyvăń, iksən wa iyyădăń. Wär-ăddoobăt ăwadəm ad-ixdam i-Măssinăy, oșal day ădarăt terše n-ażrəf. **25** A-wen-dăy a-făl hawăń-janney: wär kăwăń-jărrăwnet inəzjam n-a-wa mad-tăkşəm d-a-wa mad-təswəm d-a-wa mad-tălsəm; iman-năwăń, ajăń wădden ojărăń tetăte? ăssexăt n-tayəssa-năwăń day, wădden ojăr isəlsa? **26** Səjrăhăt yas igħad-wi əllăynen dăy-ălhăwa, wär tədumun, wär təjlubun, wär təggărăń dăy-ijăndăń măšan, ăssodăr-tăń Abba-năwăń-i ihăń isənnawăń. Ajăń wădden tufăm-tăń s-a ăjjeen! **27** Endek yas dăy-wăń wa ăddooben s-inəzjam-net ad-isiwəd tayrəst-net wăla s-a ogdăhăń d-emm n-asənnan? **28** Adiș, mafăl kăwăń-əjrawăń inəzjam n-a-wa mad-tălsəm? Săyret-kăwăń tăboyt n-işəkraś hărăt, ənhəywăt-tăt-ak, daggăł, wär zətt, wär zəmməy **29** măšan ăsidăttey-awăń a-s wăla ămănakal Sulăyman hakd terše-net iket-net, wär kăla ojăr tăboyt-i-dăy asəssihăy n-aşăl. **30** Yas kunta Măssinăy isalsa teyəsse n-işəkraś s-aşăl-i-dăy təbdaj, aşəkka ad-hin-tiyār, tăry s-əmmək-wen-dăy, ăb' ătăma n-ad-wär hawăń-izzəzmăy kăwăned? Təmmətkit ija immun-năwăń! **31** Wär kăwăń-yăllăbnet inəzjam har dd-təqqəlăm jannem: ‘Ma mad-năkş? Ma mad-nəsəw? Ma mad-năls?’ **32** Inəzjam šund-win-dăy, inəzzulam a dăy-săń oșalnen, yallăbăń-tăń. Kăwăned, Abba-năwăń-i ihăń isənnawăń, wär t-illa a-s tămiyatărăm s-wădden, issan-t. **33** Edgəzăt s-tizarăt dăy-

umāy n-Təmmənəya n-Măssinăy* d-iqqud dăy-isălan-net, dihen, ad-hawān-in-isiwəd Măssinăy a-wa iyyădăn iket-net. ³⁴Wär kăwān-yăllăbnet inəzjam n-aşəkka ed hak aşăl d-a-wa āwwăy dăy-inəzjam, hak aşăl-dăy, təgdăh-as tămăyatert-net.»

Wär tożemăm āwadəm

(Luqa 6:37–38, 41–42)

7 «Wär tożemăm āwadəm i-ad-wär kăwān-itizəm āwadəm ²făl-a-s, a-wa s-tożamäm ăddinät wi iyyădnen a-s kăwān-e-azəmən kăwāned-dăy; a-wa s-kătäm ăddinät wi iyyădnen a-s kăwān-e-əkətən əntăneđ-dăy.

³ Mafăl hannăyăd teżewt ta hăt tişt n-ăñjña-k, a-s ija a-wen, wär hənnəyăd afäyot wa ihăń tişt ta-năk? ⁴ Mey dăy, əndek əmmək wa s-mad-tənnəd i-ăñjña-k: ‘Āyy-ahi ad-əkkəsăy teżewt dăy-tişt-năk’, a-s ija a-wen, kăyy iman-năk, iha afäyot tişt ta-năk. ⁵ Ālmunafey yaden! Īkkəs-in afäyot wa ihăń tişt-năk təzzar, dihen, ad-tudabed ahănay, tudabed ukəs n-teżewt ta hăt tişt n-ăñjña-k.

⁶ Ellan-t ăddinät-i s-dăy-a-wa tăjjän, wär-əzleyăń d-iyyădăń, wär tăń-təkfem a şăddijăń ed hălăń ad-kăwān-dd-əqqəlăń, ađwən fălla-wăń; iyyăd, wär-əzleyăń d-əlxənžărăń, wär daw-săń-in-jerăm tisyalen-năwăń ed ad-tăńät-əfkəlfəkəlăń.»

Ādəlăt Măssinăy

(Luqa 11:9–13; 6:31)

⁷ «Ādəlăt Măssinăy, ad-kăwān-ăkf; əmmăyăt, ad-təjrəwăm; ăyrăt-t, ad-hawān-ăkawān. ⁸ Ere idălăń, ad-ikrəš, ere immăyăń ad-ijrəw; ere iyrăń Măssinăy dăy-tămăyatert t-tărmasăt, ad-has-tăt-ikkəs. ⁹ Əndek dăy-wăń wa s-e-d dăy-s ittăr rure-s tajəlla ad-t-ăkf tăhunt? ¹⁰ Mey wa s-e-d t-idăł dăy-emăń, ad-t-ăkf taşşält? ¹¹ Yas, kunta kăwăned-i n-inăllăbăsăń, təssanăm isuf n-a-wa olăyăń i-aratăń-năwăń, ăb' ăttăma n-ad-wär kăwān-ikfa Abba-năwăń-i ihăń işənnawăń a-wa ufăń, afăl t-dălăm dăy-s. ¹² Tajjăt i-ăddinät a-wa s-tărhăm ad-hawān-t-tăjjän ed a-wen-dăy a innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa d-ănnăbităń wi iyyădnen.»

Zăbo wa hărəwăń d-wa kărruzăń

(Luqa 13:24)

¹³ «Ejjəšăt tămudre ta n-tidət s-emm wa kărruzăń făl-a-s ill'-ee zăbo hărəwăń, olwan, ənta a tilal təşşəm n-ăddinät măšan, ajilal-net, əlhəllak, ¹⁴ a-s ija a-wen, emm wa kărruzăń d-zăbo wa sădidiń, wär-əjjətən ăddinät wi săr-s tajjăşnen măšan, tămudre ta n-tidət a-s itiyəd.»

Hak ăwadəm d-imojjan-net

(*Luqa 6:43–44*)

15 «Āgəz̄at iman-năwăń dăy-ănnăbităń wi n-bahu-i s-a-s kăwăń-dd-tisən, jan iman-năsăń ikérwatăń wär ih' aăşsar, a-s ija a-wen, tiyəs ənsaynen a ămoosăń. **16** Wär hawăń-təmtəllənet, ad-tăń-təzzəyăm s-timašalen-năsăń. Ajăń ewărwär, itiirəw-dd lăynăb? Mey ajăń ajărof itiirəw-dd tehăyne? **17** Ahəšk olayăń, ad-dd-arəw aratăń olaynen măšan erk ahəšk, wär dd-e-arəw a săł aratăń lăbasnen. **18** Ahəšk olayăń, wär-itirəw aratăń lăbasnen, ahəšk day lăbasăń, wär-e arəw aratăń olaynen. **19** E d t-illăm ahəšk wärän itirəw aratăń ih' ălfăyda, ad-hin-ăttănkăđ, itwəjär-in dăy-efew. **20** Em̄mək-wen-dăy day a-s ănnăbităń wi n-bahu, timašalen-năsăń a-s tăń-e-təzzəyăm. »

Ăddinăt wi yarrănen isəm n-Emăli s-bahu

(*Luqa 13:25–27*)

21 «Wădden ăddinăt iket-năsăń wi hi-jannănen: ‘Emăli, Emăli’, a he-əjjəşnen Təmmənəya n-Măssinăy.* Təmmənəya n-Măssinăy, wär tăt-e-ijjəş ar ere wa itamašalăń erhet n-Abbanin-i ihăń išənnawăń. **22** Aşăl wa ilkămăń, ad-dd-əggədăń ăddinăt ăjjootnen, ənnən-ahi: ‘Emăli, Emăli! Wădden măjrăd wa dăy-nălolăy i-ăddinăt, käyy a t-ijăń dăy-imawăń-năńăy? Wădden nəkkăs alśinăń dăy-ăddinăt s-isəm-năk? Wădden nəja tikunen ăjjootnen s-isəm-năk?’ **23** Ăddinăt-en, aşăl-en, ad-hasăń-ănnăy s-afălla: ‘Năkk ya wär kăwăń-əzzeyăy, ajəjăt-ahi, inămăšrayăń a tămoosăm.’ »

Isălan n-ihănan wi n-əssin

(*Marqəs 1:22; Luqa 6:47–49*)

24 «Ere islăń i-măjrăd-wa-dăy s-iket t-jey, ad-itamaşal a-wa ənnəy, ad-alăh d-ăhaləs ijrahăń hărăt iyăšăń ăkall har iwădăń tăhunt i-ăssas, idăy fălla-s ehăń-net. **25** Ij’ akăsa, ărtăynăt timdəl d-anji făll-ehăń-en măšan, wär-ođa ed iday făll-tăhunt. **26** Măšan wa islăń i-măjrăd-in, ăqqima wär t-ămeşăl, olăh d-ere irmas iba ntayətte idăyăń ehăń-net dăy-tasənjit. **27** Ij’ akăsa, ărtăynăt timdəl d-anji făll-ehăń-en, ođa, ălhahăm-in s-iyyăt. »

28 Idăs ălxuṭbăt-wen-dăy ija Yisa tamətte, əqqălăń-dd ăddinăt yas oran imawăń **29** făll-əjjăružăt-i-dăy hasăń-ija a-wa isăyra ed isayr'-en s-ălxikmăt n-ere issanăń a-wa iha wădden şund ălyulam wi n-Ăttăwrăt.*

U-jéri wa ăzozăy Yisa

(Marqəs 1:40–45; Luqa 5:12–16)

8 Ätrară-dd Yisa tađayt ყas, tĕlkăm-as tamătte tăjjeet. **2** Dăy-a-wen-dăy ad-has-dd-ilkăd ăhaləs ijraw jéri, irkăy data-s, inn'-as: «Ălyalim, afăl tărhed a-wen-dăy, tăddoobed ad-hi-șešdəjăd.» **3** Izzăl ăfuss-net, idăs-t, inn'-as: «Arheey-t, ișdaj.» Šăddij dăy-jéri ălwăqq-wen-dăy. **4** Inn'-as Yisa ărăt-a-wen: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl' iyyăn n-a-s näkk a kăy-ăzozăyăn, ęgləw, səkən iman-năk i-utikutawen,* tăjəd takute ta s-inna ănnăbi Mosa dăy-isălan n-tăşədje n-kăl-jéri i-ad-umas a-wen tajuhe i-tamătte n-a-s təzzăyăd.»

Ăanaxdim n-kăbtăń wa ăzozăy Yisa

(Luqa 7:1–10)

5 Ijjăš Yisa ărăt-a-wen ayrem wa n-Qăfărnaxum, ilkăd-as kăbtăń iyyăn, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: **6** «Ălyalim, ăanaxdim-in insa yur-ehăń, tăbdan-t tizzurt d-tisnant.» **7** Inn'-as Yisa: «Ad-t-asăy, zuzăyăy-t.» **8** Awwežăb-as kăbtăń, inn'-as: «Aha-aha ălyalim! Wăr-ănhăjjăy d-ad-təkkəd ehăń-in, təjjəšăd-t, ănn ყas tăfert, ad-izzăy ăanaxdim-in **9** făl-a-s näkk-i-hi, əllan-t imănakalăń daw-t-əlley, ley day näkk əssărdusa daw-i t-əllanen; e-d ənney i-iyyăn: ‘Ęgləw’, ad-igləw; e-d ənnəy i-wa iyyădăń: ‘Ęyyăw’, ad-hi-dd-ass. Akli-nin day e-d has-ənney: ‘Aj a-wa’, ad-t-ăj.» **10** Islă Yisa i-măjrăd-wen-dăy ija kăbtăń ყas, ijrăz-as ălxal-net; innăd-dd ărăt-a-wen s-ăddinăt wi has-əlkamnen, inn'-asăń: «Ăsidătتey-awăń a-s, wăla dăy-ăkall wa n-Ișrayil, wăr kăla ənhăyăy ere s-ogdăh immun-net d-wa n-ăhaləs-i-dăy. **11** Əssiilmădăy-kăwăń a-s ilkam ad-dd-asən ăddinăt ăjjootnen, dd-falnen emăynăj d-atăram ənyăymən d-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub dăy-amăjaru wa madăń-ăj dăy-Təmmənəyə n-Măssinăy.* **12** A-s ij'-a-wen, ăddinăt wi s-ăniihăjjă a-s əntăneď a ănnuflăyen dăy-Təmmənəyə n-Măssinăy, ad-hin-ətwəjărăń dăy-tihay ti n-ajăma, ad-hallăń, ʐiməkärkižän isenăń făl tămujrızt.» **13** Innă Yisa ărăt-a-wen i-kăbtăń: «Ęgləw, ijrăw-ak Măssinăy a-wa s-tomăńăd.» Izzăy ăanaxdim-net ăssayıt-wen-dăy.

Ăzozăy Yisa tađăggalt n-Bətrus d-imarhinăń ăjjootnen

(Marqəs 1:29–34; Luqa 4:38–39)

14 Ifăl Yisa dihen, ikkă ehăń wa n-Bətrus. A-s hin-iwwăd, tənsa tađăggalt n-Bətrus, tărmas-tăt tenăde. **15** Idăs afuss-net, tărza fălla-s tenăde, tăbdăd, tăsmăjarăt-t.

(Marqəs 1:32–34; Luqa 4:40–41)

16 Tođa tăfukt yas, āmewăyān-dd sär-s imelšan ājjootnen, innă tăfert yas, əzzayān; ăzozăy day dihen e d t-illäm ere ārhinän. **17** Ijă a-wen i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi Saya† a-s innă:

« İdökăl fălla-năy ălyibăñ-nănăy,
ăzozăy-anăy dăy-turhənnawen-nănăy. »

Kəssən n-iman

(Luqa 9:57–62)

18 Inhăy Yisa ayliyəli wa t-dd-ja tamətte s-əjut yas, innă i-inəttulab-net, ad-əjləyən ejənš s-aşrut wa iyyădăń. **19** Ilkăd-as-dd ălyalim n-Āttăwărăt* iyyăn, inn'-as: « ălyalim, e-s təkked-dăy, əlkamăy-ak. » **20** Inn'-as Yisa: « Ibăggan lan tihaliwen, igdaq lan iskak măšan, Āgg-ăgg-adəm,* wăr ila wăla edăgg dăy-issənsă eyăf-net. » **21** Iggăd-dd ăhaləs iyyăn irhan alkum-has, inn'-as: « ălyalim, ăkf'-ahi turhajăt n-ad-ăglăy əzkăy abba-nin, əqqəlăy-dd, əlkəmăy-ak. » **22** Inn'-as Yisa: « Elkəm-ahi, təyyəd fălla-k inəmmuttan ad-əzkən inəmmuttan-năsăń. »

İssəbdăd Yisa ađu-i-dăy măqqărăń făll-ejăńš

(Marqəs 4:35–41; Luqa 8:22–25)

23 Ānmăjjaś Yisa turăft n-aman d-inəttulab-net ărăt-a-wen, **24** wăr-ăhojăń a-s ađu-i-dăy ăşşoohen-da-dăy dd-inkărăń, ad-tibhilbəhilmăń tınăzzämăren i-turăft siha d-siha. A-s ităjj a-wen-dăy, Yisa ənta, iťtas. **25** Eşsənkărăń-t inəttulab-net dăy-edəs, ənnăń-as: « ălyalim, agəz-anăy, nəhlăk. » **26** Inkăr-dd, inn'-asăń: « Ma kăwăń-ăssirmăyăń? Təmmətkit ija immun-năwăń! » Ibdăd ălwăqq-wen, ăsmăhăd făll-ađu d-ejăńš, sămmeđ-in a-wen-dăy iket-net. **27** Əqqălăń-dd yas inəttulab oran imawăń, jannen: « Uwwuww! Wa ăwadəm s-wăla ađu d-ejăńš, sajadăń-as, ma āmoos? »

Imelšan wi n-əssin ăzozăy Yisa

(Marqəs 5:1–20; Luqa 8:26–39)

28 Āsjăń Yisa d-inəttulab-net făll-aşrut n-ejăńš wa n-teje ta n-Gadara yas, əlkădăń-as-dd əssin imelšan əzzaynen tiyənneren, janen tăllăbăstta-dăy s-ăbas t-illa ere ihălăń ad-dd-ăj tiňt-ten-dăy hăń. **29** Enhăyăń Yisa yas, ăywătten alşinăń, ad-jannen: « Ya Rure-s n-Măssinăy,* ma dăy-năy tărhed? Ajăń tissust-nănăy a-s dd-tosed iket-di dd-tiwyd tăqqăń n-a-wen? » **30** Dann tahrut n-əlxənžărăń dăy-attayăń n-dihen,

†8:17 A-wa ănnăbi dd-ăzzarăń i-Yisa, ălolăy dăy-isălan-net əssayăt timađ n-awătay dat-tiwit-net.

³¹ dälän alšinän Yisa, ənnän-as: «Kunta takkäsäd-anäy däy-äkall, sukanäy tahrut ta n-əlxənžärän.» ³² Inn'-asän: «Äglät!» Əzjärän alšinän meddən-ənnin, əjjäšän əlxənžärän, ad-dd-titrəktərikän, wa-däy n-afalla n-tadqyt, tiðewän däy-ejänš, tattän-tän aman.

³³ Ošlän imäđanän-näsän s-ayrəm, jän isälan n-a-wa ijän d-a-wa dd-işreyän fäll-iməlşan wi n-əssin i-äddinät. ³⁴ A əndərrän, ayrəm iket-däy-net da-däy dd-izjärän s-Yisa, ənhäyän-t äddinät ყas, ad-t-təddalän däy-ad-ifəl ăkall-näsän.

Āzozäy Yisa anäbdon iyäň

(Marqəs 2:1–12; Luqa 5:17–26)

9 Ijjäš Yisa  ar at-a-wen tur ft n-amam, ijläy ejänš s-tayrəmt ta-net. ² Diha-däy hin- wwäđän a-s äddinät-da-däy,  misawäyän  anäbdon insan fäll- s ft y. Inhäy Yisa immun-näsän ყas, innä i- anäbdon: «Alyaq-in, w r t kkes d  tt ma, ib kk d n-n k,  tw n sh n-ak.» ³ Diha-däy d-inn  a-wen-däy, a dd- gg d n  lyulam n- tt wr t,* ad-jannen d y-iman-näsän: «Wa  nt ,  skaf r.» ⁴ Ilm d Yisa yur-iman-net a-wa ih n in zjam-näsän, a-wen-d y a f l has n-inna: «Ma itaj n erk  nniy t-wa-d y d y-ulhaw n-n w n? ⁵ Ma oj r n t r yse jer-ad-t nn d i- w d m: ‘Atw n sh n-ak ib kk d n-n k’, d-ad-has-t nn d: ‘ bd d ,  rj   ? ⁶ A sl-i,  ssiilm d y-k w n a-s  gg- gg-ad m,* ijraw f ll- rori n- kall turh j t n-ten   e n-ib kk d n.» Inn  Yisa  ar at-a-wen i- an b n: « bd d ,  dk l  s ft y-n k,  qq l eh n-n k.» ⁷ Ibd d , iq  l eh n-net. ⁸ T rm y tam tte ta t nh y t a-wa ij n, ad-tiim l n äddin t M ssin y-i ikf n d gg-ad m t dabit togd h t d-a-wa-d y.

Iyr -dd Yisa M tti i-ad-umas  n t talib-net

(Marq s 2:13–17; Luqa 5:27–32)

⁹ If l Yisa dihen  ar at-a-wen, inh y  nar mas n-tiwse s-is m-net M tti  qqiima d y-ed gg n- lxidm t-net, iyr'-e, inn'-as: « lk m-ahi»; ibd d  M tti, ilk m-as.

¹⁰  sm jar t M tti Yisa s-eh n-net  ar at-a-wen. Itay yma Yisa d y-ed gg wa n-im nsi   n a-s erk äddin t han in r mas n n-tiwse  j ootnen da-d y, os n-dd,  ny ym n d r-s  nt  d-in t ulab-net.

¹¹  nh y n-t h r t d y-k l-faris* t- ll n dihen ყas,  nn n i-in t ulab-net: «Ma isah r n  lyalim-n w n im nsi   n d-in r mas n n-tiwse d-erk äddin t-wi-d y? » ¹² Isl'-as n Yisa ყas, inn : « ddin t  s sox tn n, w r- my t r n s-l xtur; im rin n a s r-s  mi yat rn n.» ¹³ Inn'-as n d y: «Ma  moos  lm y n  n-a-wa s-inna M ssin y d y-m jr d-net:

‘Oj r a-s yur-i la t hanint id m uh n tikutawen.’

A-wen ālmäyna-net a-s, näkk, wär dd-āmešäläy s-äddinät wi ordänen iman-näsän iqqud, inäsbäkkäqdän a-s dd-āmešäläy i-ad-tän-āyləsäy. »

Isälän n-äzum

(*Marqəs 2:18–22; Luqa 5:33–39*)

¹⁴ Osän-dd inättulab n-Exya Yisa ḥarät-a-wen, ənnän-as: «Mafäl näkkäneq d-käl-faris nətużam dehiyyän, a-s ija a-wen, inättulab wi-näk, wär tuzamän? » ¹⁵ Issäyläy-tän Yisa tangalt däy-hasän-inna: «Ajän käl-tuksest ilzam-tän äzum tän-äziżäkäñzärän a ikka āmażlay ill'-e jere-sän? Elkamän išilan-wi däy-tän-mad-ifel āmażlay, dihen, ad-əjrəwän s-äzum. ¹⁶ Wär t-illa ere itəggatän tıkəst i-temälsit wässärät s-taswədt n-tabdoyt täynayät; afäl ija a-wen, ad-dd-tärkəb taswədt ta täynayät temälsit, taj amənd ojärän wənnin. ¹⁷ Äddinät, wär təjjən aman n-läynäb äynaynen, äxxiimmärnen däy-iждад; ere ijän a-wen har käfän aman-ənnin däy-iждад, ad-has-səbbuqqen iждад-net, ifut däy-läynäb hakd-däy däy-iждад. Aman n-läynäb äynaynen, äxxiimmärnen, ididän äynaynen a däy-tän-itajj əwadəm, dihen, wär-e ifut mässi-sän däy-wi wäla wi. »

Isälän n-elle-s n-Žayrus d-tamädt ta dd-izajjär ašni

(*Marqəs 5:21–43; Luqa 8:40–56*)

¹⁸ Ämmijräd Yisa i-tamətte däy-isälän-win-däy a-s a əndärrän-däy, iyyän däy-imännähäqdän n-tayrəmt-en-däy da-däy t-dd-osän, irkäy data-s, inn'-as: «Talyaqt-in, iket tät-äba mäšan nidawet sär-s, sənsəd fälla-s əfuss-näk, ad-dd-təddär. » ¹⁹ Ibdäd Yisa, äddew där-s ənta d-inättulab-net. ²⁰ Igla har šik-däy tamädt tiyyät lat märaw iwətyan d-əssin ijammäđ-tät ašni da-däy dd-mälät ḥara-s, däś afär n-eräswäy-net ²¹ ed a-s täjj a-wen-däy, janna däy-iman-net: «Afäl däśäy wäla-däy eräswäy-net, ad-əzzəyäy. » ²² Innäđ-dd sär-s Yisa, inhäy-tät, inn'-as: «Talyaqt-in, wär tekkesäđ əttämä, əzozäy-käm immun-näm. » Təzzäy tamädt əssayät-wen-däy.

²³ A-s hin-iwwäđ Yisa d-inättulab-net ehän n-emännähäđ, inhäy imäwatän n-tiynab ti n-uđəf n-iba d-äddinät wi hasän-hallänen, əsikäлl a-wen-däy iket-net, ja täkat däy-işənnawän. ²⁴ Omär s-ad-əzjärän äddinät fälla-s ed inn'-asän: «Tarat, wär tät-äba, eđəs yas a ja. » Jän-t tekäškäšt. ²⁵ Təzjär fälla-s tamətte yas, ijjäš ehän wa däy-tənsa talyaqt, irmäś-tät-dd s-əfuss, tənkär-dd. ²⁶ Əntäjän isälän n-a-wen-däy däy-teje-ten-däy iket-net.

Iməddoryal wi n-əssin əzozăy Yisa

²⁷ Ašäl iyyän, irjaš Yisa a-s t-äyrän əssin iməddoryal, əsiyăren, jannen-as: «Ya Āgg-Dawəd,* ađən-anăy tăhanint!» ²⁸ Iwwăđ-in Yisa ehän wa ikka, əjjăšän-t-dd fălla-s iməddoryal ənnin n-əssin ȳas, inn'-asän: «Ak tidət-dăy a-s təflasäm a-s ăddobey ad-arăy tițawen-năwăń?» Ènnän-as: «Ālyalim, nəflas a-wen.» ²⁹ Idăs Yisa tițawen-năsän, inn'-asän: «Itwəjjet-awăń a-wa dăr-ogdăh immun-năwăń.» ³⁰ Ämeränät tițawen-năsän măšan, ikna asəmmähəd dăy-sän, inn'-asän: «He kăwăned! Wär jem isălan n-a-wa ijăń dăy-ăwadəm wăł' iyyän», ³¹ măšan, əzjärän ehän fălla-s ȳas, əffăyän isălan dăy-ăkall iket-net.

Isălan n-amălșon wa ăzozăy Yisa

³² Dihă-dăy d-əglän iməddoryal, a-s amălșon iyyän s-ikras alśin wa t-ihăń iləs-net da-dăy săr-s dd-ăwwăyän ăddinät. ³³ Ikkăs dăy-s Yisa alśin wa t-ihăń, ad-itamăjrad. Təqqăl-dd tamətte ȳas tor' emm, janna: «Wär kăla ătwănhăy šund a-wa-dăy dăy-ăkall wa n-Israyil.» ³⁴ Măšan, kăl-faris* əntăned a jannen: «A-wa tărna n-Iblis-i n-ămănokal n-alśinän a-s itakkăs alśinän dăy-ăddinät.»

Təmyäre n-tăhanint ta ođăń Yisa i-tamətte

³⁵ Ällil Yisa ȳarăt-a-wen iyyärman d-tidbi iket-năsnăt, isayra dăy-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ālyăhud,* ixat̄ăb Älənžil* wa n-Təmmənəya n-Măssinăy,* izizuy ăddinät dăy-turhənnawen d-ălyibăń. ³⁶ Inhăy Yisa tamətte ta tăjjet has-təlkämät ȳas, tăny'-e tăhanint-net; inhăy fălla-sän aləđdeş d-ezărrı, olăhăń-as ȳas d-tihatten wăren la amăđan. ³⁷ Innăđ-dd s-inət̄ulab-net, inn'-asän: «Aşəkrəś ăggolăt, əttăyam ijjət măšan, wär-əjjətăń inaxdimän t-olăynen. ³⁸ Adəlăt măssi-s n-aşəkrəś i-ad-dd-işəmmišəl inaxdimän olăynen aşəkrəś-net.»

Āmașal wa issăylăf Yisa inəmmușal-net

(Marqəs 3:13–19; Luqa 6:12–16)

10 Iyră-dd Yisa ȳarăt-a-wen inət̄ulab-net wi n-măraw d-əssin, ikf'-en tărna n-ukəs n-alśinän dăy-ăddinät d-azuzi n-ăddinät dăy-turhənnawen d-ălyibăń. ² Ismawăń n-inət̄ulab wi n-măraw d-əssin ăsnăfrän da: Simyon wa s-itawănnna Bətrus d-ăñŋa-s Idris; Yaqub wa n-ăgg Zăbdi d-ăñŋa-s Exya; ³ Fəlibb d-Bărtălämma; Tomi d-Mătti wa n-ănarmas n-tiwse; Yaqub ăgg Älfa d-Tade; ⁴ Simyon wa n-Kăna d-Yăhudəs wa n-Isxaryut-i t-e-isəssăydărän.

Āšmašäl Yisa inəttulab-net i-ad-āxtəbän

(Marqəs 6:7–13; Luqa 9:1–6)

⁵Entăned-den-dăy inəttulab wi n-măraw d-əssin āšmašäl Yisa s-innă: «Wär təkkem tiwsaten ti n-inəzzulam,[†] wär təjješäm ayrəm n-kăl-Sămari; ⁶wär təkkem ar tamet e ta n-kăl-Işrayil tăssujjăld t šund tihatten. ⁷Dăy-tekle-năw n,  xt b t i- ddin t a-s T mm n ya n-M ssin y,* toh z-dd. ⁸Zuz y t imarhin n, s nk r m-dd in mmuttan,   sd j m  ddin t wi ij w j ri, t kk s m al sin n d y-im l n;  nnu ym t n-M ssin y wa t jr w m b nnan,  kf t-t i- ddin t b nnan. ⁹W r tiw y t or y, w la az f , w la tot yya d y-f rt mat n-năw n, ¹⁰w r tiw y t s akk s, w la an k bb a s l wa t ls m, w la tif delen s l ti s l m, w la t borit ed, w r t-i h   ss k a-w n, hak  anaxdim-d y,  rhuj-as  lx qq n-tide-net. ¹¹Ayr m d-tad bat t jj s m-d y, s st n t d-ere wa s- niih j ja ad-yur-s t zzubb m, t zzubb m yur-s har a sl wa d-t ssaw d m tekle. ¹²Eh n t jj s m-d y,  jr t f lla-s  ss lam; ¹³af l k w n- sb rr k n m ssaw-s, s ns t f lla-s n  lxer wa t wway m; kunta day w r k w n- sb rr k n m ssaw-s,  gl t d- lxer-n w n. ¹⁴Eh n, w la ay r m, tos m-d y, har w r k w n- sb rr k n m ssaw-s, mey unjäyän s-asj d i-m jr d-n w n,  z j r t-t, t bb kb k m i dar n-n w n i-ad-w r k w n-il tt y w la  boqqal-net. ¹⁵Asid t tey- w n a-s eh n-en-d y, mey ay r m-en-d y, a sl wa ilk m n, toj r tisnant ta t-mad t-t rm s ta t rm s t iy r man wi n-Sodoma d-Gomora.»

Ilkam  lyizab t

(Marq s 13:9–13; Luqa 21:12–17)

¹⁶Inn'-as n day: « nh yw t, n kk da-d y k w n- sim s l n i-ad-tal h m d-tihatten  ll nen jer-t y s; ud y t i-im n-n w n  und ta s len, ijj set-k w n  lyaf y t wa ih n tid beren. ¹⁷Ag z t im n-n w n d y-d gg-ad m; ad-k w n- j n d y-ifass n n- lx k um,  j n d y-w n tiwit d y-ih nan n- ddin wi n-k l- ly hud.* ¹⁸D y-t ss ba n-is m-in wa k w n-iwar n, ad-haw n-a sk n  ddin t s-g f r n d-im nokal n, t tt rm s m-dd s r-s n, m  san ad-umas a-w n  ss bab f l t moos m tijuhawen-in, t j m is lan-in i-tiwsaten ti n-in zzulam. ¹⁹Af l t tt rm s m, w r t sh w wa t d y-is lan n-a-w  mad-t nn m d- mm k wa s-t n mad-t nn m, ed af l t b k m i-m jr d, ad-k w n-itw kf a-w  mad-t nn m, ²⁰f l a-s

[†]10:5 — Yur-k l- ly hud, ere w r n  moos  gg- ly hud s-al s l mey ere w r n ilk m i- ddin-n s n, iket-net,  n zz l m a  moos. A-w n-d y a f l tiwsaten ti iyy d n iket-n sn t, ti n-in zzulam.

— A sl-i-d y,  n zz l m,  kf r (ere w r n issen s-M ssin y).

wădden kăwăneđ a maden-ămmăjrăd, Unfas wa n-Abba-năwăń a madăń-ămmăjrăd dăy-idăggan-năwăń. ²¹ Ad-isăttărmas āwadəm ănjə-s i-ad-ămmăt, isăttărmas abba rure-s i-ad-ămmăt, ănnăbdădăń aratăń d-imărawăń-năsăń, ęjən iman n-imărawăń-năsăń; ²² ad-dărwăń akədăń ăddinăt iket-năsăń dăy-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăń-iwarăń măšan ere ibdădăń s-ăşşahăt dăy-immun-net, ad-iyləs. ²³ Afăl kăwăń-ăqquzzăben ăddinăt dăy-ayrəm iyyăń, jawăđăt-asăń s-iyyăń; ăsidăttey-awăń a-s, a-s dd-e-săyləyăm iyărman n-İşrayil iket-năsăń, iqqal-dd Ägg-ăgg-adəm.* »

²⁴ «Wär t-illa ănătălib ufan ălyalim-net wăla akli ufan măssi-s, ²⁵ igdăh ęas i-ănătălib, ad-ăttiilăł ălyalim-net, ăttiilăł dăy akli măssi-s. Kunta ăddinăt wăla măssi-s n-ehăń, jăń-as isəm Abălzăbil, a-wen Iblis, ăb' ătăma n-a-wa he-ənnən făll-inalkimăń-net; ad-fălla-săń ənnən a ojărăń a-wa ənnăń făll-măssi-s n-ehăń. »

Uksađăt Măssinăy wădden dăgg-adəm

(Luqa 12:2-7)

²⁶ «Eńneý-awăń: Dăgg-adəm, wär tăń-tăksuđăm. Wär t-illa a ăttunkălăń s-wădden ad-dd-infiləł, wär t-illa a iffarăń s-wădden ad-dd-iffukkăř. ²⁷ A-wa hawăń-janneý dăy-takše, ănnăt-t s-afălla dat-ăddinăt iket-năsăń; a-wa hawăń-ăsmătăktăkăy, săqqəyyăt-t făll-afălla n-ihănan. ²⁸ Wär tăksuđăm dăgg-adəm-i wăren ăddoobăt ar tenăye n-tayəssa, wär-ăddoben tenăye n-iman; ănn-ak, uksađăt Wa ăddoben ad-ihlək iman hakd tayəssa dăy-żohănnăma. ²⁹ Yur-wăń, wădden igdađ əssin, tămma ęas a nazzăń? Hakd a-wen-dăy, wär-ilkem ad-dăy-săń ođa iyyăń, a ikkăs Abba-năwăń wär otes s-a-wen, ³⁰ wăla amzădăń n-iyăfawăń-năwăń, ăđđinăń. ³¹ Wär tărmeyăm, tojărăm abrək n-igdađ ălqim. »

(Luqa 12:8-9)

³² «Ere ăsjăyhăń dăgg-adəm a-s năkk a t-ilăń, ad-săjjăyhăy năkk-dăy Abba-nin-i ihăń išənnawăń a-s ăwadəm-en, i-nin; ³³ ere dăy wa hi-ăkkuddălăń dat-dăgg-adəm, ad-t-ăkkuddălăy năkk-dăy dat-Abba-nin-i ihăń išənnawăń. »

Tăkoba wădden ălxer

(Luqa 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Olăs dăy, inn'-asăń: «Wär teyalăt ălyafyăt ad-dd-ăwwăyăy ę-ăkall, tăkoba, wădden ălyafyăt a săr-s dd-ăwwăyăy. ³⁵ Năkk, osey-dd i-ad-ibdəw ăhaləs d-ti-s, təbđəw talyađt d-ma-s, təbđəw tamăđt d-tađăggalt-net, ³⁶ umasăń kăl-ehăń n-ăwadəm išənja-net.

³⁷ Ere hi-ăssofän ti-s mey ma-s, a-di, wär-ănhäjja ad-umas ănatțalib-in, ere day wa hi-ăssoofän rure-s mey elle-s, wär-ănhäjja ad-umas ănatțalib-in. ³⁸ Ere wa wärän ăsdăw i-adkul ntajtettewt-net ta n-tamăttant, ilkem-ahi, a-di, wär-ănhäjja d-ad-umas ănatțalib-in. ³⁹ Ere wa wärän idgez ar dăy-igguż n-iman-net dăy-ăddunya-ta-dăy, ad-ifut dăy-ălžannăt, măsan, wa irđän ăfota dăy-iman-net dăy-ăddunya-ta-dăy, dăy-ăddimmăt-in, ăwadəm-en, ad-iyləs dăy-ălaxărăt. »

Hak ăwadəm d-a-wa has-jän imojjan-net

(Marqəs 9:41)

⁴⁰ Inna day: «Ere kăwän-ăsbärräkän, năkk a ăsbärräk, wa hi-ăsbärräkän, wa hi-dd-ăsmașlăń a ăsbärräk. ⁴¹ Ere ăsbärräkän ănnăbi dăy-tessəba n-a-wa s-iqqäl ănnăbi, ălkamän dăy-s imraš šund wi mad-ijrəw ănnăbi; ere ăsbärräkän ere oyadăń dat-Măssinăy dăy-tessəba n-iqqud-net, ilkam ad-ijrəw imraš šund wi mad-ijrəw ere oyadăń dat-Măssinăy. ⁴² Ere wa issəswän wăla-dăy alkas n-aman sămmeđnen i-iyyăń dăy-inətțulab dăy-tessəba n-a-wa s-ămoos ănatțalib-in, ăsidăttey-awän a-s, wär t-e-ijmăd marușăt n-emărked wa ămeșăl. »

Isəstanăń wi ija Exya wa n-Enəsselmăy dăy-isălan n-Yisa

(Luqa 7:18–35)

11 Issəmdă Yisa asəmmətăr n-inətțulab-net wi n-măraw d-əssin yas, ifăl dihen, ad-isayra ăddinăt, ixatțăb dăy-iyärman wi n-teje-ten-dăy. ²Iha Exya takärmut a-s islă ijitän n-Ălmasex,* ăsmașl săr-s hărăt dăy-inətțulab-net ³i-ad-has-t-dd-səstənăń kunta ənta a-s Wa s-ătwănnă ilkam ad-dd-ass mey ilkam ere săł ənta. Osăń-t-dd inətțulab-win-dăy, ăllăyen-as a-wa innă Exya. ⁴Awwežăb-asăń Yisa, inn'-asăń: «Eqqəlăt Exya, suyəlăm-as a-wa s-təslăm d-a-wa tənhăyăm; ⁵ănnăt-as: iməddoryal hannăyăń; inəbdan rajjăšan, wi ijrăw jəri tișdajăń, imzaj sallăń; inəmmuttan nakkărăń-dd; tilăqqiwen, sallănat i-Ălənžil.* ⁶Təndəd i-ere wa dăy-i wärän ij' ăssăk.»

A-wa innă Yisa făll-Exya wa n-Enəsselmăy

⁷Eglän meddən-winnin dd-ămeșălnen yas, ădwănnăt Yisa i-tamətēt dăy-isălan n-Exya, inn'-asăń: «Ak, a-s təzjărăm s-tenere, ma tənhăyăm? Ak teżewt ăsiwălawăń ađu a tənhăyăm? Ăbo! ⁸Adiś ma təkkăm i-ad-t-tənhăyăm? Ak ăhaləs ăsisahăyăń așăl a tənhăyăm? ănhəywăt-tăń-ak ăddinăt wi sasahaynen așăl, ihănan n-imənokalăń a əzzayăń? ⁹Adiś ma təkkăm i-ad-t-tənhăyăm? Ak ănnăbi a tənhăyăm? Tidət lab a-s ănnăbi,

ăssiilmădăy-kăwăń a-s ere ojärän tumast n-ănnăbi a tĕnhăyäm. ¹⁰Enten-dăy a făl innă əlkëttab n-Măssinăy:

‘Enhăy! Azizărăy-ak anămmașul-in
wa he-iknən tabarăt-năk.’

¹¹Āsidăttey-awăń a-s wăr torew tamădt āhalës wăr-ojer Exya wa n-Enăsselmăy măšan hakd-a-wen-dăy, wăr t-illa ere t-wărăń ojer dăy-Tĕmmenęya n-Măssinăy.* ¹²Yur-aşăl wa dd-osa Exya har aşăl-i-dăy, ija amjär ăşsoohen făll-ujěś n-Tĕmmenęya n-Măssinăy; amjär-en, wăr dăy-s ikărăs aşăl ar ăddinăt wi əkfărnen ¹³făl-a-s, ănnăbităń wi dd-ăzzarnen i-Exya iket-năsăń, hakd-dăy alămăr wa n-ănnăbi Mosa, ălolăy a-wen-dăy iket-net dăy-isălan n-Tĕmmenęya n-Măssinăy hundăy har aşăl-i-dăy n-ăzzăman wa n-Exya wa n-Enăsselmăy. ¹⁴Kunta făw ad-tăqbălăm s-a-wendăy, ălleyey-awăń a-s dăy-ănnăbităń, ənta a-s ănnăbi Yeli wa s-ătwănnă ilkam ad-dd-alës uyel.

¹⁵Āmăra, ere ilăń timəzzujuen s-islă-dăy, isăjdet! »

¹⁶Olas day Yisa, inn'-asăń: «Ak, mi dăr-mad-sənnəfăqqăy əzzurəyyăt ta-dăy? Tănfăqqă yas d-ălăzmayăt n-aratăń janen ayref dăy-tăfărre, jannen iyyăd i-wi iyyăđnen:

¹⁷‘Enhăywăt, kăwăneđ, wăr lem asăfar;
nəwăt-awăń tayănińt, tunjăyäm s-dăllol!
Nənzăr-awăń tiswal n-tisnant măšan,
wăr tătăfăm ibă!’

¹⁸Exya, ăzzăman wa dd-osa, wăr-ităt imənsiwăń olaynen, wăr-isəss aman n-lăynăb ăxxiimmărnен, ənnăń fălla-s ăddinăt: ‘Ih’-e alśin’, ¹⁹işräy-t-dd Āgg-ăgg-adəm,* ənta itihăr dăr-wăń a-wa tăttăm d-a-wa săssăm, yas tənnăm dăy-s: ‘Wa ənta, insăy, irăf aman n-lăynăb wi ăxxiimmărnен, inarmasăń n-tiwsə d-ălfusay wi iyyăđnen a-s imidiwăń-net.’ Āsidăttey-awăń a-s:

‘Sărho wa dd-ifălăń Măssinăy,
ijităń n-ăwadəm a t-isatbatăń.’ »

Iyărman wi făll-ăsmăqqă Yisa

(Luqa 10:13–15)

²⁰Ăsmăqqă Yisa ărăt-a-wen făll-iyărman wi dăy-ijsa tikunen ăjjootnen măšan, ăsyărăń-as ulhawăń-năsăń, unjăyăń ătubăń. ²¹Inn'-asăń: «Iməskay kăl-Qorazin d-kăl-Bătsăyda, ălmăşşibăt yas a fălla-wăń maden-iđew ed ənnăń iyărman wi n-Tir d-Săyda əzzăyăń inəzzulam† a

†11:21 — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wărăń ămoos āgg-Ălyăhud s-alăsăl mey ere wărăń ilkem i-ăddin-năsăń, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăy a făl tiwsaten ti iyyăđnen iket-năsnăt, ti n-inəzzulam.

— Aşăl-i-dăy, ănăzzalim, ăkafăr (ere wărăń issen s-Măssinăy).

dăy-jänät tikunen-ti-dăy jänen yur-wän, āru d-əlsän šakutän, əblənbulun dăy-ezəd fäl təmyäre n-tätubt-näsän. ²² A-wen-dăy a fal hawän-janneý a-s ašäl wa ilkämän, ad-kawän ijjëš äddäyyät ojärän wa ijjäshän iyärman wi n-Tir d-Säyda. ²³ Kawäned-i-s əzzäýnen ayrəm wa n-Qäfärnaxum, ma täyeläm? Tordam a-s ayrəm-nawän ad-itimyar har awəd išənnawän? Xäram-awän! Ann-ak, ad-təhələm ider, wär kawän-dd-e-tawäy a säl temse ed tikunen ti jänen yur-wän, ənnar janät dăy-ayrəm wa n-Sodoma, āru d-ätbabn imuzäýän-net, äqqayəm ayrm-näsän iday har ašäl-i-dăy. ²⁴ A-wen-dăy a fäl hawän-janneý, a-s ašäl wa ilkämän, ad-kawän-ijjëš äddäyyät ojärän wa ijjäshän ayrm wa n-Sodoma.»

Ālyibadät n-Yisa i-Abba-net

(Luqa 10:21–22)

²⁵ Iđkäl Yisa mäjräd, innä: «Abba, käyy-i n-Emäli n-išənnawän d-äkall, timəläy-käy fäl-a-s härätän-wi-dăy, təffärät-tän i-iməssorha d-imusänän n-äddunya-ta-dăy mäšan, täsnäfaläläd-tän-dd wäla i-aratän. ²⁶ Tidət Abba, käyy a tiiməläy ed ädduuttät a-s ənta-den-dăy erhet-näk wa īhusken.»

Āmašal wa s-dd-osa Yisa d-täsonfat ta ihakk

²⁷ Innä Yisa i-äddinät darät-a-wen: «Wär t-illa a-s wädden ij'-e Abba-nin dăy-ifassän-in, wär t-illa ere hi-ijan muzəyät imdan kunta wädden Abba, wär t-illa day ere ijan muzəyät imdan i-Abba kunta wädden näkk-i n-Rure-s*-i t-dd-ifälän d-ere wa s-ärhey ad-has-t-zuzəyäy.»

²⁸ Inn'-asän day: «Əyyawät iket-dăy-nawän kawäned-i əsifäggä əzuk wa tällinem, ad-hawän-sunfäy, ²⁹ maşälät erhet wa-nin, təyyəm-dhi ad-kawän-säyräy ed näkk, əzeedäy, hahi-tazidert, wär hi-iha əkkəbru; ənta-den-dăy a-wa hawän-ha täsonfat n-imannawän, täyləsäm. ³⁰ A-wa fälla-wän ərhey, wär-äzzay, amişəl n-erhet-in day, i fäsuusän.»

Isälän n-ašäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat

(Marqəs 2:23–28; Luqa 6:1–5)

12 Ašäl iyyän n-əssəbət-i n-ašäl wa n-täsonfat, iräs Yisa d-inətṭulab-net išəkraš n-älkäma. Əglan dăy-a-wen-dăy a-s əlluzän inətṭulab, ad-nakkädän tiyäýänen n-älkäma, taffäzän tiblalen-näsnät. ² Ənhäyän-tän härät dăy-käl-faris* yas, ənnän i-Yisa: «Ənhäy, əytəl inətṭulab-näk ed išl'-en a wärän itətwəjj dăy-ašäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat.» ³ Inn'-asän: «Adiš kawäned wär täyrem

dăy-əlkëttab a-wa ij' āmānokal Dawəd ašäl wa d-ălluz ənta d-ejhän-net? ⁴ Ātwănn'-anăy, ijjăš ənta d-ejhän-net ehän n-Măssinăy, ad-tattän tijelwen-ti n-tikutawen s-innă alämär wa n-ănnăbi Mosa, wär t-illa ere s-xălal tetăte-năsnăt a săl kăl-tikutawen?* Tijelwen-tin-dăy, wär has-xălalnăt ənta wăla ejhän-net măšan, ălluz ȳas, ikš'-enăt ənta d-meddən wi dăr-ăddew. ⁵ Ajăń wär tăyrem dăy-alämär a-s ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, kăl-tikutawen wär hasän-ămoos anməšri i-a-wa innă alämär afăl əxdämän dăy-ejhän n-ămudd wa măqqărăń,* ed əjrawăń s-ad-ənməšrəyăń i-fărədăń wi ătiwăytăsnen i-ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat. ⁶ Āssiilmădăy-kăwăń a-s ehän n-ămudd wa măqqărăń, ill'-e jere-wăń ere t-ojărăń. ⁷ Xăxx, ənnar tăssanăm ălmăyna n-a-wa innă Măssinăy a-s innă:

‘Ojăr a-s yur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen’,
iket-di-ș, wär səđlimăm bănnan inəṭṭulab-wi-dăy wăren əyshed hărăt.
⁸ Āgg-ăgg-adəm,* a ănnihădăń dăy-a-wa s-ila ăgg-adəm s-ad-t-ăj d-a-wa s-wär ila s-ad-t-ăj dăy-ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

Āzozăy Yisa āhaləs s-ăqqur ăfuss-net dăy-ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat

(Marqəs 3:1–6; Luqa 6:6–11)

⁹ Ifăl Yisa dihen, ikk' ehän n-ăddin wa n-kăl-Ālyăhud. ¹⁰ Dihadăy d-t-ijjăš a-s āhaləs iyyăń da-dăy s-ăqqur ăfuss-net. Āggădăń-dăddinăt iyyăđ s-Yisa, ənnăń-as: «Ak xălal mey xăram ad-izuzəy ăwadəm iyyăń dăy-ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat?» Āsaru ȳas făl t-əssədlămăń a-s tammăyăń. ¹¹ Āwwežăb-asăń Yisa, inn'-asăń: «Endek dăy-wăń wa s-afăl tođa tehăle ta n-iyăńt ila dăy-anu dăy-ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ad-dăy-s tăt-ăyy har akęy ašäl-en tăzzar? ¹² Uhən kăwăneđ, wär tăjrehăm a-s ăgg-adəm ufa arəzzej s-a ăjjeen? Āssiilmădăy-kăwăń a-s wär t-illa a ăssixrămăń iji n-a olăyăń dăy-ašäl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.» ¹³ Innă Yisa ădarăt-a-wen i-ăhaləs wa s-ăqqur ăfuss-net: «Ezżəl ăfuss-năk.» Izzăl āhaləs ăfuss-net, izzăy, olăh ăfuss-net ăssayăńt-wen-dăy d-ăfuss-net wa iyyăđăń wär-ijrew hărăt. ¹⁴ Ezjărăń kăl-faris* edăgg-en ȳas, ănmănhăyăń jer-iman-năsăń dăy-isălan n-əmmək wa s-mad-əjən iman-net. Ilmăd Yisa a-wa lăbasăń has-kittəwăń ȳas, ifăl dihen, iglă.

Yisa a-s ănămmașul n-Măssinăy wa s-ătwănnă

¹⁵ Dăy-tekle-net, əlkămăń-as-dd imarhinăń ăjjootnen, ăzozăy-tăń iket-dăy-năsăń. ¹⁶ Hărwa wär-ifel dihen-dăy, ăsmătăr-tăń hullan d-ad-wär jen isălan n-ere wa ămoos i-ăwadəm wăl' iyyăń.

¹⁷ Āmoos a-wen inna a āssiitbătăn a-wa innă ānnăbi Saya[†] a-s innă, innă Măssinăy:

- ¹⁸ «Enta da āanaxdim-in wa āsnăfrăñăy,
ənta a əkney tărha,
ənta a dăy-ăsriwă̄n iman-in.
Ad-fălla-s sănsăy Unfas-in,
isăssiyyəd inəzzulam dăy-iqqud i-Măssinăy.
- ¹⁹ Wăr t-mad-ijjəš ājađ,
wăr mad-isăqqəy bănnan,
wăr t-illa ere has-madă̄n-isəll āsiyăyya
dăy-tišarriten bănnan.
- ²⁰ Wăr mad-ărz wăla-dăy teżewt
a-wa-dăy has-ijs iba n-ăddăywa
Wăr mad-isəmməkət wăla-dăy tefătelt,
ad-isəjär ăttăma ăddinăt wi əbrărnen,
ăj iqqud dăy-edăgg iket-net.
- ²¹ Isəm-net a madă̄n-isəjär inəzzulam ăttăma.»

Tărna ta n-Yisa, wăr toher hărăt d-ta n-Iblis

(Marqəs 3:20–30; Luqa 11:14–23; 12:10)

²² Āwwăyăñ-dd ăddinăt s-Yisa ădarăt-a-wen amălşon āsidăryăł alśin wa t-ihă̄n, ikras dăy iləs-net; ăzozăy-t, olăs ahă̄nay, ad-itamăjrad. ²³ Əqqălăñ-dd ăddinăt yas oran imawă̄n, ākuună̄n, jannen: «Āmmukkă̄n ənta-i-dăy a-s Āgg-Dawəd* wa s-ătwă̄nna!» ²⁴ Əslă̄n kă̄l-faris* i-a-wen yas, ənnă̄n: «A-wa Abắlzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-alśină̄n a-t-ihā̄n; ənta a t-ikfă̄n tărna ta s-itakkă̄s alśină̄n dăy-ăddinăt.» ²⁵ Ilmăd Yisa yur-iman-net a-wa zinəzjumă̄n, inn'-asă̄n: «E d t-illă̄m əddəwəl s-dd-əqqălăñ mă̄ssaw-s əknasă̄n jer-iman-nă̄să̄n, ad-t-iba, umas timşar; aýrəm dăy wăla ehă̄n wa s-dd-əqqălăñ mă̄ssaw-s əknasă̄n jer-iman-nă̄să̄n, wăr-e ăhaj ibdad. ²⁶ Afă̄l dd-iqqălăñ Iblis isattă̄y imă̄şserəkă̄n-net siha d-siha, iman-net yas a iknas; ere iknasă̄n d-iman-net ya, wăr t-illa əmmək s-ăhoja ibdad. ²⁷ Kunta dăy tănnă̄m năkk, tărna n-Abắlzăbil wa n-ămănokal n-alśină̄n a-s tă̄n-takkă̄să̄y dăy-ăddinăt, adiš, inət̄ulab wi-năwă̄n, mā āmoos isəm wa s-tă̄n-takkă̄să̄n dăy-ăddinăt? Inət̄ulab-năwă̄n-en-dăy, a-s ilkam ad-ăjjayhə̄n fălla-wă̄n, sədləmă̄n-kăwă̄n, ²⁸ mă̄şan, kunta năkk, tărna n-Unfas n-Măssinăy a-s takkă̄să̄y alśină̄n dăy-ăddinăt, āniihăjja a-s āssiilmă̄d-kăwă̄n a-wen a-s Təmmənəyə n-Măssinăy,* təll'-ee jere-wă̄n. ²⁹ Wăr t-illa ere ăddooben ujə̄s n-ehă̄n n-ăhaləs n-anăkfor,

[†] 12:17 A-wa ānnăbi dd-ăzzară̄n i-Yisa, ălolă̄y dăy-isălan-net əssayă̄t timăd n-awă̄tay dat-tiwit-net.

awəy ilalān n-ehān-net ar s-ad-t-ikrad təzzar; dihen, ad-udabāt teräzze n-ehān, awəy a-wa t-ihān. ³⁰Ere hi-wärän irha-dāy, a-di, ašānjo-nin; ere day wa hi-wärän itilal s-asdu, ašəmmdhəs ყas a t-işlan.»

Abăkkađ wa s-wär t-tĕlla tenăşše-net amăylol

³¹ Inn'-asān day: «Āssiilmădăy-kăwăń a-s abăkkađ āmeşal āgg-adəm d-asəkkufăr ija-dăy, āddoobăt Măssinăy ad-has-t-in-ăňs măšan ere āskafărăń dăy-isălan n-Unfas Šăddijăń-dăy, wär-ilkem ad-has-in-ătiwăńša. ³² Ere innăń a lăbasăń făll-Āgg-ăgg-adəm*-dăy, āddoobăt ad-ijrəw tenăşše n-a-wen măšan, ere wa innăń a lăbasăń dăy-isălan n-Unfas Šăddijăń,* wär-ilkem ad-has-in-ătiwăńša dăy-ăddunya wăla ālaxărăt.»

A-wa ijănnna āgg-adəm a isalmadăń s-a-wa ihăń ulh-net

(Luqa 6:43–45)

³³ Olăs day, inn'-asān: «Ahăšk olăyăń, a-s mad-t-tasəd, aratăń-net day i olăynnen; erk ahăšk day, a-s t-mad-t-tasəd, aratăń-net day, i lăbasnen; ahăšk, aratăń-net a-s ititwəzzəy. ³⁴ Ya kăwăned-i n-taşşalen-i-dăy! Kăwăned-i n-inăllăbăsăń, əndek əmmək wa s-ăddoobăt ad-dd-izjăr măjrăd olăyăń imawăń-năwăń? A-wa idkărăń ulh n-ăgg-adəm a dd-izajjărăń emm-net. ³⁵ Āwadəm-wa olăyăń, milyaw n-ulh-net a dăy-dd-itakkăs a-wa olăyăń măšan, enăllăbăs ənta, tăllăbăst n-ulh-net a dăy-dd-itakkăs a-wa lăbasăń. ³⁶ Āssiilmădăy-kăwăń a-s ašăl wa ilkămăń e-d t-tĕllăm taxxalt d-taşujəst inna āwadəm, ad-tăt-izəl dat-Măssinăy. ³⁷ Iyyăt-i-dăy, ad-kăy-iyləs măjrăd-năk, mey day, măjrăd-năk iman-net, a kăy-madăń-isiđəw, iwăr-kăy uđlem.»

Irrum wa jăń kăl-faris i-Yisa

(Marqəs 8:11–12; Luqa 11:29–32)

³⁸ Āwwežăbăń-as iyyăđ dăy-ălyulam n-Ātăwrăt* d-kăl-faris,* ənnăń-as: «Ālyalim, āj data-năy iji n-Măssinăy, nənhăy.» ³⁹ Āwwežăb-asān, inn'-asān: «Ēzzurəyăt-ta-dăy n-tenăllăbăst n-temăznit, wär tăksuđ Măssinăy; wär təmmăy ყas ar ad-ətwəjjən ijităń n-Măssinăy data-s măšan, tălmədet a-s wär-ilkem dăy-s iji n-Măssinăy săl wa n-ănnăbi Yunəs. ⁴⁰ Əmmək-wa-dăy s-kăla ikkăs Yunəs kărađ išilan d-kărađ ihăđan dăy-tăsa n-emăń wa măqqărăń, əmmək-wen-dăy day a-s mad-ikkəs Āgg-ăgg-adəm* kărađ išilan d-kărađ ihăđan dăy-ider n-ăkall. ⁴¹ Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-ənkărăń kăl-ayrəm wa

n-Nəniba, sədləmən käl-əzzurəyät-ta-däy, ed ašäl wa d-hasän-ixtäb ənnäbi Yunəs, ətubän. Säjdät! Ašäl-i-däy, ənhəywät-ak, ill'-ee jere-wän ere ojärän Yunəs, mäšan hakd-a-wen-däy, tunjäyäm s-ad-tutabäm. ⁴² Ašäl wa n-tebädd, ad-dd-tənkär təmənokalt ta s-käla täxkäm däy-äkall wa n-ajus s-isəm-net Saba, täjjäyh fäll-käl-äzzäman-i-däy, sədləm-tän däy-äşşäreya ed, ənta təfäl-dd äkall ujəjän i-ad-səjəd i-iməjridän n-tayətte wi itäjj əmənokal Suläyman. Säjdät! Ašäl-i-däy, ənhəywät-ak, ill'-ee jere-wän ere ojärän əmənokal Suläyman, mäšan hakd a-wen-däy, tunjäyäm s-asjəd-has. »

Əlhəllak wa ihän iba n-täktubt təmdat

(Luqa 11:24–26)

⁴³ Oläs day, inn'-asän: « E-d izjär alśin əwadəm, ad-äkk tinariwen i-ad-däy-snät immäy i-edägg däy-ässunfa mäšan, ad-has-t-iba; ⁴⁴ afäl has-t-äba, ad-änn i-iman-net: 'Näkk-i-däy, ma hi-idgažän, əqqələyet yas ehän-in wa dd-fäläy.' Afäl dd-iqqälgä edägg wa ifäl s-tizarät, ad-t-dd-ass wär t-ih' əwadəm, ifraq, əmmujnät. ⁴⁵ Igləw əlwäqq-wen, awəy-dd əssa alśinän iyyäd t-ojärnen tälläbäst, əjjəšän əwadəm-ənnin-däy, əzzäyän däy-s; umas a-s talya n-əwadəm-en ta täzzarät, təssäm i-ta təsräyät. » Inn'-asän ədarät-a-wen: « Ənta-den-däy a-wa där-mad-taläh talya n-əzzurəyät-ta-däy n-tenälläbäst. »

Anna d-ayətma n-Yisa

(Marqəs 3:31–35; Luqa 8:19–21)

⁴⁶ Əmmijräd Yisa i-tamətte dihen-däy a-s ma-s d-ayətma-s da-däy dd-əbdädnən dat-emm n-ehän, əšmašälän-dd sär-s əwadəm i-ad-hasän-t-dd-iyär. ⁴⁷ Osä-dd əwadəm-en Yisa, inn'-as: « Anna-näk d-ayətma-k, əbdadän-ak dat-emm n-ehän, ərhan ahänay-näk. » ⁴⁸ Əwwežäb Yisa i-əwadəm-en, inn'-as: « Mi iqqalän annanın, mi iqqalän ayətma-y? » ⁴⁹ Izzäl əfuss däy-tanämhäla n-inətələb-net təzzar, innä: « Ənhəywät-tän-ak, anna-nin d-ayətma-y! ⁵⁰ E d t-illäm ere itamašalän erhet n-Abba-nin-i ihän işənnawän, ənta a-s əñŋja-y, ənta a-s wälätma-y, ənta a-s ma-y. »

13 Izjär Yisa ašäl-wen-däy, ikk' asälim n-ejänš, əqqima. ²Täddew-dd sär-s tamətte täjjeet, ijjäš-as turäft n-amən, əqqima däy-s, täqqimä-dd tamətte ənta təbdad däy-asälim n-amən, təsijäd-as.

³ Issäyläy-tän tangalen əjjootnen. Ij'-asän tiyyät däy-hasän-innä:

Tangalt ta n-ănăsdamu*(Marqəs 4:1–9; Luqa 8:4–8)*

⁴ «Kăla izjär ănăsdamu iyyän i-ad-iddumət ašəkrəš-net.

Ālwăqq wa d-itidumut, ođanăt tiblalen tiyyăd dăy-ăbara, ākkukkăren-tănat-dd igdqad, əkşan-tănat.

⁵ Ođa ašăr iyyän jer-tihun, ăffoqqät-dd šik ed wär-intem dăy-ăkall,

⁶ tăsmăqqät-dd tăfukt jənnəj-s, təssărya isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net ed wär-əntemən ikewän-net dăy-hărăt.

⁷ Ođa ašăr iyyän dăy-tabərijənt, tădwăl-dd fălla-s tabərijənt, tăzmăd-as.

⁸ Ođa ašăr wa iyyădăn dăy-ăkall olayän, ikrăš aratăń, ijă tibolăsen s-tiyyăd temeđe n-tablalt a tănat-iwarăń, tiyyăd săđisăt timərwen, tiyyăd kăradăt timərwen.

⁹ Ere ilăń timəzzujen s-islă-dăy, isăjdet! »

Ăddălil n-tangalen*(Marqəs 4:10–12; Luqa 8:9–10)*

¹⁰ Eşsəstăńăń-t inəttulab-net ădarăt-a-wen d-ăddălil wa făl isaylay ăddinăt tangalen. ¹¹ Āwwežăb-ăsăń, inn'-asăń: «Kăwăned, tăjrawăm turhajăt n-ujreh n-ăddăraqj wa n-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăy* măšan, ăddinăt wi iyyădnen, wär jen a-wen. ¹² Āwadəm wa s-işwär ifhăm hărăt, ad has-iwwaqd musnăt har isəssikəy măšan, wa s-wär t-illa a ijrah, wär t-in-ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăy-s ămahăy wăla a-wa əndărrăń ițăf. ¹³ Einta-den-dăy a-wa făl sayläyăy ăddinăt tangalen i-ad:-

‘Eswađăń, wär hənniyän;

ăsijădăń, wär səllən;

wär t-illa day a jarrăhăń.’ »

¹⁴ Āmoos a-wen a ăssiitbătăń a-wa fălla-săń inna ănnăbi Saya† a-s innă, innă Măssinăy:

«Ăddinăt! Ad-sallăm, wär jărrăhăm;

ad-təkyadăm, tăsibălalăyăm, wär t-illa a hannăyăm. »

¹⁵ Einta day a innăń a-s, innă Măssinăy:

«Tamətte-ta-dăy, tăsyăr-ahi ulh-net;

tăzmăzzaj'-ahi iman-net,

tăsdăryăł-ahi iman-net

i-ad-ăbas hannay, ăbas sall,

i-ad-wär jărrăh hărăt

făl iba n-tărha-i-dăy ja n-ad-săr-i dd-tənnăd,

tutab, zuzəyăy-tăt. »

†13:14 A-wa ănnăbi dd-ăzzarăń i-Yisa, ălolăy dăy-isălan-net əssayăt timăd n-awătay dat-tiwit-net.

¹⁶ Inna ȳisa ḫarāt-a-wen i-inet̄ṭulab-net: «Təndəd̄-awān kāwāneđ ed hannāyñat tiṭṭawen-nāwān, sallānāt day timəzzujen-nāwān.

¹⁷ Āssiilmādāy-kāwān a-s, āsdārhānān ānnābitān ājjootnen d-imaydalān ahānay n-a-wa hannāyām māšan, wār t-ənheyān; āsdārhānān māsällät n-a-wa s-sälläm māšan, wār has-əslen. »

Ālmāyna n-tangalt ta n-ānāsdamu

(*Marqəs 4:13–20; Luqa 8:11–15*)

¹⁸ Säjdät ȳamāra i-ālmāyna n-tangalt ta n-ānāsdamu:

¹⁹ «Ābara wa dāy-ođānāt tiblalen, ənta a-s āddināt wi sällānen i-isālan n-Təmmənəya n-Mässināy* māšan, wār tān-järrähān, as'-endd Iblis, ilbəy-dd dāy-ulhawān-nāsān a-wa s-əslān.

²⁰ Tihun ti jer-ođānāt tiblalen, əntānātēđ a-s āddināt wi s-e-d isla iyyān dāy-sān i-mäjrād n-Mässināy, ad-ihliləy, iqbal-t šik māšan,

²¹ wār t-itəyy ikraš ikewān dāy-ulh-net; ad-āj āzzāman əndərrān ākoyād dāy-s, māšan afāl dd-tosa tissust mey osā-dd ālyizabāt dāy-təssəba n-mäjrād n-Mässināy, ad-hin-ibbuṭəl a-wa s-omān.

²² Tabənñənt ta jer-ođānāt tiblalen, ənta a-s āddināt wi s-e-d isla iyyān dāy-sān i-mäjrād n-Mässināy, ad-has-iżməd dāy-ulh-net s-tärha n-wälät-āddunya d-eyläl n-tärha n-ajmur-net, wār t-illa a sār-s dd-isaysal.

²³ Ākall wa olāyān dāy-ođānāt tiblalen, ənta a-s āddināt wi s-e-d isla iyyān dāy-sān i-mäjrād n-Mässināy, ad-t-ijrāh, ijjəš-as-t ālfāyda. Tarəw-dd sār-s tiyyāt tablalt temeđe n-tablalt, tarəw-dd sār-s tiyyāt sāđisät timərwen n-tablalt, tarəw-dd sār-s day tiyyāt kāraqdät timərwen n-tablalt. »

Isālan n-əttāyam d-terk teyəşše

²⁴ Issāyläy-tān-dd ȳisa day tangalt tiyyāt dāy-hasān-innā: «Təmmənəya n-Mässināy,* tānifäqqə d-āhaləs iyyān infārān əttāyam olāyān dāy-aşəkrəs-net. ²⁵ Ija ehäđ, ətṭāsān āddināt ȳas, osā-dd ȳamiksān iyyān aşəkrəs wa n-ālkāma āddomāt āhaləs-ənnin, infār dāy-s erk idommān, iglā. ²⁶ Āsfäqqät-dd aşəkrəs wa n-əttāyam wa olāyān, orāw, tədwäl-dd day terk teyəşše edes-has. ²⁷ Īnhāyān inaxdimān n-mässi-s n-aşəkrəs terk teyəşše ta dd-tədwälät ȳas, osān-t, ənnān-as: ‘Mässi-nāy, ajān wädden kāyy əttāyam olāyān ȳas a tənfārād dāy-aşəkrəs-nāk, əndek siha s-dd-ha terk teyəşše ta t-hät ȳamāra?’ ²⁸ Inn'-asān: ‘A-di imojjan n-ere hi wārān irha.’ Inn'-asān inaxdimān-net: ‘Adiš, nəlbəyet-tät-in?’ ²⁹ Inn'-asān: ‘Aha-aha! Wār jem a-di, ed afāl təttärām ad-hin-təlbəyām terk teyəşše, ham miši n-ad-hin-təlbəyām day ālkāma. ³⁰ Āyyāt-tān ad-ədwälən issənān-essān har āzzāman wa n-

amili n-išəkraš, dihen, ad-ānnäy i-wi tiləyenin išəkraš, ad-dd-əlbəyən terk teyəşše s-tizarät, əjən-tät tikərrad, təzzar, səryən-tät, sədwən-ahi-dd ərət-a-wen əlkəma, əjən-t däy-ejänd-in.»

Təmmənəya n-Mässinäy, a əndərrän a-s sănta, timyar

(*Marqəs 4:30–32; Luqa 13:18–19*)

³¹ Issäyläy-tän-dd day ərət-a-wen tangalt tiyyät, inn'-asän: «Təmmənəya n-Mässinäy,* toləh d-temətäwt əddomət əwadəm däy-aşəkrəş-net. ³² Temətäwt-ten-däy, ənta a tojärät təmmətkit däy-idommän mäşan, tədwäl-dd, täqqäl ahəsk ojärän tiyəşşawen n-aşəkrəş iket-näsnät har ʐattän igdaq iskak-näsän däy-iləktan-net.»

(*Luqa 13:20–21*)

³³ Issäyläy-tän-dd tangalt tiyyät day, inn'-asän: «Təmmənəya n-Mässinäy,* toləh d-takməttet n-täzəza təssərtäy tamədət d-kärad ənnäfəyatän n-ejel n-əlkəma i-ad-ikəf iket-net.»

(*Marqəs 4:33–34*)

³⁴ Tangalen a däy-issäyra Yisa isälan-wi-däy iket-näsän, wär t-illa a inna i-tamətte s-wädden tangalen a däy-hasän-t-inna. ³⁵ Amoos a-wen a əssiitbətän a-wa innä ənnäbi n-Mässinäy iyyän, innä Mässinäy:

«Ad-säyləyäy əddinät tangalen,
əjäy isälan s-ad-dd-täxläk əddunya-däy, əttunkälän.»

Əlmäyna n-tangalt ta n-əttäyam d-terk teyəşše

³⁶ Ifäl Yisa tamətte, ijjaš ehän ყas, əkkän-t-dd inəttulab-net, əttärän däy-s ad-hasän-arr tangalt ta n-terk teyəşše. ³⁷ Inn'-asän: «Əgg-agg-adəm* ənta, a əddomen əttäyam wa oläyän, ³⁸ əddunya a-s aşəkrəş-net; əttäyam wa oläyän a-s aratän n-Təmmənəya n-Mässinäy,* terk teyəşše a-s aratän wi n-Iblis. ³⁹ Iblis a-s əmiksän wa əddomen terk teyəşše däy-aşəkrəş, amili n-išəkraš a-s sämdo n-əddunya, ənjälosän a-s imalayän n-aşəkrəş. ⁴⁰ Emmək-wen-däy s-dd-tatälbay terk teyəşše, təmmädkäl, tətwəjär-in däy-efew, əmmək-wen-däy a he-ijən aşäl wa d-tamänd əddunya. ⁴¹ Aşäl-en, ad-işəmmişəl Əgg-əgg-adəm* ənjälosän-net i-ad-hin-ələmän däy-Təmmənəya-net əddinät wi şinməşrəynen imidiwän-näsän d-wi tamaşalnen a läbasän, ədkələn-tän, ⁴² əjrən-tän-in däy-tahəst-i däy-tän wär mad-işləw ar tahäla, əzməkärkiżän isenän fäl təmujriżt. ⁴³ Aşäl-en, əddinät wi oyädnen dat-Mässinäy, ad-falla-sän əj Mässinäy ənnur-net, əjən asmäymäy wa tajj tafukt däy-Təmmənəya n-Abba-näsän.

Ere ilän timəzzügen s-islä, isäjdet!»

Wär t-illa a-s wädden tojär-t Tëmmənəya n-Mässinäy

⁴⁴ Inn'-asän Yisa day: «Tëmmənəya n-Mässinäy,* toläh d-ejänd n-oräy inbalän däy-aşəkrəsh iyäyän. Täglə tanfust har ašäl wa d-fälla-s oda ähaləs iyäyän. A-wa-däy has-ja tedäwit, ikn'-e ufär i-ad-wär sär-s iləmməd əwadəm wäl' iyäyän. Iglä darät-a-wen, ättużżär-in a-wa ila iket-net i-ad-udabät akäraš n-aşəkrəsh-en-däy däy-inbal oräy-wənnin-däy. »

⁴⁵ Oläs day, inn'-asän: «Tëmmənəya n-Mässinäy, toläh d-u-mamäla itammäyän i-timäywanen n-tilällaten, ⁴⁶ ijräw tiyyät təknat əlləllu yas iglä, ättużżär-in a-wa ila iket-net, iqqlä-dd, iżżənş'-et. »

⁴⁷ Inn'-asän day: «Tëmmənəya n-Mässinäy,* toläh d-tärtart järän iməhhuyya n-imänan däy-ejäns i-ad-sär-s dd-ärməsän tulaten n-imänan äjjootnen, ⁴⁸ təqñäy tätart yas, əntäşən-tät-dd s-asälim n-aman, ad-bidđun imänan s-iyyän-iyyän, hak iyäyän d-əzzənəf-net. Jän wi əfrännen däy-deketän-näsän, järän-in fälla-sän wi hasän wär iha ǎlfäyda. ⁴⁹ A-wen-däy day a madän-äj ašäl wa d-tamänd ǎddunya, a dd-asən ǎnjälosän, əbdəwän imaydalän d-inälläbäsän, ⁵⁰ əjrən-in inälläbäsän däy-tahəst ta-däy tän-wär mad-işləw ar tahäla, ziməkärkiżän isenän fäl tämujriżt. »

⁵¹ Issəstän Yisa inəttulab-net darät-a-wen, inn'-asän: «Ak a-wa hawän-ənney, təjrahäm-t mey?» Ənnän-as: «Əyya, nəjrah-t.» ⁵² Inn'-asän: «E d t-illäm ǎlyalim n-Ātħäwräť* iknan afäham n-a-wa ǎmoosän isälan n-Tëmmənəya n-Mässinäy, irđa sär-sän, ad-has-iwwaq musnät ǎynayän fäll-wa ǎrəwän ila, afäl ija a-wen, ad-aläh d-abba n-eyewən dd-itakkäsän härätän ǎynaynen d-i ǎrəwnen däy-ijändän-net. »

Āsyärän käl-Näşirät ulhawän-näsän i-Yisa

(Marqəs 6:1–6; Luqa 4:16–30)

⁵³ Issəmda Yisa tənna n-tangalen-tin-däy yas, ifäл dihen, ⁵⁴ ikkä tayrämt ta däy-idwäl. Issäyra dihen däy-ehän n-äddin wa n-käl-Ālyähud,* ǎkunän ǎddinät iket-näsän däy-a-wa isayra, əqqälän-dd yas oran imawän, jannen: «Wa, əndek siha s-t-dd-ha təlyuləma-tä-däy d-tikunen ti itäjj? ⁵⁵ Ajän wädden a-wa rure-s n-mənizye wa-däy nəzzäy? Wädden ma-s, Märyäma? Ayətma-s: Yaqub, Yusəf, Simyon d-Hudd? ⁵⁶ Ajän wädden šätma-s da-däy t-əllänen jere-näy? Yas əndek siha s-t-dd-ihə a-wa-däy itäjj iket-net? » ⁵⁷ Jän-as a-wen-däy s-t-əzzayän asäkor, unjäyän sär-s omänän. Inn'-asän: «Annäbi, wär t-illa edägg s-wädden ätiwäsämäyär däy-s ar däy-äkall-net d-yur-käl-ehän-net. » ⁵⁸ Igħał-as iba n-immun-näsän ad-yur-sän äj tikunen äjjootnen.

Tamättant n-Exya wa n-Enässelmäy

(Marqəs 6:14–29; Luqa 9:7–9)

14 Åzzäman-en-däy ad-dd-iwväd mawmaw n-Yisa Harudəs wa n-ämänokal n-teje ta n-Galila. ² Issäyrä-dd käl-əlxekum-net, inn'-asän: «Ähaləs-wa-hi s-sälläy, Exya wa n-Enässelmäy dd-olasän tanäkra jer-inämmuttan, a-wen-däy a t-ikfän tärna n-tikunen ti itamašal.» ³ Innä Harudəs a-wen fäl-a-s ənta iman-net a ästärmäsän Exya, ij'-e däy-tišäm təzzar ij'-e däy-takärmut, däy-tässəba n-Harudəyät ta n-hänne-s n-älyja-s Fəlibb däy-s ohäy Harudəs. ⁴ Åzzäman-en-däy ad-äsmäqqä Exya fäll-Harudəs, inn'-as: «Wär hak-xälal ad-tärkəbäd hänne-s n-älyja-k.» ⁵ Ad-itammäy ya Harudəs i-ässaru fäl t-issänya mäšan, äksuđ tamätte ed iket-net tässan a-s Exya, ännäbi a ämoos. ⁶ Təgla tanfust har ašäl wa n-isäkta n-tiwit n-ämänokal Harudəs. Ašäl-en, däy-äzzäho wa ijän, təggäđ-dd elle-s n-Harudəyät, ad-dalläl dat-imäjarän wi-dd-osänen; ijräz a-wen i-ämänokal. ⁷ Däy-tedäwit-net, iyr'-et-dd, ijjäš-as ärkäwäl n-ad-tät-äkf a-wa däy-s mad-tättär, a ämoos-däy. ⁸ Təglä talyadł, tättär äddäbara däy-ma-s, təntäj-tät-dd ma-s, tənn'-as, änn'-as: «Ärheey däy-k eyäf n-Exya insa däy-azäwa.» Təglä tämawađt, ja isälan däy-ämänokal. ⁹ Ènxäšän iman n-ämänokal mäšan, äbas äddoobät uyəl s-a-wa inna, ed ihäđ-as s-ad-tät-äkf a-wa däy-s mad-tättär, a ämoos-däy, dat-imäjarän-net. Omär ḍarät-a-wen s-ad-itwəjj a-wa tärha. ¹⁰ Issäglä äwadəm wa inakkäđän iyäfawän n-käl-takärmut wi länen s-tamättant, inkäđ-dd eyäf n-Exya, ¹¹ äwwäy-t-dd insa däy-azäwa; ikf'-e i-talyadł, täwwäy-t talyadł i-ma-s. ¹² Osän-dd inət̄ulab n-Exya ḍarät-a-wen, ədkälän tafəkkä-net, əzkän-tät; əkkän Yisa, jän däy-s isälan.

Sämmos afđän n-ähaləs wi äsyäwän Yisa

(Marqəs 6:30–44; Luqa 9:10–17; Exya 6:1–14)

¹³ Èjjäšän isälan n-iba n-Exya Yisa yas, ifäl teje-ten-däy däy-turäft n-amən, ikkä tenere n-iman-net mäšan, əslän-t äddinät yas, fälän-dd iyärmən, älliilän asälim n-ejänš, əlkamän-as. ¹⁴ Izjär-dd Yisa turäft n-amən, inhäy tamätte-ta-däy täjjet has-dd-təlkämät yas, täny'-e tähänint-net, ad-däy-sän izizuy wi n-inayyabän. ¹⁵ Ja takkäşt yas, ohäžän-t-dd inət̄ulab-net, ənnän-as: «Älyalim, tenere a nəha, ij'-anäy ehäđ, səfəl iman-näk tamätte, ad-täkk tidbi-ti ohäžnen žänš-dd a təkšä.» ¹⁶ Inn'-asän Yisa: «Wär ämyatärän s-ad-əkkən edägg. Un, šäkšät-tän kawäned iman-näwän.» ¹⁷ Ènnän-as: «Wär nət̄ef ar sämmosät tijəlwən d-əssin

imānan. » ¹⁸ Inn'-asān: « Awəyät-ahi-dd a-wa tət̄tfām. » ¹⁹ Omär ḍarät-a-wen s-ad-äqqaymən äddinät fäll-teyəşše, iḍkäl tijəlwen ti n-səmmosät d-imānan wi n-əssin, äjozäy išənnawän, ämmoy i-Mässinäy; äfräsfäräs tijəlwen, änkädnäkäd imānan təzzar, ikfä a-wen-däy iket-net i-inəttulab-net, äzunän-t jer-äddinät. ²⁰ Ekšän iket-däy-näsän har əyyəwänän, äsdäwän-dd a-wa dd-təjläsh tamətte, osān-t idnäy märaw deketän d-əssin n-tijəlwen d-imānan. ²¹ Səmmos afḍän n-äwadəm däy-wär äddinnät tiqedən wäla aratän a ikšän ašäl-wen-däy.

Räjjoš n-Yisa fäll-amān

(*Marqəs 6:45–52; Exya 6:15–21*)

²² Izzəlzäm Yisa ḍarät-a-wen inəttulab-net ujəš n-turäft ta n-amān i-ad-has-izarän s-efäyy n-ejänš wa iyyäqđän, ad-isagla ənta tamətte. ²³ Issəglä tamətte əs, iwwän tədəyat tiyyät, ad-itəddal Mässinäy. A-s toða təfukt, wär dd-äqqima däy-edägg-ənnin-däy, ar ənta əs. ²⁴ A-s ija a-wen, turäft n-amān ta däy-əglän inəttulab təsisägdäh ejänš mäšan, inkär-dd fälla-sän aḍu əwwiywäyän turäft, bähħälñat-as tinäzzämären siha d-siha. ²⁵ Igl' ehäd əs, ilkäm-asān-dd irjaš fäll-amān. ²⁶ Enhäyän-t inəttulab, ikk'-en-dd irjaš fäll-amān əs, ərmäyäñ, qd-jannen: « Os'-anäy əmättäñkul iyyäñ », ad-naḍḍawän iyyäran. ²⁷ Assewäl-asān šik, inn'-asān: « Meddən, ənset ənniyät-näwän, näkk a-wa; wär tärmeýäm. » ²⁸ Iggäd-dd Bətrus däy-a-wen-däy, innä i-Yisa: « Älyalim, kunta käyy a-wa, amär s-ad-käy-in-äkkäy, näkk-däy, ərjašäy fäll-amān. » ²⁹ Inn'-as Yisa: « Eyyäw! » Izjär-dd Bətrus turäft n-amān, ikkä-dd Yisa irjaš fäll-amān. ³⁰ Inhäy Bətrus əşşuhu n-aḍu fäll-ejänš əs, irmäy, əqqälän-t amān alämaz əlwäqq-wen-däy, ad-isayärat, ijanna: « Ya Älyalim! Agəz-ahi. » ³¹ Irmäst-dd Yisa s-äfuss, inn'-as: « Təmmətkit ija immun-näk, ma itajjän əşšäk däy-ulh-näk. » ³² Ejjäšän-dd turäft fäll-inəttulab wi iyyäqđnen əs, ibdäd aḍu. ³³ Enhäyän wi əqqimänen däy-turäft a-wen əs, ərkäyäñ data-s, ənnän-as: « Tidət-däy a-s käyy a-s Rure-s n-Mässinäy.* »

Āzozäy Yisa imarhinän däy-teje ta n-Žännäşarät

(*Marqəs 6:53–56*)

³⁴ Təsjän turäft n-äman-näsän əlwäqq-wen-däy däy-teje ta n-Žännäşarät. ³⁵ Ezzäyän-t käl-ayrəm-en əs, ošlän, jän isälan däy-attayän-en, ad-sär-s dd-tiwyäñ äddinät e d t-illäm ere ərhiinän. ³⁶ Laqqädän käl-ayrəm Yisa däy-ad-tän-äyy, ad-äqđesän kud-däy afär n-eräswäy-net, ed ere t-iḍäsän-däy, ad-izzəy.

Alkum i-agna

(*Marqəs* 7:1–13)

15 Osän-dd käl-faris* iyyäđ d-härät däy-älyulam n-Ättäwrät* dd-falnen Yärussäläm Visa, ²ənnän-as: «Mafäl tinmäšräyän inättulab-näk i-agna wa hanäy-dd-oyyän imärawän-nänäy? Tattän wär-ässerädän ifassän-näsän s-əmmæk wa s-t-ifräđ agna-nänäy.» ³Äwwežäb-asän Visa, inn'-asän: «Ad-käwän-səstənäy: käwäned-š, mafäl tinmäšräyäm i-alämär wa n-Mässinäy, tajjäm agna-näwän jənnəj-s? ⁴Wädden Mässinäy innä:

‘Səmvăr ti-k d-mq-k’.

innă day;

‘Ere ābodărān ti-s mey ma-s qdiš āmmătet.’

⁵ Təssanām s-a-wen-dăy iket-net măšan, iyyăd dăy-wăń, sayren
ăddinăt a-s āddoobăt āwadəm ad-ănn i-ti-s d-ma-s: ‘A-wa s-
ăsidärhänäy ad-kăwăń-ədhéläy sär-s, jey-t takute i-Măssinäy.’ Ija
yur-wăń a-s ere innăń a-wen-dăy i-imărawăń-net, ad-ăbas t-iwar
ălxaqq-năsăń. ⁶ Ħnhəywăt yas a-wa kăwăń-išlăń: tăsbăṭṭäläm-in a-
wa inna Măssinäy, jäm a-wa hawăń-inna agna-năwăń dăy-edăgg-
net. ⁷ Ālmunafeyän yaden! Tidət a-wa fălla-wăń innă ānnăbi Saya†
a-s innă, innă Măssinäy:

8 'Tamætte ta-hi, iðlay-net yas
a-s hi-tässimyär
ulh-net, uiái-ghi:

9 Älyibadät-wa hi-täjj d-tikutawen ti hi-täjj,
mäläyäyna yas
ed a-wa säyren fäll-ismawän n-Mässinäy,
wär ämoos yas qr färadän dd-äytasän i-ir

A-wa isqmădabsăñ ąąą-ądəm

(Maraas 7:14-23)

¹⁰Iyrā-dd Yisa tamētte s-iman-net ḍarāt-a-wen, inn'-as: «Sājdāt, təjrāhām a-wa hawān-janney: ¹¹wādden a-wa itajjāšān emm n-agg-adəm a t-isamādāsān, a-wa dd-itāffalān ammas n-ulh-net ijānna s-emm-net a t-isamādāsān dat-Mässināy.» ¹²Ohāzān-t-dd inəṭṭulab-net, ənnān-as: «Kāyy ya, a-wa tənned, ikma kāl-faris* hullān.» ¹³Inn'-asān Yisa: «E d t-illām emāyt s-wādden Abba-nin-i ihān išənnawān a t-äddomen, ilkam, ad-hin-ättälbäy. ¹⁴Āyyāt kāl-faris* d-iman-nāsān, olāhān yas d-imalwayān dāryalnen; emədderyəl ya ilwayān amidi-net,

[†]15:7 A-wa ännäbi dd-äzzarän i-Yisa, äloläy däy-isälan-net əssayät timaq n-awäťav dqt-tiwit-net.

ejādāl yas a əkkān issənən-essən dāy-anu. »¹⁵ Iggād-dd Bətrus, inn'-as: «Fassär-anäy tangalt-ta-dāy jed. »¹⁶ Inn'-asən Yisa: «Yas kāwāneq-dāy, wär t-illa a təjrahām hārwa? »¹⁷ Ajān wär təjrehām a-s əsink esāk? A-wa isuk əwadəm emm-net, tāsa-net yas a itakk, ijär-t-in ədarät-a-wen dāy-täkoyt¹⁸ mäšan, mäjräd wa dd-izajjärän emm n-awadəm, ulh-net a dd-itəffal, ənta-den-dāy a-wa t-isamädasän dat-Mässinäy¹⁹ fäl-a-s ulh n-ägg-adəm, a dd-itəffal erk ənniyät, iji n-iman, əzzəna, iba n-täkrakiqt, tikra, tajuhe n-bahu, təkkufära. »²⁰ Entəneq-den-dāy hārätən wi samäqəsnən əwadəm, wädden tetäte wär-ässeräd ifassən-net. »

Āzozäy Yisa elle-s n-tamädt tiyyät

(Marqəs 7:24–30)

²¹ Ifäl Yisa edägg-en ənta d-inətələb-net yas, ikkă teje ta hän iyärman wi n-Tir d-Säyda. ²² Ill'-ee dihen-dāy a-s şik-dāy, tamädt tiyyät ila əkall wa n-Xäna da-dāy t-dd-tosät, ad-t-laqqäd, sayərat, jann'-as: «Ālyalim! Ya Āgg-Dawəd,* ađən-ahi təhanint; elle-y təllubbäd, issəkn'-et alşin wa tät-ihän aqäna. »²³ Wär t-illa a has-inna Yisa. Eggädän-dd sär-s inətələb-net, ənnən-as: «Säfəl-anäy tamädt-ta-dāy, təsyäf-anäy, e-s nəkka-dāy, təseyərät ədara-näy! »²⁴ Inn'-asən Yisa: «Näkk tamətte ta n-käl-Işrayil-i tooləhät d-tihatten əssujjälnen a-s hi-dd əşmaşäl Mässinäy. A-wa säl əntəneq, wär hi-sär-s-dd-əşmaşäl. »²⁵ Mäšan hakd a-wen-dāy, təkk'-e-hi-dd tamädt, tärkäy data-s, tənn'-as: «Ālyalim, əkkəs-ahi tekäriqt. »²⁶ Āwwežäb-as Yisa, inn'-as: «Wär-ənhäjjə ad-dd-ikkəs əwadəm amənsi daw-aratən, ijär-t-in i-iyyäqən? »²⁷ Tənn'-as tamädt: «Ālyalim, tidət mäšan, a-wen wär-ikkes a-s afäl əlwäqq wa d-itətt mässi-s n-ehän, əddooiben iyyäqən ad-äkkämen a-wa ititrəkkin. »²⁸ Ja mäjräd-wen-dāy yas, inn'-as Yisa: «Tamädt! Immun-näm, tidət-dāy a-s i mäqqärän; əjet a-wa təttäräd. » Təzzäy elle-s dāy-tamäzäyyat-ten-dāy.

Āzozäy Yisa imarhinän əjjootnen

²⁹ Ifäl Yisa teje-ten-dāy yas, ikkă asälim n-ejänš wa n-Galila, iwwän dihen tədəyt tiyyät əqqima fälla-s. ³⁰ Ekkən-t-dd əddinät əjjootnen əwwaynen inəbdan d-iməddoryal d-inayyabän d-äddinät s-əkradän ilsawän-näsän d-imarhinän əjjootnen, əssənsän-tän daw-iðarän-net; əzozäy-tän iket-dāy-näsän. ³¹ Äkunän əddinät dāy-a-wa ija ed hannäyän a-s, wi s-käla əkräsän ilsawän-näsän, tamäjradän; inayyabän, tazzäyän; inəbdan, rajjäşän; iməddoryal, hannäyän. Tənhäy tamətte a-wen yas, ad-t-timəl, janna: «Təmmal i-Emäli wa n-Işrayil. »

Āsyāwān Yisa əkkoz afđān n-āwadəm

(Marqəs 8:1–10)

³² Ikkăs-dd Yisa inət̄ulab-net s-takše, inn'-asän: «Naqq'-ahi tăhanint n-tamətte-i-dăy; a ilan kărađ išilan, tĕlkam-ahi, ābas ēt̄afan āddinät a əksän, wär-ăddobey ad-tăñ-säglăy ālluzăñ s-əmmək-wa-dăy, ad-hasän-indär ad-hin-awədān ihănan-näsän făl iba n-ăşşahăt. » ³³ Ěnnän-as inət̄ulab-net: «Endek diha d-mad-nəjrəw tijəlwən ăşşikşənen tamətte jat əjut-wa-dăy dăy-tenere-ta-dăy? » ³⁴ Inn'-asän: «Maniket tijəlwən tət̄făfam? » Ěnnän-as: «Ěssayăt, nət̄af dəy hărăt n-imănan. » ³⁵ Āsyāyma Yisa tamətte iket-net, ³⁶ iđkăl  arăt-a-wen tijəlwən ti n-əssayăt d-a-wa t-əkfăñ dăy-imănan,  ammoy i-Măssinăy,  frâsfărăs annin-dăy iket-net təzzar, ikf'-e i-inət̄ulab i-ad-t-użanăñ jer-ăddinät. ³⁷ Təksha tamətte ta təllăt dihen-dăy hundăy har təyyəwān iket-dăy-net,  asdăwān-dd inət̄ulab a-wa dd-əjlăşān āddinät, osän-t iđnay  ssa deketän. ³⁸  kkoz afđān n-āwadəm dăy-wär  ddiññät tiđeđen d-aratăñ a ikšän aşăl-wen-dăy. ³⁹ Issəglă Yisa tamətte  arăt-a-wen təzzar, ijjăš turăft n-amən, ikkă teje ta n-Magadan.

Edăwănnne wa ija Yisa d-kăl-ăddin

(Marqəs 8:11–13; Luqa 12:54–56)

16 Aşăl iyyăñ, osän-dd hărăt dăy-kăl-faris* d-kăl-sadus* Yisa, jän-as asəstan dăy-otasăñ irrum-net, i-ad-əjrəwăñ  sarū făl t-əssədlămăñ,  nnän-as: «Ăj data-năy iji n-Măssinăy hanăy-issətbătăñ a-s tidət-dăy a-s Măssinăy a kăy-dd-ăşmaşălăñ. » ²  wežăb-asän, inn'-asän: [«Ajăñ wădden e-d tăbok tăfukt i-ejăđal har tənhăyăm a-s şäggay, ad-tənnəm: ‘Aşəkka, wär-e iwət aqənna. ’] ³ Afăl  ffăw har tənhăyăm aqənna ikannă-dd, ad-tənnəm: ‘Aşăl-i, ad-iwət aqənna,  nhəywăt-ak, kăwal-dd.’ Kăwăned-i s-e-d təkyădăm işənnawăñ, ad-təlmədăm a-wa dd-imalăñ, mafăł hawăñ-indar ad-tăyrəm işmal n-ăzzămanăñ wi jănen, təfhəmăm  lmăyna-näsän?] ⁴ Kăl- zzurəyăt-ta-dăy, tenăllăbăst n-temăznit, wär təmmăy  as ar i-ad- twəjjən ijităñ n-Măssinăy data-s măšan, təlmədet a-s wär dăy-s ilkem iji n-Măssinăy săł wa n- nnăbi Yunəs. » Inn'-asän Yisa a-wen  as, ifăl-tăñ, iglă.

Təmmətkit n-immun n-inət̄ulab

(Marqəs 8:14–21)

⁵ Ijlăy Yisa  nta d-inət̄ulab-net ejăñs s-aşrut wa iyyăđăñ.  glan făll-ejăñs-en-dăy a-s dd- ktăñ inət̄ulab-net a-s wär- wweyăñ  azzad dăy-

tijəlwen. ⁶Ęjläyän ejäns ყas, inn'-asän Yisa: «He kăwăneđ! Agəzət iman-năwän dăy-tăzzə ta n-kăl-faris* d-kăl-sadus.*» ⁷Inn'-asän Yisa a-wen ყas, ad-tinmənnin jer-iman-năsän: «A-wa, a-wa dăy s-wăr năwwey tijəlwen a făl hanăy-itajj măjrăd-wa-dăy.» ⁸Ilmăd Yisa yur-iman-net a-wa dăy-zinəzjumän, inn'-asän: «Mafăl tinmənnim? 'A-wa, a-wa dăy s-wăr năwwey tijəlwen a făl hanăy-itajj măjrăd-wa-dăy', təmmətkit ija immun-năwän. ⁹Adiš, kăwăneđ har ămăra-dăy, wăr t-illa a təjrahäm? Ajän təttəwäm-in səmmosät tijəlwen-ti tăzunäm i-səmmos afđän n-ăhaləs? Maniket deketän dd-tăsdăwäm dăy-a-wa dd-təjlăš tamətte? ¹⁰Adiš təttəwäm-in əssayät tijəlwen-ti s-ăsyăwänäy əkkož afđän n-ăhaləs, maniket deketän dd-təjlăš tamətte? ¹¹Ma hawän-igdalän ad-təfhəmäm a-s wădden tijəlwen a dăy-hawän-ăssewäläy? A hawän-ənnəy: 'Agəzät iman-năwän dăy-tăzzə ta n-kăl-faris d-kăl-sadus.'» ¹²Inn'-asän Yisa a-wen ყas, əfhämän a-s wădden isălan n-tăzzə ta n-tijəlwen a dăy-hasän-ăssewäl, ănn-ak, ămmijrăd-asän dăy-isălan n-ad-agəzän iman-năsän dăy-a-wa săyren kăl-faris* d-kăl-sadus.*

Tajuhe ta ija Bətrus dăy-isălan n-Yisa

(Marqəs 8:27-30; Luqa 9:18-21)

¹³Ikkă Yisa ɖarăt-a-wen ayrəm s-itawänna Qăyşara wa n-Fəlibb. Dihen-dăy ad-issəstän inətətlab-net, inn'-asän: «Ma jannen ăddinăt, mi ămoos Āgg-ăgg-adəm?*» ¹⁴Ənnän-as: «Iyyăd jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmäy; iyyăd jannen: kăyy a-s ănnăbi Yəli; iyyăd făw a jannen: kăyy a-s ănnăbi Yirmiya[†] mey iyyän dăy-ănnăbitän dd-olasän uyəl.» ¹⁵Inn'-asän: «Kăwăneđ-ș, ma tənnäm, mi ămoosăy?» ¹⁶Iggăd-dd Bətrus, inn'-as: «Kăyy a-s Ālmasex* wa n-Rure-s n-Măssinäy*-i iddărän.» ¹⁷Inn'-as Yisa: «Simyon ăgg Exya, təndəđ-ak ed isălan wi s-iket tăń-jed, wădden ad-dd-təkkasăd dăy-eyăf-năk, Abba-nin-i hăń išənnawän a hak-tăń-dd-ăsnăfalălän. ¹⁸Năkk day, ənney-ak: isəm-năk Bətrus,[†] ăssiilmădăy-kăy a-s făll-tăhunt-ten-dăy, ad-mad-ădyăy ălkănisät*-in s-ălxaxărăt wăla Iblis, wăr fălla-s mad-ikrăś așăl; ¹⁹ad-kăy-ăkfăy isyar n-Təmmənəya n-Măssinäy,* a təgdălăd făll-ărori n-ăkall, ad-itwəgdəl dăy-išənnawän, a tăqbălăd făll-ărori n-ăkall, ad-itwăqbəl dăy-išənnawän.» ²⁰Āsmähăđ Yisa ɖarăt-a-wen s-ăşşahăt dăy-inətətlab-net i-ad-wăr-ənnen i-ăwadəm wăl' iyyän a-s ənta a-s Ālmasex.

[†]16:14 A-wa ănnăbi dd-ăzzarän i-Yisa, ălolăy dăy-isălan-net săđisät timağ n-awătay dat-tiwit-net.

[†]16:18 Ālmäyna n-isəm-net dăy-Tălyunanit: Tăhunt.

Issəlməd Yisa inətṭulab-net s-tamăttant-net d-tanăkra-net*(Marqəs 8:31–9:1; Luqa 9:22–27)*

²¹ Yur-aşäl-wen-däy, ad-isəntə Yisa asəlməd n-inətṭulab-net a-s ilzam-t ad-äkk Yärussäläm, inhəy däy-s tersəmmawen əjjootnen jer-ifassän n-inušämän wi n-Işrayil d-imänokalän n-käl-tikutawen* d-älyulam n-Ätṭawrät;* ad-əjən iman-net măšan, aşäl wa s-kărəd ərət tamăttant-net, ad-dd-inkär jer-inəmmuttan. ²² Ij'-asən Yisa mäjräd-wen-däy ყas, ikkäs-t-dd Bətrus s-takše, ad-itikləwləw fälla-s, ijann'-as: «Älyalim, ogaż-käy Mässinäy! A-wen ya, wär t-illa əmmək s-käy-irmäs.» ²³ Ikna Yisa akäyad däy-Bətrus, inn'-as: «Şənkəs fäll-i Iblis-wa, käy əssəbab n-anməşri a hi-tämoosad ed inəzjam-näk, i n-dägg-adəm wädden i n-Mässinäy.»

Alkum i-Yisa Ālmasex*(Marqəs 8:34–9:1; Luqa 9:23–27)*

²⁴ Inna Yisa ərət-a-wen i-inətṭulab-net: «Ere irhän alkum-hahi-däy, adiš, iksənet iman-net, əjet fäll-tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar, ilkəmet-ahi. ²⁵ Wa wärän itəttär ar əmmək s-ogaż iman-net däy-äddunya-ta-däy, ad-ifut däy-älvənnät măšan, wa irdän əfota däy-iman-net däy-äddunya-ta-däy, däy-äddimmät-in, ad-ijjəs əlvənnät. ²⁶ Ma s-infa əgg-adəm ad-irbäx äddunya iket-däy-net, a-s ija a-wen, əfota däy-älvəxərät? Ajən ma t-illan s-äddoobat əwədəm ad-t-äkf i-ad-sär-s iyləs iman-net däy-temse? ²⁷ Aşäl wa dd-mad-iqqəl Ägg-ägg-adəm* däy-älxurmät n-Abbanet əddeew d-änjälosän-net, aşäl-en, hak əwədəm d-a-wa has-jän imojjan-net. ²⁸ Ässiilmədäy-käwän a-s han-käwän əddinät əbdədnen diha-däy, wär-e iba, wär-ənheyän Ägg-ägg-adəm* iijaş Təmmənəyə*-net.»

Tihusay n-älxurmät n-Yisa Ālmasex*(Marqəs 9:2–13; Luqa 9:28–36)*

17 Sədış işilan ərət a-s inna a-wen-däy, iyrä-dd Bətrus d-Yaqub d-Exya wa n-äñja-s n-Yaqub s-edes, ikka där-sän tađayt tiyyät şejreet. ² Ellan-t dihen-däy a-s ijjəs data-sän ini əynayän, əmmuttäy, əsmäymäy idəm-net šund tafukt, jän-dd imälsan-net təməlle ta n-ännur əsimäymäyän. ³ A əndərrän ənnäbi Mosa d-ännäbi Yəli da-däy hasän-dd-änfalälnen, falän-dd işənnawän, ad-tamäjradän d-Yisa. ⁴ Iggäd-dd Bətrus, innä i-Yisa: «Älyalim, ufa ad-nəzzäy ყas diha-däy, kunta tärđed s-a-wen, ad-əkrəsäy kărəd ihəktan: wa-näkk, wa n-Mosa d-wa n-Yəli.» ⁵ Härwa-

dăy āmmiijrăd a-s, tejäräkt tiyyät tăsimăymăyät da-dăy tă-n-dd-tălsăt s-tele-net, ijmăd-tăt-dd emăsli innăn:

«A-wa Rure-y* wa əkneey tărha,
ənta a dăy-āsrıwăń iman-in, săjdăt-as!»

⁶Ęslän inətțulab i-emăsli-wen-dăy ყas, hăñ-dd ăbbunbăyăń iket-dăy-năsăń a-wa-dăy hasăń-tăja tărëmmeyt. ⁷Ikk'-en-dd Yisa, issənsă ifassăń-net fălla-săń, inn'-asăń: «Wär tərmeyăm, ənkărăt-dd.» ⁸A-s dd-ədkălăń idmawăń-năsăń, wär t-illa ere hanăyăń ar Yisa. ⁹Ātrarăń-dd tađayt ყas, inn'-asăń Yisa: «Wär jem isălan n-a-wa hawăń-dd-ănfalăń ašăl-i-dăy i-ăwadəm wăł' iyyăń, har ašăl wa dd-mad-inkăř Āgg-ăgg-adəm* jer-inəmmuttan.» ¹⁰Ęssəstăńănt ԛarăt-a-wen, ənnăń-as: «Mafăl jannen ălyulam n-Ātțăwrăt* a-s ănnăbi Yeli a ilan s-ad-dd-ass təzzar, ișrəy-t-dd Ālmasex?*» ¹¹Āwwežăb-asăń, inn'-asăń: «Tidət, ănnăbi Yeli a ilan s-a-dd-ass, isəssiyyəd hărăt iket-net, ¹²măšan, ăssiilmădăy-kăwăń a-s ănnăbi Yeli, ăru dd-osa, ăkkuddălăń-t dăgg-adəm, jăń-as a-wa s-ărhăń. A-wen-dăy has-jăń a-s ilkam day, ad-t-əjən i-Āgg-ăgg-adəm.» ¹³Inn'-asăń a-wen ყas, əfhămăń inətțulab a-s Exya wa n-Enəsselmăy a-s hasăń-iha ti-net.

Āzozăy Yisa alyad n-amălşon (Marqəs 9:14–29; Luqa 9:37–43 a)

¹⁴Ālwăqq wa dd-iqqăl Yisa d-inətțulab-net tamătte, ikk'-e-hi-dd ăhaləs iyyăń, irkăy data-s a t-ilaqqăd, ijann'-as: ¹⁵«Ālyalim, ađən tăhanint i-rure-y, tăjraw-t taśăkărăt t-saknet ayăna hullan. E-d t-tărmăś, ad-itidəw dăy-efew, itidəw dăy-aman dehiyyăń. ¹⁶Āwwăyăy-t-dd s-inətțulab-năk măšan, indăr-asăń ad-t-zuzəyăń.» ¹⁷Innăd-dd Yisa ԛarăt-a-wen s-inətțulab-net, inn'-asăń: «Ya əzzurəyăt-i-dăy wărăt tomen s-Măssinăy, tănimăšrăy-as, hundăy har əmme əllej jere-wăń, əşbarăy-kăwăń? Awəyăt-ahi-dd alyad.» ¹⁸Os'-e-hi-dd alyad, ăsmăhăd Yisa dăy-alşin i-ad-t-izjăř; izjăř-t, izzăy ăssayăt-wen-dăy.

¹⁹Ękkăsăń-dd inətțulab ԛarăt-a-wen Yisa s-ăssayăt d-wär yur-s t-illa ăwadəm s-takše, ənnăń-as: «Alśin-wənnin-hi, mafăl hanăy-indăr ad-t-nəkkəs dăy-alyad?» ²⁰Inn'-asăń: «Təmmətkit-i ija immun-năwăń a hawăń-igdălăń s-a-wen; ənnar wădden a-wen, ăssiilmădăy-kăwăń a-s afăl ogdăh immun-năwăń d-temătăwt ta tojărăt təmmətkit dăy-idommăń har tənnăm i-ađay-wa-dăy: ‘Haan dăy-edăgg wa hed, təddəkăd dihen’, ad-ăj a-wa hastənnăm; ad-ăbas t-illa făw a hawăń-indarăń. [²¹Alśin day šund wa-hi, wär t-itəkkəs ar tamădilt n-Măssinăy d-ăzum.]»

**Āsihe wa s-əssin d-itajj Yisa isălan
n-tamăttant-net d-tănakra-net**
(*Marqəs 9:30–32; Luqa 9:43–45*)

²² Ālwăqq wa dd-iqqăl Yisa d-inət̄ulab-net teje ta n-Galila, inn'-asăń: «Āgg-āgg-adəm,* iśwar ḥttermăs, ijjəš ifassăń n-āgg-adəm, ²³ ad-əjən iman-net măšan, ašăl wa n-kăraq, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan. » Ənxăsăń iman n-inət̄ulab a-s hasăń-innă a-wen-dăy.

Isălan n-tiwse

²⁴ Ijjəš Yisa d-inət̄ulab-net tayrəmt ta n-Qăfärnaxum yas, osăndd inarmasăń n-tiwse n-ehăń n-āmudd wa măqqărăń* Bə̄trus, ənnăń-as: «Ajăń ălyalim wa-năwăń, wär-iħekk tiwse ta n-ehăń n-āmudd wa măqqărăń? » ²⁵ Inn'-asăń Bə̄trus: «Ihakk'-et lab. » Ijjəš-dd Bə̄trus ehăń făll-Yisa yas, iššəšwăr-as Yisa, issəstăń-t, inn'-as: «Ma torded Simyon, mi ilan s-ad-itəzzal tiwse i-imänokalăń n-ăddunya: ak imăjarăń mey kăl-ăkall a lanen s-ad-hasăń-əzəlăń tiwse? » Inn'-asăń Bə̄trus: «Imăjarăń. » ²⁶ Inn'-asăń Yisa: «Adiś kăl-ăkall, wär tăń-təlzem. » ²⁷ Āmăra, i-ad-wär năqqen iyăfawăń n-ăddinăń n-ehăń n-āmudd wa măqqărăń rammăsnen tiwse, ăkk ejăńś, tərməsăd-dd dăy-s emăń iyyăń, tarəd emm-net, ad-dăy-s təjrəwăd ărriyal n-ażrəf, təkkəsăt-t-dd, təzləd fălla-năy năkk d-kăyy. »

Tărha n-mijraw

(*Marqəs 9:33–37; Luqa 9:46–48*)

18 Ohăzăń-dd inət̄ulab Yisa ālwăqq-wen, ənnăń-as: «Ma āmoos āwadəm wa ojărăń dăy-Təmmənəya n-Măssinăń?* » ²Iyră-dd Yisa ara əndlărrăń s-iman-net, ij'-e jere-săń, ³inn'-asăń: «Āssiilmădăy-kăwăń a-s a təkkăsăń wär tutabăń, taləħħem d-aratăń, xăram-awăń ujəś n-Təmmənəya n-Măssinăń.* ⁴Ere wa ăsrăsăń iman-net har alăh d-araw-a-dăy, ənta a-s wa ojărăń dăy-Təmmənəya n-Măssinăń; ⁵ere day wa ăsbălăń ara šund wa-dăy, dăy-ăddimmăt-in, năkk a ăsbălăł. »

Wär jem a he-isidəwăń āwadəm dăy-abăkkad
(*Marqəs 9:42–48; Luqa 17:1–2*)

⁶ «Aratăń day wi săr-i omănnen, ere hasăń-ămoosăń əssəbab n-tanmăšrayt-dăy, āwadəm-en, iššām-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta măqqărăń s-itəzzad ălkăma dăy-err-net, itwəjär-in dăy-ider n-ejărew wa səmmăń, əksən-t aman. ⁷Tamăskoyt ăddunya dăy-təssəba n-tinmăšrayen ti dăy-s tajjănen făl-a-s, wär t-illa əmmək făw s-mad-

täqqayəm äddunya-ta-däy wär däy-s änämäšräyän äddinät, mäšan, amäskoy äwadəm wa madän-umas əssəbab n-tanmäšrayt-ten-däy.

⁸ Käyy, kunta ăfuss-näk mey adär-näk a käy-isifun abäkkad, adiš, ənkäd-t-in, təjrəd-t-in fälla-k härwa wär tämešäläd abäkkad-wen-däy, ed uf'-ak, ad-təjjəšäd ălžännät jeed ăfuss, mey adär, uhən leed əssin ifassän-näk d-əssin iđarän-näk, tətwəjäräd-in däy-efew wa s-härkuk ăhijäljäl; ⁹ kunta day tiț-näk a käy-isifun abäkkad, adiš, kukkərət-tät-dd, təjrəd-tät-in fälla-k härwa wär tämešäläd abäkkad-wen-däy, ed uf'-ak, ad-təjjəšäd ălžännät jeed tiț, uhən ad-leed sănatät tițawen, tətwəjäräd-in däy-žohännäma, temse ta s-härkuk tähijäljäl. ¹⁰ He kăwāned! Wär läkkähät wäl' iyvän däy-aratän-win-däy ed ijmađ-t ăşšäk a-s əbdadän ănjälosän-näsän hak ăssayät dat-Abba-nin-i ihän isənnawän i-ad-tän wär-itəđđis härät. [¹¹ Ägg-ăgg-adəm,* osä-dd i-ad-iyləs äddinät wi ăssujjälnen.] »

Isălan n-tehăle ta tăssujjälät

(Luqa 15:3-7)

¹² Inn'-asän Yisa ădarăt-a-wen: «Ad-kăwän-səstənäy: ma tənnäm? Kunta ila äwadəm temeđe n-tehăle, har däy-snät tăssujjäl tiyyät, ma he-ăj? Wădden ad-ăyy ti n-təzzayät timərwen d-təzzayät əfradnät fäll-tidayen, isəssəjjəl ta hin-odän? ¹³ Afäl-tät dd-ijrăw, ad-ăj tedăwit tojärät ta ija a-s ila ti n-təzzayät timərwen d-təzzayät wăren ăssujjäl. ¹⁴ Əmmək-wen-däy day a-s mad-ăddawät Abba-năwän-i ihän isənnawän ed wär-irha făw ad-iba wäl' iyvän ęas däy-aratän-net.

Isălan n-tenăşše jer-imumənän däy-ălkănisät

(Luqa 17:3)

¹⁵ Afäl käy-idläm ănjəa-k, ăkk'-e, səlmədäd-t s-a-wa hak-iyşäd jere-wän əssin-ewän ęas. Afäl hak-ăsjäd, adiš jed-t däy-tabarät ta toläyät, wär t-illa day a iđasän temiđt-năwän ¹⁶ mäšan, afäl unjäy s-asjəd-hak, əqqəl-t-dd tăddewäd d-ăwadəm, mey əssin, däy-təssəba n-ad-ăjjayhän äddinät i-a-wa itawännen iket-net ed

‘Härät iket-net, ufa ad-ila sănatät mey kăraqđät tijuhawen.’

¹⁷ Afäl jed a-wen-däy uhən-däy har ămăra-däy, unjäy s-asjəd-hawän, sərrəwərəw-as s-ălkănisät.* Afäl has-təmməjräd ălkănisät har unjäy s-asjəd-has, umaset data-k şund ănăzzalim n-amäjar, mey şund ănarmas n-tiwse.

¹⁸ Äsidättey-awän a-s a-wa təkrädäm fäll-ărori n-ăkall-i-däy, ad-itwəkrəd aşäl wa ilkämän, a-wa toräm day fäll-ărori n-ăkall-i-däy, ad-ămar day aşäl wa ilkämän.

Tartit dăy-tamădilt n-Măssinăy

¹⁹ Ăssiilmădăy-kăwăń day a-s făll-ărori n-ăkall-i-dăy, edăgg dăy-ănmărđän əssin dăy-wăń făll-talya, a tămoos-dăy, har dălän Abbanin-i ihăń ișənnawăń, ad-ăj a-wa dăy-s əttărän ²⁰ făl-a-s edăgg iket-net dăy-ăzzimmăyăń əssin, mey kăradă inătălab-in, dăy-ăddimmăt n-isəm-in, əlleý jere-săń. »

Tenăşše d-iba-net

²¹ Ohăz-t-dd Bătrus ălwăqq-wen, inn'-as: «Ălyalim! Har maniket ihăndăggan d-hi-təwar tenăşše i-ăñja-y hi-iđallămăń? Ak, ajăń əgdăhăń əssa ihăndăggan? » ²² Inn'-as Yisa: «Ăbo, wăr-ənney har əssa ihăndăggan, a hak-janney, naşş'-as har əssayăt timərwen janen əssa inədfusăń. »

²³ Issăylăy-tăń Yisa tangalt, inn'-asăń: «Təmmənəya n-Măssinăy,* tăniſăqqqa d-ămănokal dd-issăyrän ăddinăt wi irwăś i-ad-has-şıdənən a-wa tăń-irwăś, əzəlăń-as. ²⁴ Han isălan n-a-wen-dăy a-s dd-ittełwăy ănaxdim-net iyyăń irwas azrəf-i-dăy ăjen. ²⁵ Măšan ma n-əmmək! Indăr-as ad-iżəl azrəf-wen-dăy ȳas, omăr măssi-s s-ad-hin-ăń ənta d-hănn-e-s d-aratăń-net d-a-wa ila dăy-ilalăń iket-net i-ad-inmiwəd ənta d-ehăre-net. ²⁶ Isl' ănaxdim i-a-wen ȳas, oşăl s-măssi-s, irkăy dat-măssi-s, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: ‘Ya măssi-y, əsbăr făll-i tene-ta-dăy, təkfəd-ahi tăqqăń tăynayăt i-ad-hak-əzəlăy ehăre-năk iket-dăy-net.’ ²⁷ Tănya tăhanint-net măssi-s ȳas, ăsdărfăt, inş'-as-in a-wa t-irwăś iket-net.

²⁸ Măšan, diha-dăy dd-izjär ănaxdim-ənnin-dăy făll-măssi-s, ad-ămmoqqăs d-iyyăń dăy-imidiwăń-net dăr-ănnixdăm irwas hărăt n-azrəf, ăkbăttăt-t s-tăkorsăyt, oyay-as, ijann'-as: ‘Ezəl-ahi ehăre-in wa kăy-ihăń.’ ²⁹ Irkăy-as amidi-net, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: ‘Eşbăr făll-i, ad-hak-əzəlăy ehăre-năk.’ ³⁰ Unjăy s-ad-has-isəjəd, ilwăy-t, ăswăjj'-e dăy-takărmut i-ad-tăt-iha har has-iżəl a-wa t-irwăś iket-net. ³¹ Ənhăyăń inaxdimăń wi iyyăđnen dăr-ănniixdăm a-wa ija amidi-năsăń ȳas, əknăń iman-năsăń tisnant, əglăń, jăń isălan n-a-wa ijăń iket-net dăy măssi-săń. ³² Issăyr'-e-hi-dd măssi-s, inn'-as: ‘Kăyy ănaxdim n-enăllăbăs a tămoosăd! Ajăń wădden təlyăđăd-ahi ȳas, oyey-ak-in a-wa kăy-ărwăśayı iket-net. ³³ Adiś, ma hak-igdalăń, ad-tađənăd tăhanint şund ta hak-odăńăy i-amidi-năk?’ ³⁴ Ijjăś-t ađkăr hullan făll-akli-net-wen-dăy, issăyră-dd gărdităń-net i-ad-t-in-əjărăń dăy-takărmut, ăqqayəm ihannăy dăy-s ayăna har iżəl a-wa t-irwăś has-in-oyya ihənnin iket-dăy-net. »

³⁵ Innă day ḍarät-a-wen: «Elmədät a-s šund a-wen-dăy a hawän-mad-ăj Abba-nin-i ihän išənnawän, afäl wär tənmənşim jer-iman-nawän s-ulh imdan. »

Aməzzi d-iba-net

(Marqas 10:1–12; Luqa 16:18)

19 Issəmdä Yisa tənna n-isəlan-win-dăy yas, ifäl teje ta n-Galila, ikkă tidbi ti hin-əllanen i-ejänš wa n-Yurdəni dăy-teje ta n-Ālyähudəyat; ² əlkämän-as-dd äddinät əjjootnen, əzozäy dăy-sän wi ərhinnen.

³ Dăy-a-wen-dăy ad-dd-əbdädän kăl-faris* iyyäd data-s, orämän-t s-asəstan dăy-innă a wärän itətwənn, ənnän-as: «Dăy-a-wa innă alämär-nänäy, ak qjän xălal i-ăhaləs, ad-izəmməzzəy hänne-s făl-ăsaru, a əmoos-dăy?» ⁴ Āwwežäb-asän, inn'-asän: «Adiš kăwăned wär tăyrem dăy-əlkəttab n-Măssinäy edägg wa dăy-ətwänna a-s: ‘S-tizarät a-s dd-ixlăk Āmaxlak ăddunya, ăhaləs d-tamădt a dd-ixlăk.’ »

⁵ Inn'-asän dăy:

«‘Təssəba n-a-wen-dăy a făl mad-ifäl ăhaləs ti-s d-ma-s, asäy d-hänne-s, umasän făll-əssin-essän, tiyyät tayəssa.»

⁶ Ad-ăbas əmoosän əssin ăddinät, əmoosän tiyyät tayəssa. A-wen-dăy a făl, a-wa osäy Măssinäy i-ad-umas iyyän hărăt, wär t-ibədđəwet ăgg-adəm. »

⁷ Ənnän-as: «Adiš mafăl ijanna ənnăbi Mosa a-s:

‘Afäl irha ăhaləs azəmməzzəy n-hänne-s, ilzam-t ad-tăt-ăkf tăkarde n-aməzzi təzzar, izəmməzzəy-tăt?’ »

⁸ Inn'-asän Yisa: «A-wa hawän-innă ənnăbi Mosa, inn'-awän-t dăy-təssəba n-tăyart-i jän ulhawän-nawän; ənnar wădden a-wen, s-tizarät a-s dd-tăxlăk ăddunya, wădden a-wen a dd-ăzzăbbăt Măssinäy. ⁹ Əssiilmădăy-kăwän a-s ere hin-ăzmăzzäyän hänne-s a-s, ija a-wen, wădden tikra a has-tăja, olăs adubən n-iyyät, izna. »

¹⁰ Eggădăn-dd inəttulab-net, ənnän-as: «Şamad a-wen-dăy a ijan, adiš, ufa yas, ăqqiima ăwadəm wăla adubən.» ¹¹ Inn'-asän Yisa: «Wădden ăddinät iket-năsän a ăddobătnen ujreh n-măjrăd-wa-dăy, wi ikfa Măssinäy turhajät-net yas, a t-jarrăhnen. ¹² Tidət, wădden ăddinät iket-năsän a əjrawnen turhajät-ten-dăy n-ad-ăqqaymən wär-ădobănan: iyyäd, a-s dd-əwän-dăy, əjrawän s-a-wen; iyyäd, əgdălän-asän-t imidiwän-năsän-i tän-jänen imudăşän, əkkăsän-tän dăy-meddən; iyyäd dăy, unjäyän s-adubən dăy-təssəba n-Təmmənəyə n-Măssinäy.*

Ere ăddoben ujreh n-măjrăd-wa-dăy, ijrăhet-t. »

Ija Yisa ālbäraka däy-aratän*(Marqəs 10:13–16; Luqa 18:15–17)*

¹³ Āmmewäyän-dd ḍarät-a-wen aratän s-Yisa i-ad-tän-isewär ifassän-net, ittär-asän däy-Mässinäy a däy-sän ijän ālbäraka; ənhäyän inətṭulab ḍaddinät wi tän-dd-äwwäynen yas, əkläwläwän fälla-sän.

¹⁴ Iytäl-tän Yisa, inn'-asän: «Äyyät aratän ad-hi-dd-əkkən, wär tän-in-täwweyäm fäll-i, fäl-a-s, Təmmənəya n-Mässinäy,* ḍaddinät wi där-sän ənfäqqänen a-s tät-ihakk.» ¹⁵ Åswär-tän ifassän-net ḍarät-a-wen, ija däy-sän ālbäraka təzzar, ifäl edägg-en.

Āddunya mey ālaxärät*(Marqəs 10:17–31; Luqa 18:18–30)*

¹⁶ Igla Yisa har šik-däy āhaləs iyyän da-däy t-dd-ikkän, inn'-as: «Ālyalim, ma āmoos emärked wa s-ley s-ad-t-äjäy i-ad-əjrəwäy tämudre ta täylälät?» ¹⁷ Inn'-as Yisa: «Mafäl hi-sastanäd d-emärked s-täddobed iji-net? Milyaw, Mässinäy yas a olayän. Ämära, kunta tärhed ad-tärjəwäd tämudre täynayät, adiš, mašäl alämärän n-Mässinäy.» ¹⁸ Inn'-as āmawaḍ: «Win-ş alämärän, ma āmoosän?» Inn'-as Yisa: «Əntäned da: Wär jed iman, wär jed əzzəna, wär tokeräd, wär tajjəyhäd s-bahu, ¹⁹ səmyär ti-k d-ma-k, tärhəd anhärraj-näk s-tärha ta jed i-iman-näk.» ²⁰ Innä āmawaḍ-en i-Yisa: «Äydaläy i-a-wen-däy iket-net; ma t-illan day hin-ođanäy?» ²¹ Inn'-as Yisa: «Kunta tärhed ad-dd-təmdəwäd s-iba n-ālyib dat-Mässinäy, əgləw, tužzär-in ehäre-näk, təkfəd-t i-tiläqqiwen i-ad-təkrəšäd ärrəzäy däy-älžənnät; dihen, əqqəl-dd, əlkəm-ahi.» ²² Isl' āmawaḍ i-a-wen-däy yas, ənxäsän iman-net, inkär iglä ed a-wa ila däy-ehäre, tikunen.

Tämudre ta täylälät d-ärrəzäy wa n-tidət

²³ Innä Yisa ḍarät-a-wen i-inətṭulab-net: «Āsidättey-awän a-s izzəwät ad-ijjəs ere irzayän Təmmənəya n-Mässinäy.* ²⁴ Ojär täräyse ta ija ad-ijjəs amnəs s-tiṭ n-ānazmay uhən, ad-ijjəs ere irzayän Təmmənəya n-Mässinäy.» ²⁵ Èslän inətṭulab i-a-wen yas, əqqənän içfawän-näsän, ənnän-as: «Adiš mi madän-iyłəs?» ²⁶ Ikyäd däy-sän Yisa, inn'-asän: «A-wen, wär t-äsmäkkänän dägg-adəm, mäšän Mässinäy ənta, əddoobät-t ed wär t-illa a has-indarän.»

²⁷ Iggäd-dd Bətrus, inn'-as: «Näkkäned-i-š-i oyyänen a-wa nəla iket-net nəlkäm-ak, əndek isälan-nänäy, ma s-il kam ad-t-nəjrəw?»

²⁸ Inn'-asän Yisa: «Āsidättey-awän a-s ašäl wa dd-mad-təzzubbət əddunya-ta täynayät-i däy-mad-ixkəm Ägg-ägg-adəm* däy-älxurmät-net fäll-härät iket-net, ad-täqqayməm kawäned-i hi-əlkämnen fäll-

mărawăt tisăqqima n-təmmənukəla d-sănatăt, təşrăyäm tiwsaten ti n-mărawăt d-sănatăt n-Işrayil.

²⁹Ere oy়än ihänan-net d-ayətma-s d-šätma-s d-ti-s d-ma-s d-məddana-s d-işəkrəš-net däy-äddimmät-in, ilmədet a-s ad-ijrəw a-wa hin-oyyä ija temede n-anədfus, ijrəw day tāmudre ta tāylälät. ³⁰Ālwaxla a-s a ājjeen däy-wi ăzzarnen ašäl-i-däy, ad-ijjəš ajilal, a ājjeen day däy-wi hänən ajilal ašäl-i-däy, ad-izar.»

Isălan n-măssi-s n-aşəkrəš d-inaxdimän-net

20 Issäyläy-tän Yisa tangalt ڏarät-a-wen, inn'-asän: «Təmmənəyä n-Măssinäy,* tänifäqqä d-ähaləs ilan aşəkrəš-net; ăffäw-t yas, ifäl ehän-net, immäy i-inaxdimän issäxdäm aşəkrəš-net n-läynäb. ²Ānmännäk där-sän fäll-timzal n-ärriyal n-ażrəf i-aşäl təzzar, ăssok'-en aşəkrəš-net i-ad-t-əxdəmän. ³Ij' agdəlset yas, oläs azajor, ijrəw iyyäd ăqqimnen ădiwănnen wär-işla härät, iđkäl-tän; ⁴əntəneđ-däy, inn'-asän: ‘Aglät kawäneđ-däy təxdəmäm däy-aşəkrəš-in wa n-läynäb, ad-kawän-äkfäy ălxaqq n-tide-näwän’; ⁵Əglän, əxdəmän. Təjä tarähut yas, oläs ađkul n-iyyäd, oläs day iji n-a-wen s-tezzar. ⁶Təglä takkäst yas, izjär day, inhäy iyyäd əbdadnen wär tän-işla härät, inn'-asän: ‘Kawäneđ ma s-təbdadäm ašäl iket-net, wär t-illa a kawän-işlan?’ ⁷Ənnän-as: ‘Wär t-illa ere hanäy-ikfan əsshäyəl.’ Inn'-asän: ‘Akkät kawäneđ-däy aşəkrəš-in, təxdəmäm däy-s.’ ⁸Todä təfukt yas, issäyrä-dd măssi-s n-aşəkrəš ănazraf-net, inn'-as: ‘Eyər-dd inaxdimän, təzləd-asän, sánt s-wi dd-əşräyen har təkkəd wi dd-ăzzarnen.’ ⁹Əjrəwän wi dd-osänen šäməd təgla takkäst timzal-näsän; hak iyyän ijraw ărriyaln-ażrəf wa ămoosän timzal n-aşäl. ¹⁰Osän-dd ڏarät-a-wen wi dd-ăzzarnen s-ălxidmät ija yur-sän a-s, ad-ajärän inaxdimän-wi dd-əşräyen timzal măšan, əjrəwän əntəneđ-däy ărriyal n-ażrəf şund wa əjrəwän inaxdimän wi n-tişrayät däy-ălxidmät. ¹¹Əjrəwän timzal-näsän yas, ăbjänjänän fäll-măssi-s n-aşəkrəš, ad-has-jannen: ¹²Ajän wădden inaxdimän-wi dd-əşräyen, iyyän n-ăssayät yas a jän əxdamän, a-s ija a-wen năkkäneđ, ašäl imdan a nəja nəxdam, siknənniwt-anäy təfukt. Yas əndek əmmək wa s-ila a-s ad-där-sän nagdäh timzal? ¹³Innä măssi-s n-aşəkrəš i-iyyän däy-sän: ‘Amidi-nin, wär-əkşey ălxaqq-näk, wădden ărriyal n-ażrəf a fäll-nənnäfhäm, əkfeý-ak-t, ma tärhed day? ¹⁴Ərməs ehäre-näk, təgləd. Ma däy-käy-ikma a-s ăsisägdähäy-käy däy-ażrəf-in käyy-i dd-ăzzarän, tajjäd däy-i erk asäwađ, d-wa dd-işräyen? ¹⁵Ajän wădden a-wa ehäre-nin s-ăddooþey ad-has-ăjäy a-wa s-ărhəy. Ma däy-käy-ikma a-s olayäy?’»

¹⁶Innä ڏarät-a-wen: «Əlmədät a-s s-əmmək-wen-däy a-s ăddinät wi hänən ajilal, ad-izarän măšan, wi ăzzarnen, ad-əjjəšän ajilal.»

**ĕsihe wa s-kărađ d-itajj Yisa isălan
n-tamăttant-net d-tanăkra-net**
(Marqəs 10:32–34; Luqa 18:31–34)

17 Ălwăqq wa d-irmăs Yisa tamdujt ta n-Yărussălam, ikkăs-dd inătăulab-net s-takše, inn'-asăń: 18 «Ĕnhăywăt, năkkăned-da-hi ăjozănyen, năkka Yărussălam-i-dăy mad-ăttărmăs Ăgg-ăgg-adəm* i-ad-ijjëš ifassăń n-imănakalăń n-kăl-tikutawen* d-ălyulam n-Ătăwrăt;* ad-t-sidewen dăy-ăssăreya-năsăń, ăytăsăń-as tamăttant, 19 ăjən-t dăy-ifassăń n-inăzzulam†-i t-maden-ăj tekăskăśt, ăjən dăy-s tiwit s-ebărtăk, ăslăbăń-t făll-tajăttewt i-ad-ămmăt măšan, aăśl wa n-kărađ ărăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inămmuttan. »

A-wa tăttăr ma-s n-dăgg-Zăbdi dăy-Yisa
(Marqəs 10:35–45)

20 Dăy-a-wen-dăy, ad-dd-tosa hănnă-s n-Zăbdi Yisa, ăntă d-măddana-s wi n-ăssin, tărkăy data-s, tănn'-as tărha a dăy-s tăttăr hărăt iyyăń. 21 Inn'-as Yisa: « Ma tărhed? » Tănn'-as: « ăssin ilyadăń wi leey, ăntăned da, ăj'-ahi ărkăwăl n-a-s aăśl wa dd-mad-tăqqelăd dăy-Tămmănăya-năk, ad-săqqaymăd iyyăń daw-ayil-năk, săqqaymăd wa iyyădăń daw-tășalje-năk. » 22 ăwwežăb-as Yisa, inn'-as: « Kăwăned, wăr tăssenăm a dăr-săstanăm. Ajăń năkk, kara n-tisnant wa s-ilkam ad-t-ăswăy, tăddoobem tesăse-net? » ănnăń-as dăgg-Zăbdi: « Năddooobăt-t. » 23 Inn'-asăń Yisa: « Tidăt lab a-s ad-tănhăyăm ălyizabăt šund wa mad-ănhăyăy măšan, dăy-isălan wi n-tayimit daw-ayil-in d-tășalje-nin, wădden năkk a ihakkăń a-wen; Abba-nin a t-ihakkăń i-wi s-t-ăsmăjnăt. »

Mijraw wa n-tidăt

24 ăslăń inătăulab wi iyyădăńen n-măraw i-a-wen ăs, ijăś-tăń ălhăm făll-ayătma-win-dăy n-ăssin. 25 Iyr'-en-dd Yisa iket-năsăń s-imănet, inn'-asăń: « Tăssanăm a-s imănakalăń ăxkămăń făll-kăl-ăkall-năsăń s-ăssăhăt; kăl-ălxăkum dăy, wăr lămmedăń făll-kăl-ăkall 26 măšan, kăwăwed, wăr jem a-wen; wa dăy-wăń irhăń mijraw, umaset ăanaxdim i-imidiwăń-net, 27 ere dăy-wăń irhăń tăzert, umaset akli n-imidiwăń-net tăzzar, 28 s-ămmăk wa s-Ăgg-ăgg-adəm,* wăr dd-ămesăń s-ăddunya i-ad-has-ăxdămăń ăddinăt,

†20:19 — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wărăń ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăśăl mey ere wărăń ilkem i-ăddin-năsăń, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăy a făl tiwsaten ti iyyădăńen iket-năsăń, ti n-inăzzulam.

— Aăśl-i-dăy, ănăzzalim, ăkafăr (ere wărăń issen s-Măssinăy).

āmešäl-dd sär-s i-ad-ixdəm ənta iman-net, ākf iman-net, āmmät i-ad-isəddärfət ăddinät ăjjootnen dăy-ibäkkadă-năsăń. »

Iməddoryal wi n-əssin ăzozăy Yisa

(Marqəs 10:46–52; Luqa 18:35–43)

²⁹ A-s dd-izjär Yisa d-inəttulab-net tayrəmt ta n-Žärriko, təlkäm-as tamətte tăjeet. ³⁰ Igla har a əndärrän, əssin iməddoryal da-dăy, ăqqimän dăy-asălim n-zăbo wa dd-ija. Èslän a-s Yisa a okayän yas, ad-sayăren, jannen: « Ya Ägg-Dawəd,* adən-anăy tăhanint! » ³¹ Yattäl-tăń tamətte i-ad-hin-susəmän măšan, ăsyăren dăy-işənnawăń: « Ya Älyalim, Ägg-Dawəd,* adən-anăy tăhanint! » ³² Isl'-asăń Yisa, ibdăd, iyr'-en-dd, inn'-asăń: « Ma s-tărham ad-hawăń-t-ăjăy? » ³³ Ènnän-as: « Älyalim, arr tițawen-năńăy i-ad-nənhăy. » ³⁴ Tăny'-e tăhanint-năsăń, iđas tițawen-năsăń, āmeränät ăssayăt-wen-dăy, olăsăń ahănay; əlkämän-as ădarăt-a-wen.

Ujəś n-Yisa i-ayrəm wa n-Yărussălam

(Marqəs 11:1–11; Luqa 19:28–40; Exya 12:12–19)

21 Ohăz-in Yisa d-inəttulab-net Yărussălam, iha āmăra tayrəmt ta n-Bătfazi, edes i-tađayt ta tăsijătăt ihăşkan wi n-əzzăytun, ăşmaşăł əssin dăy-inəttulab-net, ² inn'-asăń: « Äkkät tadăbayt ta n-data-wăń, tăjjaşăm-tăń yas, ad-dăy-s tĕjrəwăń teședt təkrafăt s-tilla ăza-net edes-has; arăt-tăń-dd, təlwəyăm-ahi-tăń-dd ənta d-ăza. ³ Ere hawăń-innăń hărăt, ănnăt-as: ‘Älyalim a dăy-săń ilan əsshăyəl, ’ afăl has-tənnăm a-wen, ad-hawăń-dd-ăyy teședt hakd d-ăza-net. » ⁴ Āmoos a-wen a ăssiitbătăń a-wa innă ănnăbi n-Măssinăy a-s innă:

⁵ « Ănnăt i-kăl-Yărussălam:

Ènhəywăń, ikk'-iwăń-in ămănokal-năwăń,
ikk'-iwăń-in s-əmmək wărăń inbej tiț,
eșed yas a inay
ara n-teședt yas a inay. »

⁶ Èglän inəttulab, jăń a-wa hasăń-inna Yisa; ⁷ wătăń-as-dd teședt d-ăza-net, əstăjăń-asăń isəlsa-năsăń təzzar, inăy Yisa ăza. ⁸ Ad-fattăy ya tamətte iket-net, isəlsa făll-tabarăt-ta ija, nakkădăń-dd iyyăd ileoledleđăń dăy-ihăşkan, săns'-en-tăń dăy-zăbo-wa ija i-asəmyar-net. ⁹ Tăseyărăt tamətte-ta has-tăzzarăt hakd ta has-təlkämăt, janna:

« Ozana!*

Năkfet Măssinăy semyar
dăy-tăssəba n-Ägg-Dawəd,*
Ija Măssinăy ălbăraka dăy-wa dd-osăń dăy-isəm n-Emăli,
Imyaret isəm n-Emăli dăy-işənnawăń iket-dăy-năsăń! »

¹⁰Ijjăš-dd Yisa Yărussălam yas, āmramăr ayrəm iket-dăy-net, hak āwadəm-dăy, ibdad, ijanna i-amidi-net: «Ma āmoos āwadəm-wa hanăy-dd-ijjăšän?» ¹¹Ad-janna tamətte ta təlkämät i-Yisa: «A-wa Yisa, ănnăbi wa dd-ifălăn Năşirăt ta n-Galila.»

Isşəsdăj Yisa ehăń n-ămudd wa măqqărăń (Marqəs 11:15–19; Luqa 19:45–48; Exya 2:13–22)

¹²Ijjăš Yisa ădarăt-a-wen ehăń n-ămudd wa măqqărăń* ihăń Yărussălam, ad-dăy-s isattăy ättužzar d-imăžänşan-năsăń, ăsbäräywäl tisëskar ti n-kăł-amăhaś n-iżärfan, ijjar-in tisăqqima n-ăttužzar n-tidăberen, ¹³isattăy-tăń, ijann'-asăń: «Wădden iktab a-s, innă Măssinăy:

‘Ehăń-in, ad-umas ehăń n-tittar’;
măšan kăwăned jăm-t, tasəssihărt n-imăkrăđän.»

¹⁴Iha Yisa ehăń n-ămudd-en-dăy a-s t-dd-osăń imăddoryal d-inăbdan, ăzozăy-tăń. ¹⁵Eggădăń aratăń hanen ehăń n-ămudd-en-dăy, ad-sayăren, jannen:

«Ozana!*

Năkfet Măssinăy semyar dăy-təssəba n-Ăgg-Dawəd!* »
Ĕnhăyăń imănokalăń n-kăł-tikutawen d-ălyulam n-Ătăwrăt* tikunen-
ti s-iket tăńăt-ija, ăslăń i-a-wa jannen aratăń yas, ijjăš-tăń ălhăm făll-
Yisa. ¹⁶Eggădăń-dd săr-s, ănnăń-as: «Ajăń kăyy, wăr səlləd i-a-wa
jannen aratăń-wi-dăy?» Inn'-asăń Yisa: «Sallăy-asăń.» Olăs, inn'-asăń:
«Ajăń wăr tăyrem a-wa innă Măssinăy dăy-əlkəttab-net, a-s innă:

‘Imawăń n-aratăń d-imărkăsăń
ad-dd-zajjär təmmal i-Măssinăy.’ »

¹⁷Ifăl Yisa edăgg-en yas, odwa tadăbayt ta n-Bitanya.

Ahəšk wa ilyăń Yisa

(Marqəs 11:12–14, 20–26)

¹⁸Ăffăw, iqqăl Yisa Yărussălam dăy-a-s ălluz. ¹⁹Dăy-tekle-net, inhăy ahəšk n-aşar iytan dăy-asălim n-zăbo, ikk'-e-hi-dd măšan, wăr fălla-s ijrew ar ifărketăń, wăr t-hen aratăń. Immăjrăd i-ahəšk, inn'-as: «Ija Măssinăy a-s wăr-ilkem ad-torawăd!» Āqqur-in ahəšk-en s-iyyăt ălwăqq-wen-dăy. ²⁰Ĕnhăyăń inăttulab a-wen yas, ăqqănăń iyăfawănnăsăń ad-jannen: «Endek əmmək wa s-hin-ăqqur aşar wa-dăy s-iyyăt?» ²¹Inn'-asăń Yisa: «Āsidăttey-awăń a-s afăl itbat immun-năwăń, wăr t-illa ăşşăk t-ihan, ad-tudabem iji n-a-wa jey i-aşar-wa-dăy, tăgləm făw har afăl tənnăm i-ađay wa-dăy: ‘Tălbăy-dd dăy-edăgg wa hed, tăytəd dăy-ejărew wa səmmăń dihen’, ad-ăj a-wa tənnăm. ²²A dăy-dălăm Măssinăy s-ulh omanăń-dăy, ad-hawăń-t-ăkf.»

**Mäjrăd wa ija Yisa d-imänokalän n-käl-tikutawen
däy-ehän n-ämudd**

(*Marqəs 11:27–33; Luqa 20:1–8*)

²³Ijjäš Yisa ehän n-ämudd wa mäqqärän,* isayıra tamötte dihen a-s t-dd osän imänokalän n-käl-tikutawen* d-inušämän n-Işrayil, ənnän-as: «Mi käy-ikfän turhajät n-amisəl n-tikunen-ti-däy? Mi käy-ikfän tärnata-däy s-täjjäd a-wa täjjäd?» ²⁴Awwežäb-asän Yisa, inn'-asän: «Ad-hawän-äjäy näkk-däy asəstan iyyän, afäl hi-täwwežäbäm, ad-hawän-älläyey näkk-däy ere wa hi-ikfän turhajät ta s-tamašaläy a-wa täjjäy.» ²⁵Inn'-asän: «Mi dd-äšmašälän Exya wa n-Enəsselmäy i-ad-isəlmäy äddinät däy-aman? Ak Mässinäy a t-dd-äšmašälän mey dägg-adəm yas?» Inn'-asän a-wen yas, əqqälän-dd, ämmiizäyän jer-iman-näsän, jannen: «Afäl has-nənna: ‘Mässinäy a t-dd-äšmašälän’, ad-hanäy-ənn: ‘Adiš, mafäl wär tomenäm s-a-wa hawän-innä.» ²⁶Afäl has-nənna day dägg-adəm yas a t-dd-äšmašlən, ad-fälla-näy tiðəw tamötte-ta-däy ed təkkas iket-net ässäk a-s Exya ənnäbi n-Mässinäy a əmoos.» ²⁷Əqqälän-t-dd, ənnän-as: «Wär nəssen.» Inn'-asän Yisa: «Adiš näkk-däy, wär hawän-e-älläyey ere wa hi-ikfän tärna ta s-täjjäy a-wa täjjäy.»

Aratän wi n-əssin

²⁸Innä Yisa ədarät-a-wen i-äddinät wi has-əsijädnən: «Ma tənnäm däy-tanfust-ta-däy? Ätwänna, käla t-illa əhaləs ilan əssin aratän. Aşłl iyyän, iyrä-dd däy-sän wa isshämän, inn'-as: ‘Alyad-in, ašäl-i, äkk ašəkrəs wa n-läynäb, təxdəmän däy-s.» ²⁹Inn'-as rure-s, wär-igla mäšan, a əndərrän ədarät-a-wen, əmmujrəz, ikk' ašəkrəs, ixḍäm däy-s. ³⁰Iyrä-dd day wa s-əssin, inn'-as a ənnin-däy innä i-wa əzzarän. Inn'-as rure-s, igla mäšan, a-s dd-təşräy tanfust, wär-igla. ³¹Āmara, əndek däy-sän wa əmešälän erhet n-abba-net?» Ənnän-as äddinät: «Un, wa əzzarän.» Inn'-asän Yisa: «Āsidättey-awän a-s kawaneq-i hannäyäy, ad-hawän-izarän käl-tiwse d-tälkäxbaten ujəš n-Təmmənəya n-Mässinäy.* ³²Exya, a-s kawän-dd-osa, issəkn'-iwän tabarät ta n-iqqud mäšan, tunjäyäm tomänäm s-a-wa hawän-innä, a-s ija a-wen käl-tiwse d-tälkäxbaten, omänän sär-s; täjjihäm i-a-wen-däy iket-net mäšan, wär tätubäm, tamənäm s-a-wa hawän-innä.»

Inaxdimän wi n-inälläbäsän

(*Marqəs 12:1–12; Luqa 20:9–19*)

³³Issäyläy Yisa tamötte tangalt tiyyät däy-innä: «Säjdät! Käla t-illa əhaləs ilan təfärre-net, ij'-as afäraj, ija däy-s ašəkrəs n-läynäb, ija

day dăy-aşrut-net iyyăn, edăgg wa dăy-iżimməw läynăb, iday dăy-s edăgg n-soro i-ämagaż-net; ifăr-t ḥarät-a-wen i-inəsduma iyyăd təzzar, ikk' ḫkall iyyăn. ³⁴Täwwäd-dd täqqän n-amili n-aşəkrəş ყas, ăşmaşäl-dd s-inəsduma inaxdimän-net, i-ad-has-dd-awęyän folät-net dăy-a-wa dd-oraw aşəkrəş; ³⁵măšan, ăanaxdim sär-sän dd-ăşmaşäl-dăy, ad-t-ärməsän, ad-tithəkken mey jän iman-net mey t-əkfän sămmăjori n-tihun. ³⁶Oläs-dd day aşəmmişəl n-inaxdimän iyyăd sär-sän, issəlkăm-asän-dd day i-äjjootnen ojärnen wi sär-sän ăşmaşäl s-tizarat; jän-asän a ənnin-dăy jän i-wi hasän-dd-ăzzarnen. ³⁷A-s təsräy tanfust, rure-s iman-net a sär-sän dd-ăşmaşäl ed, inna dăy-iman-net: ‘Enta ya i n-rure-y, ănihăjja s-ad-t-səmyärän.’ ³⁸Măšan, ənhăyän inəsduma rure-s wa dd-imalän ყas, ănmănnän jer-iman-năsän: ‘Ənhăywät-ak, amäkkasu-net; əyyawät, näjet iman-net i-ad-hanäy-dd-täqqəl tăkasit-net.’ ³⁹Osä-dd ყas, ərmăsän-t, əzjärän där-s aşəkrəş, ănyän-t kərəf.’ ⁴⁰Inn’-asän Yisa: «Ma tordam, wi-dăy inaxdimän, ma hasän-mad-ăj măssi-s n-aşəkrəş afäl tän-dd-osa, ənta iman-net?» ⁴¹Ənnän-as ăddinät: «Adiš, afäl dd-osa iməkkərukaq-wi-dăy, wär hasän-e-aqən tăhanint, ad-tän-ilhəs iket-dăy-năsän, aləs tefert n-aşəkrəş-net i-iyyăd t-e-əkfənen folät-net afäl dd-ăwwäd ăzzäman wa n-amili n-aşəkrəş.» ⁴²Inn’-asän Yisa: «Adiš kăwăneq, kăla wär tăyrem edăgg wa innän dăy-əlkəttab n-Măssinăy a-s:

‘Tăhunt ta hin-järän ălbănnatän s-ənnän wär tənfa hărăt,
 ənta a-s a-s təsräy tanfust,
 tămoos tăhunt ta tufät n-aymär hakkät aşşahät ehän;
 a-wen iket-net Măssinăy ad-t-ijän i-ad-umas
 täqqän n-eyäf dat-tiştawen-nănăy.’ »

⁴³Inn’-asän Yisa: «Janney-awän ămăra a-s dăy-təssəba n-a-wen-dăy a făl, Təmmənəya n-Măssinăy,* ad-dăy-wän tăttărmăs, tətwəkf i-tamətte tiyyät madät-tămaşäl a-wa hasän-tənnä dăy-erhet n-Măssinăy.» [⁴⁴Tăhunt-ta-hi, ere fălla-s odän, ad-ărrazrätz; ere făll-tođa day, ad-t-təlkəz.] ⁴⁵Əslän imənokalän n-kăl-tikutawen* d-kălfaris* i-tangalen-tin-dăy tän-issäyläy Yisa ყas, əlmădän a-s əntăneq-en-dăy a-s iha ti-năsän. ⁴⁶Əttărän ad-t-ərməsän măšan, ăksuđän tamətte ed, təkkas ăşşäk a-s Yisa, ănnăbi a ămoos.

Isălan n-amăjaru wa măqqärän

(Luqa 14:15–24)

22 Issäyläy Yisa day tamətte tangalen dăy-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăy,* innä: ²«Təmmənəya ta n-Măssinăy,* ăddoobät ăwadəm ad-tät-isənnəfäqq d-tanfust n-ămănokal isidubunän rure-s. Aşäl wa d-itäjj a-wen, ăsmăjarät-dd ăddinät ăjjootnen s-ehän-net.

³ Āmmujnät-dd hărät iket-net yas, āšmašäl inaxdimän-net s-ăddinät wi dd-iyra s-azli ašäl-wen-däy; măšan, unjäyän iket-däy-näsän s-ad-dd-asən. ⁴ Oläš sär-sän ašəmmišl n-eklan säl winnin-däy ăzzarnen, inn'-asän: ‘Āglät, ănnät i-ăddinät: tăwwäyäm-ahi, imənsiwän, āmmujnen, əssanyäy-awän a-wa iddären iket-net jer-wa n-iwan hakd wa ntaysiwen; əyyawäť šik, kăwäned yas a-s iqqal azli ămăra.’ ⁵ Wär jen teyäre ta tän-dd-ija hărät, iglä hak iyyän däy-əsshäyəl-net: wa ikkän ašəkrəš-net, wa ikkän mamăla-net; ⁶ əggädän-dd iyyäď făw, ərmăsän hărät däy-inaxdimän wi dd-ăšmašäl ămănakal, ăsmădräyän iyyäď, jän iman n-iyyäď. ⁷ Əjjäšän isălan ămănakal yas, ijjäš-t ălhăm, iyrä-dd ejhän n-əssärdusa-net, issəgl'-en i-ad-əlhəsän imăjjan n-iman-windäy, səntəsän ayrəm-näsän. ⁸ Innă ădarăt-a-wen i-inaxdimän-net iyyäď: ‘Imənsiwän wi n-azli, əskărän-dd, măšan ăddinät wi dd-ăsmăjarey sär-sän, wär där-sän ănhäjjän, ⁹ ăglät ămăra, ilalăt tişarriten n-ayrəm ti däy-tažämmayän ăddinät, ere där-tämmoqqäsäm-däy, səmməjurum-t-dd s-ehän-in.’ ¹⁰ Əllilän inaxdimän tişarriten iket-däy-näsnät, ăsdăwän-dd a-wa əjrăwän däy-ăddinät iket-net jer-wi n-erk ăddinät hakd-däy wi n-iməssorha, iđnäy ehän tamətte. ¹¹ Ijjäš-dd ămănakal făll-tamətte i-ad-tăt-isəbbărrək. Əzjäzza tamətte, ijrăh-in a-s ih'-et ăhaləs wărăn ija isəlsa wi s-ănihäjja s-ad-tän-aj ere ihan azli, wär-ăssahäy ašäl. ¹² Issäy'r-e-hi-dd, inn'-as: ‘Mändam! Əndek əmmək wa s-dd-təjjäšäd edägg-wa-däy a-s wär tăssahäyäď ašäl?’ Wär t-illa a has-inna ăhaləsen. ¹³ Inna ămănakal i-inaxdimän-net iyyäď: ‘Ārməsät-t, təkrədäm idarän-net hakd ifassän-net, təjrəm-t-in däy-tihay ti n-qjäma i-ad-ihall, iziməkärkiz isenän făl tămujuriżt.’ ¹⁴ Tidət, ătwăyrän-dd ăddinät ăjjootnen măšan, wär əjjətän wi ənnəfränneñ.»

Isălan n-tiwse i-ămănakal Qăyşär (Marqəs 12:13-17; Luqa 20:20-26)

¹⁵ Ənmäkkäsän kăl-faris* s-takše ădarăt-a-wen, ad-tattărän əmmək s-ăswănnän Yisa a wărăn itətwənn i-ad-t-səttärməsän. ¹⁶ Əšmašälän-dd sär-s hărät däy-inət̄ulab-näsän ăddewnen d-iyyäď la taggayt ta n-kăl-Harudəs; osän-t-dd, ənnän-as: «Ālyalim, nəssan a-s tidət yas a janned, wär săyrid ar tabarăt ta n-tuksəđa n-Măssinäy, wär tăkkulăd d-a-wa jännen ăddinät, wär tän-tăzmăzlăyäď; ¹⁷ ămăra, lăyăt-anäy, däy-a-wa hannäyäď: ak iwar-anäy ad-nəzəl tiwse i-ămănakal wa măqqärän Qăyşär mey?» ¹⁸ Ilmăd Yisa yur-iman-net erk ənniyät n-asəstan wa t-jän yas, inn'-asän: «Ālmunafeyän yaden! Mafăl hitižärrubum?» ¹⁹ Inn'-asän ădarăt-a-wen: «Săknät-ahi-dd ărriyal n-azrəf wa s-təzzäläm tiwse», əkfän-as-t-dd. ²⁰ Inn'-asän: «Mi län ătăşwer d-isəm wa t-iwărăn?» ²¹ Ənnän-as: «I n-ămănakal Qăyşär.»

Inn'-asän: «Adiš, suyəlät i-ämänokal wa mäqqärän a-wa fälla-wän ila, təkfəm day Mässinäy a-wa fälla-wän ila.»²² Iqqän ălwıžab-wen-däy tän-ikfa iyäfawän n-ăddinät. Fälän Yisa ḍarät-a-wen, eglän.

Āwwežāb Yisa däy-isälän n-tanäkra jer-inämmuttan

(Marqəs 12:18-27; Luqa 20:27-40)

²³ Aşäl-wen-däy iman-net ad-dd-əbdädän data-s ăddinät la taggayt ta n-käl-sadus*-i jannänen a-s wär təlkem tanäkra jer-inämmuttan, afäl āba ăwadəm, əmdän isälän-net; əssəstänän-t,

²⁴ ənnän-as: «Ālyalim, inn'-anäy ənnäbi Mosa: ‘Afäl ădobän ăhaləs, āba-t wär-oher ara d-hänne-s, idubənet-tät ănjəa-s i-ad-ikrəš əzzurəyät i-ănjəa-s wa āba, i-ad-wär hin-itiləm isəm n-wa āba fäll-ärori n-ăkall.»²⁵ Āmära, əkkəs-anäy däy-täqqän n-eyäf. Käla hanäy-hän əssa ayətma; ădobän däy-sän wa n-amäqqar, āba-t wär ikreš ara. Täqqimä-dd hänne-s i-ănjəa-s wa has-ilkämän²⁶ mäšan, āba-t ənta-däy wär-oherän ara, täqqimä-dd i-wa s-kärad ḍarät-a-wen; təgla tanfust s-əmmək-wen-däy har wa n-əssa. ²⁷ Darät iba-näsän iket-näsän, āba tamädt ənta-däy. ²⁸ Nässistän-käy: aşäl wa n-tanäkra jer-inämmuttan, əndek däy-əssa ayətma-win-däy wa s-mad-tumas hänne-s ed, ənhayän-tät adubən iket-näsän?»²⁹ Inn'-asän Yisa: «Tidət-däy a-s kawäned toškam ed a-wa ənnän əlkəttabän hakd-däy a-wa där-togdäh tärna n-Mässinäy, wär t-illa a däy-s təfhamäm. ³⁰ Aşäl wa ilkämän, meddən hakd tiđeđen, ad-ābas tidubunän ed ad-taläh tämudre-näsän d-ta n-ănjälosän wi hänən išənnawän. ³¹ Āmära, däy-isälän wi n-tanäkra n-inämmuttan, ajän wär täyrem a-wa hawän-inna Mässinäy, a-s innä: ³² ‘Näkk a-s Mässinäy n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub?’ A-wen, ălmäyna-net a-s ăddinät-win-däy, han ălzännät, tiimələn Mässinäy; ənnär wär-ədderän, wär təjjən a-wen. Mässinäy, wädden inämmuttan a-s ămoos Mässinäy, ămoos-t i-wi əddärnen.»³³ Ijräz a-wen-däy issäyra Yisa i-tamətte ta has-täsijädät.

Alämär wa ufän

(Marqəs 12:28-34; Luqa 10:25-28)

³⁴ Eslän käl-faris* i-əmmək wa s-ăssodăf Yisa käl-sadus* imawän-näsän yas, əžžəmmäyän-dd əntäneđ-däy sär-s. ³⁵ Iggäd-dd iyäy däy-sän n-ălyalim n-Ātławṛat,* ija i-Yisa asəstan däy-otas irrum-net. ³⁶ Inn'-as: «Ālyalim, ma ămoos yur-Mässinäy alämär wa ojärän?»³⁷ Inn'-as Yisa: «Alämär wa ojärän da:

‘Ad-tärhəd Emăli-năk Măssinăy s-ulh-năk imda,
tärhəd-t s-iman-năk əmdan,
tärhəd-t s-tayətte-năk iket-net.’

³⁸ Ənta-den-dăy alămăr wa ăzzarăń dăy-alămărăń, ənta day a ojărăń dăy-alămărăń. ³⁹ Ill’-ee day wa s-əssin wărăń dăr-s izley:

‘Ad-tärhəd ănhăraj-năk s-əmmək wa s-tärhed iman-năk.’

⁴⁰ Alămărăń-win-dăy n-əssin a ițțafăń a-wa innă alămăr n-Măssinăy d-a-wa ənnän ănnăbitän iket-net. »

Yisa Ālmasex, ojăr tumast n-ahăya n-Dawəd

(Marqəs 12:35–37; Luqa 20:41–44)

⁴¹ Inhăy Yisa ažəmmăy wa fălla-s dd-jăń kăl-faris* ყas, issəstăntän, inn'-asän: ⁴² «Ak ma tordam, Ālmasex,* mi iqqla? Mi s-ămoos Rure-s?» Ənnän-as: «Dawəd.» ⁴³ Inn'-asän Yisa: «Kunta Ālmasex rure-s n-Dawəd, adiš, mafăł has-ijanna Dawəd s-măjrăd ija Unfas Šăddijăń dăy-emm-net: ‘Emăli?’ ⁴⁴ Dawəd en-dăy a imməjrădän s-tärna n-Unfas Šăddijăń, innă:

‘Inna Emăli Măssinăy i-Emăli-nin:

Ęyyăw, yayəm daw-ayıl-in
har ăjăy ișenja-năk daw-iđarăń-năk.’

⁴⁵ ყas kunta Dawəd iman-net iyarr Ālmasex* s-isəm ‘Emăli’, əndek əmmək wa s-ăddoobăt ad-umas rure-s?» ⁴⁶ Wăr tăn-ijjeś ere t-ikfan ălwıžab n-asəstan-wen-dăy hasăń-ija; ijrăw dăy-săń ălyafyăt yur-aşăl-wen-dăy, ăbas t-illa-i dăy-săń ihălăń asəstan-net ărăt-a-wen.

Issədläm Yisa ălyulam n-Ăttăwrăt d-kăl-faris

(Marqəs 12:38–39; Luqa 11:43, 46; 20:45–46)

23 Iđkăl Yisa măjrăd ărăt-a-wen, imməjrăd i-tamətte d-inəttulab-net, innă: ² «Ălyulam n-Ăttăwrăt* d-kăl-faris* a iwar ăttăfăssir n-Ăttăwrăt ta n-Mosa i-ăddinăt. ³ Tamaşalăt a-wa hawăń-jănnen iket-net, măšan, he kăwăneđ, wăr tăttelălăm ijitănnăsăń făl-a-s a-wa jănnen, wăr-oher hărăt d-a-wa tajjăń. ⁴ Tajjăń fărăđăń n-Măssinăy ăzuk sawarăń iżerhan n-ăddinăt, şahăşsalăntän amişəl-năsăń, a-s ija a-wen, wăr tăn-ihă ad-hasăń-ilalăń s-aggay-năsăń wăla-dăy s-emm n-assəkăđ. ⁵ A-wa tamaşalăń iket-net, i n-təssəba ყas n-ad-tăń-in-əjrăhăń ăddinăt, şallăjăń ikətban ojărnen wi n-ăddinăt, tajjăń isəlsa ăhobătnen, ⁶ ărhan tayimit dăy-idăggan wi ănnuflăyen dăy-imjora d-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,* ⁷ ijraz-asän ad-hasăń-tajjăń ăddinăt isofan dăy-tişărriten, titwăyrin s-isəm: ‘Ălyalim, ălyalim!」 ⁸ Kăwăneđ, wăr jem a-wen, wăr tărdem titwăyrim s-isəm: ‘Ălyalim’ ed Ālyalim-năwăń, iyyăń ყas, kăwăneđ,

ayətmatān a tāmoosām. ⁹ Wär tāyrem āwadəm wāl' iyyān s-isəm 'Abba' ed Abba iyyān yas a lam, a t-āmoosān, Abba-nāwān wa ihān išənnawān. ¹⁰ Wär tārdəm yarrān-kāwān āddināt s-isəm: 'Āmānokal', ed wär lem ar iyyān n-Āmānokal, a t-āmoosān: Ālmasex.* ¹¹ Wa ojärän dāy-wān, umaset akli n-imidiwān-net. ¹² Ere idkälän iman-net-dāy, ad-irəs māšan, wa īsrāsān iman-net, ad-t-idkəl Măssināy.»

Iməskay kăl-faris d-ălyulam n-Āt̄tāwrăt
(*Marqəs 12:40; Luqa 11:39–42, 44, 47–51; 20:47*)

¹³ «Iməskay kăwāneđ-i n-ălyulam n-Āt̄tāwrăt* d-kăl-faris,* ālmunafeyān yaden! Īnhəywăt yas, kăwāneđ a itițəbbun Təmmənəya n-Măssināy* i-ăddināt; ālwăxla, a-s wär tăttəjjəšām, āddināt day wi ārhanen ujəš-net, gaddäläm-asān s-a-wen.

[¹⁴ Iməskay kăwāneđ-i n-ălyulam n-Āt̄tāwrăt d-kăl-faris, ālmunafeyān yaden! Kăwāneđ a itihăyān a-wa ihān ifassān n-tinuđäfen, tajjām imaddān šejrootnen i-ad-kăwān-in-əjrāhān āddināt, ilkam dāy-wān āşşäreya səmmān.]

¹⁵ Iməskay kăwāneđ-i n-ălyulam n-Āt̄tāwrăt* d-kăl-faris,* ālmunafeyān yaden! Wär t-illa edăgg wär təkkəm făll-ăkall wăla făll-aman i-ad-dāy-s dd-təjrəwām āwadəm iyyān yas jām dāy-ăddin-nāwān māšan, igdăh-as yas ad-hawān-ilkəm i-ad-t-səmmuttəyām, umas, u-žohānnāma s-tojär āmăra tăllăbăst ta ija ta jām s-əssin ihăndăggan.

¹⁶ Iməskay kăwāneđ-i n-imalwayān dăryalnen. Jannem: afăl ihăđ āwadəm s-ehān n-āmuđ wa măqqărăn,* wär t-iwer ārkăwăl n-tahuđe-net māšan, afăl ihăđ s-orăy wa t-ihān, iwar-t ārkăwăl n-tahuđe ta ija. ¹⁷ Tidət-dāy a-s irmas-kăwān iba n-tayətte, dăryalăm. Ajān, ehān n-āmuđ wa măqqărăn, ma izlay d-orăy wa t-ihān? Wădden təşədje-ta-dāy ija ehān n-āmuđ, a dd-torăwăt əlləllu wa ija orăy wa t-ihān? ¹⁸ Jannem day: ere ihăđān s-isəm n-edăgg wa n-tikutawen, wär t-iwer ārkăwăl n-tahuđe-net māšan, afăl ihăđ s-takute-ta tənsăt făll-edăgg-en, iwăr-t ārkăwăl n-tahuđe ta ija. ¹⁹ Iməddoryal yaden! Ajān wădden tihusay n-edăgg wa n-tikutawen a ăshăskən takute ta fălla-s isănsa āwadəm. ²⁰ Tidət a-s ere wa ihăđān s-isəm n-edăgg wa n-tikutawen, ihăđ day s-a-wa fălla-s insăń iket-net, ²¹ wa ihăđān day s-ehān n-āmuđ wa măqqărăn, adiś, Măssināy-i n-Măssi-s n-ehān-en a ihăđ. ²² Wa ihăđān s-išənnawān, wădden tasăqqimit ta făll-ăminakăl Măssināy a-s ihăđ, Măssināy iman-net a ihăđ.

²³ Iməskay kăwăneđ-i n-ălyulam n-Ățtăwrăt d-kăl-faris,* ălmunafeyän yaden! Hakkäm s-iqqud a-wa āmoosän tămukăst-năwän dăy-wăla ənnăgnay d-ăkamən d-tiyəssawen-ti iyăđnen măshan, tăsisăndărăm dăy-amišəl n-a-wa ifrăd alămăr dăy-isălan n-ălyădalăt n-ulh, d-tăhanint, d-immun s-Măssinăy; hărătăñ-windăy a-s ănihăjja a-s tăssəntăm săr-săń, sĕlkemăm-asăń amišəl n-wi iyăđnen olăgnen. ²⁴ Imalwayän dăryalnen a tămoosăm, șănsăsăm a-wa săssăm i-ad-wăr dăy-s dd-itayiməy wăla eăş iyăy ȳas uhən-dăy, a-wa hin-sitrăjjim dăy-tisatten-năwän, ogdăh d-amnəs tămyăre.

²⁵ Iməskay kăwăneđ-i n-ălyulam n-Ățtăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeyän yaden! Kannăm ašësdaj n-afălla n-karatăń d-ikassăń-năwän, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăń-năwän, ixla; șăsdajăm tiyəswen-năwän, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăń-năwän, wăr-iđney ar tikra d-əwwəli. ²⁶ Ya kăl-faris*-i n-iməddoryal, sirëdăt ammas n-karatăń d-ikassăń-năwän i-ad-işdajăń tăzzar, ad-saradăm afălla-năsăń.

²⁷ Iməskay kăwăneđ-i n-ălyulam n-Ățtăwrăt* d-kăl-faris,* ălmunafeyän yaden! Tolăhăm ȳas d-tiżəska wăşşarnen s-ăshăskăt ăwadəm afălla-năsnăt, a-s ija a-wen, ammas-năsnăt, wăr t-iha ar iyăsan n-măysoy d-mărkăhaw isamăđasăń. ²⁸ șinta-den-dăy a-wa dăr-toolăhăm; saknem ăddinăt ălmăt a-s tăydalăm, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăń-năwän, wăr-iđney ar tălmənufăya d-tăxărmę.

²⁹ Iməskay kăwăneđ-i n-ălyulam n-Ățtăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeyän yaden! Kăwăneđ a salmadnen ăddinăt s-idăggan wi dăy-əżkăń ănnăbităń, sahaskem iżəkwani wi n-imaydalăń wi n-ibda āba; ³⁰ işl'-iwăń a-wen-dăy măshan, jannem: ‘Ennăr nəzzay dăy-ăzzăman n-abbatăń-nănăy, wăr dăr-săń nətumas imăjjan n-iman n-ănnăbităń-wi s-əssănyălăń ašni-năsăń.’ ³¹ Jannen a-wen-dăy uhən-dăy wăr hin-tăjrehăm a-s asətbat ȳas a tajjăm n-a-s, tămoosăm ihăyawăń n-abbatăń-năwăń-wi janen iman n-ănnăbităń. ³² A-wa əssəntăń abbatăń-năwăń ȳas a hin-samdem. ³³ Taşălen a tămoosăm, wăr təzleyăm d-tanăywăt. Lăyătăt-ahi ȳas əndek əmmək wa s-mad-tăyləsăm dăy-žohănnăma? ³⁴ Dăy-tăssəba n-a-wen-dăy a făl săr-wăń-in-ăsimăşălăy hărăt dăy-ănnăbităń d-iməssorha d-ălyulam n-Ățtăwrăt; ad-tăjəm iman n-iyăđ, təşləbăm iyăđ, tăjəm tiwit s-ibărtăkăń dăy-iyăđ dăy-ihănan n-ăddin-năwăń, tăqquzzəbum iyăđ s-ayrəm-ayrəm ³⁵ i-ad-dăy-wăń əđmənăń iman n-e d t-illăm ămaydal s-jam iman-net bănnan făll-ărori n-ăkall-i-dăy, ȳur-ašni n-Xăbălla wa n-ămaydal āba hundăy har ašni n-Zăkărya wa n-ăgg Bărăyka-i

s-ătwăjjăn iman-net jer-edăgg wa šăddijăñ ihăñ ehăñ n-ămudd wa măqqărăñ* d-edăgg wa dăy-raqqăñăt tikutawen. ³⁶ Ăsidăttey-awăñ a-s ăddinăt-win-dăy ăba, əđmanăñ iman-năsăñ dăy-kăl-ăzzuręyăt-ta-dăy. »

Tahăla n-Yisa făll-Yărussălam

(Luqa 13:34–35)

³⁷ Innă Yisa ădarăt-a-wen: «Yărussălam, ya Yărussălam! Tamăskoyt kămm-i tăjjăt iman n-ănnăbităñ, hakkăd sămmăjori n-tihun inămmușal wi săr-m dd-ăšmašăł Măssinăy, əndek yas a-wa-dăy wăr jey dăy-utăř n-asdu n-imuzăyăñ-năm šund a-wa tăjj tekăzzit i-ikărtăñ-net daw-tafriwen-net măšan, tăssendărăm-ahi. ³⁸ Ămăra, ənhăywăt, isălan əmdăñ, ad-kăwăñ-ăyy Măssinăy d-iman-năwăñ, umas ehăñ-năwăñ timşar. ³⁹ Əssiilmădăy-kăwăñ, wăr t-ih' ăşşăk a-wen, ăbas ilkam ad-hi-tenhayăm hundăy har aşăł wa d-mad-talăsăm tănnă n-a-s: ‘Naməlet wa dd-osăñ s-isəm n-Emăli!’ »

Terăzze n-ehăñ n-ămudd wa măqqărăñ

(Marqəs 13:1–2; Luqa 21:5–6)

24 Älwăqq wa d-ifăł Yisa ehăñ n-ămudd wa măqqărăñ,* ohăzăñ-t-dd inătăulab-net, ăddoqqen-as tihusay n-akăros wa ija ehăñ n-ămudd wa măqqărăñ. ² Islă i-tămmal ta tăjjăñ i-ehănen yas, inn'-asăñ: «Wădden hannăyăm tihusay n-edey-wa-dăy? Ăsidăttey-awăñ a-s ilkam aşăł d-wăr mad-dăy-s dd-tăqqayăm wăladăy tăhunt tiyyăt warăt tamidit-net ed, ad-ăttăytăy iket-dăy-net. »

Işmal n-sămđo

(Marqəs 13:3–23; Luqa 21:7–24; 17:22–24)

³ Ikkă Yisa ădarăt-a-wen tađayt ta tăssidwălăt ihăşkan wi n-ăzzăytun, ăqqima. Ohăzăñ-t-dd inătăulab-net, ənnăñ-as dăy-tenere n-iman-năsăñ: «Alyalim, lăyat-anăy, hărătăñ-win-dăy s-tănned, əmme d-mad-əjən? Əkkəs-anăy dăy-taydărt n-işmal n-uyəł-năk d-tămăddawt n-ăddunya. »

⁴ Awwežăb-asăñ Yisa, inn'-asăñ: «He kăwăneđ, ăjăt ənniyăt; wăr kăwăñ-işăşket ăwadəm wăł' iyyăñ ⁵făł-a-s, ad-kăwăñ-dd-asən ăddinăt ăjjootnen ăwwaynen isəm-in, ănn hak iyyăñ dăy-săñ: ‘Năkk a-s Almasex’, şisăr s-a-wen-dăy ăddinăt ăjjootnen. ⁶ Ad-tăsləm i-isălan n-imjărăñ d-măhewəl n-imjărăñ, wăr tăxwelăm ed ilzam ad-ăj a-wen măšan, sămđo n-ăddunya ənta, wăr-ijsa hărwa. ⁷ Ad-tăknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-net, ăj laž, işkəđkəđ ăkall dăy-idăggan ăjjootnen, ⁸sănto n-tămăddawt n-ăddunya yas a-wa, olăh d-sănto n-tizżurt ta rămmăsăt tamăđt s-işwar tăjraw eyăf-net.

⁹ Ad-kăwän-ăqqəzzəbun āddinät, əjən iman-năwän kərəf, akədnät dăr-wän tiwsaten iket-dăy-năsnät, dăy-ăddimmät n-isəm-in wa kăwän-iwarän. ¹⁰ Ad-təjməd tuksəda n-Măssinäy ulhawän n-i ăjjootnen dăy-wän, tənmăydäräm jer-iman-năwän, tənməkyədäm jer-iman-năwän, ¹¹ asən-dd ănnăbitän n-bahu ăjjootnen, şənnəməşrəyän āddinät ăjjootnen. ¹² Ad-ăj iba n-iqqud təmyäre ta-dăy făl ad-tismad tărha n-Măssinäy dăy-ulhawän n-ăddinät ăjjootnen ¹³ măšan, ere wa ăkoyădăń dăy-alkum-hahi dăy-immun-net har aśăl wa d-imda a-wen-dăy iket-net, ad-iyləs. ¹⁴ Ad-ətwəjjən isălan n-Ălənžil* n-Təmmənəyə n-Măssinäy* i-tiwsaten n-ăddunya iket-dăy-năsnät i-ad-əslənät i-isălan-win-dăy təzzar, təmdəw āddunya. »

Erk ăzzămanän wi dd-malənen

¹⁵ Inna Visa day: «Afăl aśăl wa d-tənhăyäm ănabxas wa n-eməkkărekăd s-innă ănnăbi Danyăl har dd-ijjăš edăgg wa şaddijăń ihăń ehăń n-ămudd wa măqqărän ad-t-isamădəs, [aśăl-en, ăwadəm wa iyarrän isălan-wi-dăy, ijrăhet ălmăyna-năsăń!] ¹⁶ Aśăl-en, wi hănen teje ta n-Ălyăhudəyät, jawădnet dăy-azzal s-aşrut wa n-idayăń; ¹⁷ wi dd-ogăz aśăl-en əwarän afălla n-ihănan, wăr dd-təzəbbutnet i-ad-ədkəlän a hasăń-ihan ammas n-ehăń, jawădnet dăy-azzal. ¹⁸ Wi dd-ogăz aśăl-en han işəkraś, wăr dd-tăqqălnet dără-săń i-ad-ədkəlän isəlsa-năsăń. ¹⁹ Timəskay tideođen ti mad-ijrəw aśăl-en-dăy lanăt ənniyăt mey siđuđnăt, ed ad-tăzzăwăt talya-năsnät. ²⁰ Ettărăt dăy-Măssinäy ad-wăr itəmzəyyit qjiwəd-năwän d-ăzzăman wa n-akăsa mey tajrəst mey d-aśăl n-əssəbət-i n-tăsonfat. ²¹ Əzzăman-en, ad-tăj tissust tăssuksădăt s-ad-dd-tăxlăk āddunya-dăy, wăr kăla ătiwănhăy šund ənta făll-ărori n-ăkall; ad-təmdəw āddunya day, wăr-ilkem ad-ija a dăr-s olăhăń. ²² Afăl wăr-ifneż Măssinäy dăy-tăqqăń n-tisnant ta hăt işilan-en-dăy, wăr t-illa ere madăń-iyləs; măšan ad-işəkşəl Măssinäy tăqqăń n-tizzurt-ten-dăy dăy-təssəba n-ăddinät wi ăsnăfrän i-əlyəllas. ²³ Dihen, afăl hawän-innă ăwadəm: ‘Ənhəywăt-t-ak Ālmasex, ənta da’ mey: ‘Ənta den’, wăr t-təflesăm. ²⁴ Ad-dd-asən ălmasexän n-bahu d-ănnăbitän n-bahu, əjən ijitän d-hărătän ăssuksăđnen, şıskən ənnăr ămmukkăń a-wen wăla āddinät wi ăsnăfrän Măssinäy.

²⁵ He kăwăneđ, əkkasăy-kăwän dăy-taydărt hărwa wăr jen hărătän-win-dăy. ²⁶ Ere hawän-innän: ‘Ənhəywăt, Ālmasex wa n-Ămaylas, osă-dd, iha tenere-ta’, wăr təkkem dihen; mey day afăl hawän-ătwănnə: ‘Ih’ ehăń iyyăń dihen’, wăr t-təflesăm. ²⁷ Agg-ăgg-adəm,* ad-alăh ass-net d-essam-i s-e-d issăm dăy-emăynăj, ad-itwənhăy asmăymăy-net dăy-atăram. ²⁸ Dihad t-təlla tamăysoyt, ad-itajj ellay. »

Uyəl n-Yisa Ālmasex*(Marqəs 13:24–27; Luqa 21:25–28)*

29 Šasewäd̄ Yisa fäll-a-wen, innă:

«‘Tämäda yas tisnant n-išilan-win-däy,
ad-əlsənät tihay tafukt,
iba temelle n-ewär;
ətrəkken-dd etran,
ənhəynəhəyän iməssuha wi hănen išənnawän.’

30 Älwäqq-wen-däy, a dd-e-tənfiləl tamätart ta sälmadät s-ass n-Ägg-ägg-adəm* däy-išənnawän, ad-şorşənät tiwsaten ti wärnen ərori n-äkall, ad-t-ənhəynät, imal-dd, inay tijäräken, təlkam-as tärna-net d-älxurmät-net. **31** Dihen, ad-išəmmišəl ənjəlosän-net i-ad-sähədän täsinsäyt s-afälla, sədwən-dd sär-s e d t-illäm ere əsinäfrän Mässinäy däy-e d t-təlläm tamdujt, səntən däy-aşrut iyyän, səmdəwän-dd s-aşrut wa iyyädän. »

Ājät ənniyät*(Marqəs 13:28–31; Luqa 21:29–33)*

32 «Səjrəhät yas əmmək wa s-idaggäl aşar: wädden e-d t-tənhäyäm a-s dd-inşär har lämmədän ifärketän-net, ad-tənnəm, os'-anäy əzzäman wa oläyän; **33** əmmək-wen-däy day a-s afäl tənhäyäm išmal-wi-däy s-hawän-ənney har jän, adiš əlmədät a-s Ägg-ägg-adəm,* ohäz-dd uygənet, os'-iwän fäw. **34** Əsidättey-awän a-s wär-e takəy əzzurəyät-tädäy, wär jen härätän-win-däy s-hawän-ənney iket-däy-näsän. **35** Ojär täräyse ija ad-ib' išənnawän d-äkall, uhən ad-iba tənna-nin. »

Yaymät təsidäwäm i-ass n-Ägg-ägg-adəm*(Marqəs 13:32–37; Luqa 17:30, 34–36)*

36 Innă Yisa day ədarät-a-wen: «Āmära, däy-isälan n-aşäl d-ässayät wa d-mad-əjən härätän-win-däy, wär t-illa ere t-issanän; wär t-əssenän ənjəlosän wi hănen išənnawän wäla Ägg-ägg-adəm: * Abba yas, a t-issanän. **37** Ass n-Ägg-ägg-adəm,* ad-aläh a-wa däy-s-e-ijən d-a-wa ijän däy-išilan wi n-ənnäbi Nox. **38** Əzzäman wa n-Nox, dat-anji wa n-đuf, tayawanän əddinät, sassän, tidubunän, sidubunän har aşäl wa d-ijjäš Nox turäft n-amən ta mäqqärät s-has-innä Mässinäy ad-tätilən. **39** Wär t-illa a-s tän-ha tijya-net har fälla-sän dd-oğän aman wi n-anji wa n-đuf, oläm-tän-in iket-däy-näsän. Şund a-wen-däy ijän a madän-äj aşäl wa dd-mad-dd-ass Ägg-ägg-adəm. **40** Aşäl-en, ad-äddewän əssin meddən däy-tenere, əmmädkäl iyyän, itwəyy-dd iyyän, **41** ad-taddähnät sənatät tiqedən däy-iyyän edägg, tammädkäl tiyyät,

tətwəyy-dd tiyyät. ⁴²A-wen-däy a fäl, yaymät tokayäm ed wär təssenäm ašäl n-ass n-Emäli-näwän. ⁴³Wädden kawäneđ iman-näwän təssanäm a-s ənnär issan mässi-s n-ehän älwäqq wa s-t-dd-itis emäkräđ s-ehäđ i-ad-ärz ehän-net, iket-di, wär-itättäs i-ad-has-ärz emäkräđ ehän-net. ⁴⁴A-wen-däy a fäl, yaymät təsidäwäm, täytafäm ed, Ägg-ägg-adəm, ad-dd-ass s-ässayät d-wär fälla-s jem.

Tangalt ta n-ăanaxdim wa oläyän d-wa n-enälläbäś

(Luqa 12:41–48)

⁴⁵Ăanaxdim wa n-ămaydal ijrahän hărät, ənta a mad-isäylf mässi-s təla-net i-ad-ănnihäđ fäll-inaxdimän-net wi iyväđnen, isamänsaw-tän e-d ija älwäqq n-a-wen. ⁴⁶Təndəđ i-ăanaxdim wa mad-ijrëw mässi-s äddunkat däy-ălxidmät wa däy-t ija, älwäqq s-t-dd-osa-däy. ⁴⁷Äsidättey-awän a-s ăanaxdim-en, ad-t-isäylf mässi-s təla-net iket-net, ⁴⁸mäšan, erk ăanaxdim ənta, ad-ănn däy-iman-net: ‘Näkk, mässi-y, ăhoja-hin fäll-i, ăbas dd-iqqal’, ⁴⁹ad-idannäy imidiwän-net wi iyväđnen tiwit, itatt, isass ənta d-imäswan n-əlxəmär, ⁵⁰ăanaxdim-wen, ilkam ad-t-dd-iydär mässi-s däy-ašäl d-ässayät d-wär fälla-s ija, ilməd s-erk əssäyəl wa t-işläm a ija a-wa-däy, ⁵¹afäl t-dd-osa, ad-t-iqquzzəbət, isärtəy-t d-ălmunafeyän däy-tihay ti n-ajama wär-iha ar tahäla d-azəmmäkärkəz n-isenän fäl tämujrizt.»

Tangalt ta n-timawađen

25 Ija Yisa i-ăddinät tangalt tiyyät day däy-hasän-innä: «Təmmənəya ta n-Mässinäy,* tänifäqqä d-märawät timawađen wären əzzey meddən ədkälnen tiftəl-näsnät s-ehäđ i-ad-əlkəđnät i-ămažlay s-edägg-wa-däy itäjj azli. ²Səmmosät däy-timawađen-tin-däy, ijrav-tänät iba n-tayətte, səmmosät ti iyväđnen, timəssorha. ³Älwäqq wa d-gilləwnät, ədkälnät ti ijrav iba n-tayətte tiftəl-näsnät mäšan, wär däy-snät jenät aman n-käränzil hasnät-əgdähnen. ⁴Ti n-timəssorha əntänäted, jänät aman däy-butəlän s-edes, ăwwäynät-tän. ⁵Ad-simäqqulnät ya ădarät a-wen i-ămažlay. Täqqälnät-as, täqqälnät-as har ăldäšnät, ilyäđ-tänät-in edəs iket-näsnät.

⁶Şämad igl’ ehäđ ad-ija eyäri innän: ‘Ămažlay ya, iwwäđ-dd, səlkəđat-as.’ ⁷Ənkärnät-dd timawađen iket-näsnät, ədkälnät tiftəl-näsnät. ⁸Eggädnät-dd ti ijrav iba n-tayətte, ənnänät i-ti n-timəssorha: ‘Näkkänäted ya, tiftəl-nänäy, išwar ămmutnät, ăkfəmät-anäy-dd hărät n-aman.’ ⁹Ənnänät-asnät ti n-timəssorha: ‘A fäw, wär năddobät ed a-wa nətəf däy-aman, wär hanäy-igdeh iket-nänäy, ăkkəmät u-mamäla, žänşəmät-dd aman i-iman-näkmät.’ ¹⁰Eglänät i-ad-dd-žənşənät aman, osä-dd ămažlay ădarä-snät. Änmäjjašnät där-s ti n-timəssorha ăsdäwnen

i-a-wen, ammas n-ehän təzzar, ättubben ishar n-edägg. ¹¹A əndärrän ərät-a-wen, əqqalnät-dd ti ijräw iba n-tayätte, ad-takäwkawnät ashär, jannenät: ‘Mändam, mändam! Arr-anäy-in emm n-ehän.’ ¹²Măšan, inn’-asnät mässi-s n-edägg: ‘Älyafyät-näkmät, wär kämät-əzzeyäy.’ »

¹³Innă Yisa ərät-a-wen i-inətțulab-net: «A-wen-däy a fäl, yaymät tokayäm ed wär təssenäm ašäl wäl’ ässayät wa s-dd-mad-dd-ass Emäli. »

Tangalt ta n-isuf wi itäjj Mässinäy

(Luqa 19:11-27)

¹⁴Oläs day Yisa, innă: «Təmmənəya n-Mässinäy,* tänifäqqqa d-isälan n-ähaləs iyyän dd-ijjäš ənniyät n-asikəl, ässawäd tekle yas, issäyrä-dd inaxdimän-net, ij’ ehäre-net iket-net jer-ifassän-näsan i-ad-sär-s äxdəmän; ¹⁵ikf’-iyyän səmmos ibəlyan n-oräy, wa iyyädän, ikf’-e əssin ibəlyan, wa s-kärađ, ikf’-e iyyän n-abläy; hak iyyän-däy, ikf’-e s-a-wa därt-togdäh tardast-net təzzar, ässokä. ¹⁶Šik-däy a-s hin-ämmummäält wa n-səmmos ibəlyan, oräy-net, irbäx fälla-s səmmos ibəlyan iyyäd. ¹⁷Wa n-əssin day, ija šund a-wen-däy, irbäx fäll-wi-net, əssin iyyäd day. ¹⁸Wa n-iyyän n-abläy n-oräy, iglă, iyäš-as anu, təzzar inbäl däy-s a-wa t-ikfa mässi-s.

¹⁹Āhoja-hin mässi-sän däy-asikəl har ašäl wa dd-iqqäл; osä-dd yas, iyrä-dd inaxdimän-net i-ad-has-əjən əlmeđan n-a-wa tänissäyläf. ²⁰Os-e-hi-dd wa n-səmmos ibəlyan n-oräy, äwway day səmmos ibəlyan wi dd-irbäx; inna i-mässi-s: ‘Mässi-γ, səmmos ibəlyan n-oräy wi hi-təssäyläfäd, əntäneđ da, ārbäxäy-dd fälla-sän səmmos iyyäd.’ ²¹Inn’-as mässi-s: ‘Ehoyd! Āanaxdim ifranän ha tafləst a tāmoosäđ; šämad h’-ik tafləst däy-a-wärän əjjət, adiš ad-käy-säyləfäy a əjjeen. Èyyäw yayəm edes-in, ad-nahär tedäwit ta jey.’ ²²Osä-dd ərät-a-wen wa n-əssin ibəlyan n-oräy, inna i-mässi-s: ‘Mässi-γ, əssin ibəlyan-wi hi-təssäyläfäd, ārbäxäy-dd fälla-sän əssin iyyäd.’ ²³Inn’-as mässi-s: ‘Ehoyd! Āanaxdim ifranän ha tafləst a tāmoosäđ; šämad h’-ik tafləst däy-a-wärän əjət, adiš ad-käy-säyləfäy a əjjeen. Èyyäw yayəm edes-in, ad-nahär tedäwit ta jey.’ ²⁴Işräy-dd wa n-iyyän n-abläy, innă i-mässi-s: ‘Mässi-γ, əssanäy a-s käyy emäşsehi a tāmoosäđ, tijlubud a wär täddomed, tiləyəđ ašəkrəš däy-wär tənferäđ härät, ²⁵jey-ak tuksəđa-ta-däy fäl təgled yas, əgley näkk-däy, jey anu i-abläy n-oräy wa hi-təssäyläfäd, ənbäläy-t däy-s; ənta da, ərməs təla-näk.’ ²⁶Inn’-as mässi-s: ‘Käyy wa-hi, erk āanaxdim n-eməssendəđ a tāmoosäđ! A-s təssänäđ a-s tijlubey a wär-äddomey, tiləyäy ašəkrəš däy-wär ənferäy härät, ²⁷mafäl wär jed ażrəf-in däy-bänk i-ad-ättälläyäy

härät fälla-s afäl dd-äqqäläy?»²⁸ Inna i-äddinät ḍarät-a-wen, ad-däy-s ahäyän abläy n-oräy wa iṭṭäf, əkfən-t i-wa n-märaw ibəlyan. ²⁹ Assiilmädäy-käwän a-s ăwadəm wa ilän härät ad-has-iwwaḍ, ijat a-wa ila mäšan, wa wärän ila härät, ad-däy-s åttärmäṣ wäla a-wa iṭṭäf. ³⁰ ‘Āmära, amälyon wa-hi, ərməsät-t, təjrəm-t-in däy-tihay ti n-ajäma wär iha ar tahäla d-azəmmäkärkəz n-isenän fäl tämujriżt.’ »

Ăsshäreya wa n-tilkamät

³¹ Innä Yisa day: «Ašäl wa dd-mad-iqqəl Āgg-ăgg-adəm* däy-ălxurmät-net äddew d-ănjälosän-net, ad-äqqayəm fäll-tasäqqaymut-net ta n-ălxurmät i-ad-imnukəl. ³² Ašäl-en, ad-dd-äqqaymənät data-s tiwsaten n-ăddunya iket-däy-näsnät, iżəmmäzələy ăddinät s-əmmək wa s-iżamäzlay amäðan tahrut i-ad-ibdəw tihatten d-işulay. ³³ Dihen, ad-äj tihatten daw-ayil-net, äj işulay daw-täşalje-net. ³⁴ Tihatten ti t-əllänen daw-ayil-net, ad-hasnät-änn ămänokal: ‘Eyyäwmät, kämäteḍ-i n-timəssundaq n-Abba-nin, uhənmät təmmənəya ta hakmät-ăsmäjnät Abba a dd-täxläk ăddunya. ³⁵ Ašäl wa d-ălluzäy, kämäteḍ a hi-ăswäyänän, a-s ăffudäy, kämäteḍ a hi-issəswän, a-s hakmät-ămjarey, təsbərräkmät-ahi, ³⁶ a-s yäluläy, təssəlsämät-ahi, a-s ărhinäy, təssəfärmbät-ahi, a-s hey takärmut, jämät-ahi-dd ăsafu.’

³⁷ Afäl inn’ ămänokal a-wen-däy, ad-has-ənnən imaydalän wi t-əllänen dihen: ‘Emäli, əmme d-käy-nənhäy tälluzäd, nəşşəkš’-ik? Emme d-käy-nənhäy tăffudäd, nəssəsw’-ik? ³⁸ Emme hanäy-dd-tämjared har käy-näsbərräk? Emme d-yäluläd har käy-nəssəlsa? ³⁹ Emme d-tärhinäd mey əmme d-təjjäšäd takärmut har hak-in-nəja ăsafu?’ ⁴⁰ Dihen, ad-hasän-änn ămänokal: ‘Āsidättey-awän a-s hak ăssayät d-jäm a-wen-däy i-iyyän däy-ayətma-y däy-ăddunya, kud-däy wa əndärrän däy-sän, şund näkk a-s t-jäm.’

⁴¹ Ad-dd-innäq ămänokal ḍarät-a-wen s-wi wärnen tăşalje-net, ănn’-asän: ‘Käwäned imälyan ilyan Mässinäy a tămoosäm, ăflät dat-i, ăkkät temse ta tayılät tämmujnet i-Iblis d-ănjälosän-net, ⁴² fäl-a-s käwäned, ălluzäy data-wän, wär hi-təşşəkšäm; ăffudäy, wär hi-təssəswäm; ⁴³ ămjarey-awän, wär hi-təsbərräkäm; yäluläy, wär hi-təssəlsäm; ărhinäy, əjjäšäy takärmut mäšan, wär hi-dd-jem ăsafu.’ ⁴⁴ Afäl hasän-inna ămänokal a-wen, ad-has-ənnən əntäneḍ: ‘Emäli, əmme käy-nənhäy tälluzäd? Emme käy-nənhäy tăffudäd, mey yäluläd, mey tämijared-anäy-dd, mey tärhinäd, mey hed takärmut näqqim wär hak-nəkna härät?’ ⁴⁵ Ad-hasän-änn ămänokal: ‘Āsidättey-awän a-s ed wär jem a-wen i-

iyyān dāy-ayətma-y dāy-ăddunya, kud-dāy wa əndărrän dāy-săñ, şund năkk a-s wär t-jem.[›] ⁴⁶ Äywa, wi-hi əntăneđ, ad-hin-ətwəjärän dāy-tisnant ta tăylălăt măšan, imaydalän əntăneđ, ad-əjjəšän tămudre ta tăylălăt. »

Utăr n-asăydär n-Yisa

(Marqəs 14:1–2; Luqa 22:1–2; Exya 11:45–53)

26 Ija Yisa măjrăd-wen-dāy yas, innă i-inəttulab-net: ²«Təssanäm a-s əssin ișilan a hin-ăqqimănen i-ămudd wa n-Faşka*-i dāy-mad-ăttärmäs Ägg-ăgg-adəm,* itwəşləb făll-taqjəttewt. » ³Dāy-isălan n-a-wen-dāy a dāy-dd-əzzəmmăyăń imănokalän n-kăl-tikutawen* d-inušămän n-Işrayil dāy ehăń n-Qayăf wa n-ămănakal n-kăl-tikutawen. ⁴Änmănnakän dihen făll-əmmək wa s-mad-săydärän Yisa, əjən iman-net dāy-ufăr ⁵măšan, ənnän, wär-ufa ad-ăj a-wen dāy-aşăł wa n-ămudd i-ad-wär təjj tamdərwayt dāy-tamətte.

Tamădt ta təssănyälät ađutän făll-Yisa

(Marqəs 14:3–9; Exya 12:1–8)

⁶ Ämjarăt Yisa aşăł iyyān dāy-tayrəmt ta n-Bitanya i-ehăń n-ăhaləs s-isəm-net Simyon wa s-kăla t-ijrăw jəri. ⁷ Ill'-e yur-s dihen-dāy, ăsiyămăr dāy-edăgg wa n-imənsiwan, a-s t-dd-tosa tamădt tăwwayät butəl n-ađutän lanen ălqim ad-tăń-sanyal făll-eyăf n-Yisa. ⁸ Ənhăyăń inəttulab-net a-wen, wär hasăń-ijrez, ăhnăffen dāy-iman-năsän ad-jannen: «Şăyşad yaden! ⁹Ađutän-wi-dāy, mafăł wär hin-ənşən, umas ălqim-năsän takute i-tilăqqiwen. » ¹⁰ Ilmăd Yisa a-wa kittəwăń, inn'-asän: «Ma s-naxxăsäm iman n-tamădt-i-dāy? Tihusay n-hărăt, təj'-ahı-t! ¹¹ Tilăqqiwen ya, əllanät yur-wăń hărkuk, a-s ija a-wen, năkk, ilkam ad-kăwăń-ăflăy. ¹² Asănyal wa făll-i ja ađutän-wi-dāy, aşəşwar a dd-ja i-ăddinät dāy-isălan n-ămukən n-tayəssənin i-azəkkə. ¹³ Äsidättey-awän a-s edăgg dāy-ătwăxṭăbän isălan n-Älənžil* dāy-ăddunya-ta-dāy, ad-dāy-s ətwəsuyəlän isălan n-a-wa təja, i-ad-tăń-kittəwăń ăddinät. »

Anu n-taydărt wa iyăš Yahudəs

(Marqəs 14:10–11; Luqa 22:3–6; Exya 12:1–8)

¹⁴Dāy-a-wen-dāy, a dd-iggađ Yahudəs Isxaryut wa n-iyyān dāy-inəttulab wi n-măraw d-əssin, ikk' imănokalän n-kăl-tikutawen,*

¹⁵ inn'-asän: «Ma hi-hakkăm afăł hawăń-əssăydărăy Yisa?» Ässeđänän-as kăradăt timərwen n-ărriyal n-ażrəf, əkfən-as-tän.

¹⁶ Ad-itammăy Yăhudəs yur-ălwăqq-wen-dāy i-taşləlt s-hasăń-t-ăstărmäs.

Ămudd wa n-Faşka

*(Marqəs 14:12–21; Luqa 22:7–14, 21–23;
Exya 13:21–30; 1 Kur. 11:23–25)*

¹⁷Aşal wa āzzarān n-ămudd wa n-Faşka,* dăy-tamăkşanät tijelwen-ti wär ha tăz̄za, ənnän inət̄ulab i-Yisa: «Ălyalim, əndek diha d-tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwan n-ămudd wa n-Faşka?» ¹⁸Inn'-asän: «Əjjəşət ayrem, təkkəm ehän n-mändam, tənnəm-as, inn'-ak ălyalim: ‘tăqqan-in, tohăz-dd; ad-səssikəyäy näkk d-inət̄ulab-in ămudd wa n-Faşka* dăy-ehän-năk.’» ¹⁹Jän inət̄ulab a-wa hasän-innä Yisa, əglän ad-siməjnun imənsiwan wi n-Faşka.* ²⁰Ij' ehäd yas, ănyäyma Yisa d-inət̄ulab wi n-măraw d-əssin dăy-edägg wa n-imənsiwan.

Ăsfäkkär-dd Yisa ămaydar-net

²¹Tamănsawän dihen-dăy a-s hasän-innä: «Ăsidăttey-awän a-s iyyän dăy-wän a hi-madän-isəssäyddär.» ²²Elmän-tän iman-näsän a-s hasän-innä a-wen-dăy, ad-has-jannen s-iyyän-iyyän: «Ălyalim, ajän näkk?» ²³Awwežäb-asän, inn'-asän Yisa: «Wa dăr-i madän-imzäyyət iji n-ăfuss dăy-ăkoss, ənta a hi-madän-isəssäyddär. ²⁴Tidət-dăy a-s Āgg-ăgg-adəm,* ad-t-iba ed a-wen-dăy a ənnän əlkəttabän n-Măssinäy dăy-isălan-net măšan, amăskoy ăwadəm wa t-madän-isəssäyddär! Awadəmen, isshäm-as-in, ad-wär dd-ijjeş ăddunya.» ²⁵Iggäd-dd Yăhudəs wa t-madän-isəssäyddär, innä ənta-dăy: «Ālfăqqi-nin, ăwadəm wa s-jänned, adiš näkk?» Inn'-as Yisa: «Käyy iman-năk, tənned-tän.»

Tasăktot šăddijät

(Marqəs 14:22–26; Luqa 22:15–20; 1 Kur. 11:23–25)

²⁶Tattän dihen-dăy a-s iđkăl Yisa tajəlla, ămmoy i-Măssinäy təzzar, irz'-et, ăzun-tăt jer-inət̄ulab-net, inn'-asän: «Uhənät, ăkşät, a-wa tayəssa-nin.» ²⁷Iđkăl-dd dăy kara han aman n-lăynăb ăxxiimmärnen, ămmoy i-Măssinäy təzzar, ikf'-asän-t, inn'-asän: «Uhənät, ăswät iket-năwän; ²⁸a-wa ašni-nin wa ămoosän ărkăwăl n-tassayt* ta tăynayät d-Măssinäy. Ašni-nin, ad-inyəl dăy-təssəba n-tenăsse n-ibăkkadăń i-ăddinät ăjjootnen. ²⁹Āssiilmădăy-kăwän a-s, wär-ilkem ad-əswey ad-dd-ijmađän ara n-lăynăb hundăy har aşäl wa d-mad-aləsăy näkk d-kăwăned tesăse-net, s-ălxal ăynayän dăy-Təmmənəyä* ta n-Abba-nin.»

Ilkam ad-ikkuddəl Bətrus Yisa

(Marqəs 14:27–31; Luqa 22:31–34; Exya 13:36–38)

³⁰Āwwäy Yisa d-inət̄ulab-net isuhay n-təmmal n-Măssinäy dd-ejarnen əlkəttab wa n-Āzzăbur, əglän ărăt-a-wen, əkkän tađayt

ta tässidwälät ihëškan wi n-əzzäytun. ³¹ Ewwäđän-in dihen yas, inn'-asän: «Xorəzzəma wa-hi madän-irməs, ad-dd-arəw akuddəl-näwän hahi ehäđ-i-däy, täjawäđäm iket-däy-näwän, təyyəm-ahi-dd näkk yas fäl-a-s iktab däy-əlkəttab a-s:

‘Ad-əwətäy amäđan, iba-t,
ämäňħäšnät tihatten iket-näsnät.’ »

³² Inn'-asän day: «Afäl dd-ənkäräy jer-inəmmuttan, ad-hawän-izaräy s-teje ta n-Galila.» ³³ Iggäđ-dd Bə̄trus, innä i-Yisa: «Näkk iman-in, kud äjewäđän imidiwän-in wi iyäđnen iket-näšän däy, wär mad-äjäwäđäy, äyyäy-käy, fäw!» ³⁴ Inn'-as Yisa: «Äsidättey-ak a-s wär mad-äj ekäz kärađ iyoran ehäđ-i-däy s-wädden täkkudəlädahi har kärađ ihändäggan.» ³⁵ Inn'-as Bə̄trus: «Näkk yas, kud-däy tamättant a tihräy där-k, wär käy-mad-əkkuddəläy.» Abäraj-wendäy ija Bə̄trus, a jän day inət̄ulab wi iyäđnen iket-däy-näšän.

Ässayät wa ikkäs Yisa däy-ašəkrəš wa n-Žätsämmmani (Marqəs 14:32–34; Luqa 22:39–46)

³⁶ Addew där-sän Yisa ḍarät-a-wen s-ašəkrəš iyäň iknan asədwal n-ihëškan s-isəm-net Žätsämmanni, əwwäđän-in yas, inn'-asän: «Yaymät, täqqəläm-ahi diha-däy, ad-ədəläy Mässinäy, əqqəläy-käwän-dd.» ³⁷ Işənkäš-in fälla-sän, ăddeew d-Bə̄trus d-məddana-s n-Zäbdi wi n-əssin; yur-ässayät-wen-däy, ad-t-əssəntän iman-net təkma, ixwäl. ³⁸ Innä i-inət̄ulab wi där-ăddew: «Āryan iman-in, āryan har išwar hi-ăba, wär hanäy-iläqqädet edəs.» ³⁹ Işənkäš-in day fälla-sän a əndärrän, irkäy, ăsđäs timme-net ăkall, ad-itəddal Mässinäy, ijanna: «Ya Abba-nin, kunta ămmukkän a-wen-däy, səssijəj-ahi tisnant-ta-däy! Hakd a-wen-däy, ăjet erhet wa-näk wädden wa-nin.» ⁴⁰ Iqqäl-dd Yisa inət̄ulab-net wi n-kärađ, ogäz-tän-dd əttasän; issənkär Bə̄trus, inn'-as: «Yas käwäned, indär-awän wäla-däy ad-där-i tahərəm iyäň n-ässayät yas däy-wär käwän-ilyed edəs! ⁴¹ Eñkärät, ədəlät Mässinäy i-ad-käwän-agəz däy-tändärbaten n-Iblis; ăgg-adəm, tidət-däy, a-s ăsidärhän amišəl n-a ăjjeen ăhuusken mäšan, igdal-as iba n-ăssahät n-tumast-net amišəl n-a-wa irha.» ⁴² Oläs-dd day ăsihe wa s-əssin, işənkäš-in fälla-sän, ad-itəddal Mässinäy, ijanna: «Abba-nin, kunta wär t-illa fäw əmmək s-ăyläšäy däy-tisnant-ta-däy, adiš, ăjet erhet-näk.» ⁴³ Oläs-tän uyəl, ogäz-tän-dd, ij'-asän edəs aläyat-wa-däy fäl hasän-indär wäla ad-arən tițəwən-näšän. ⁴⁴ Ifäl-tän day ăsihe wa s-kärađ, idäl day Mässinäy s-əmmək-wənnin-däy. ⁴⁵ Iglä, iqqäl-tän-dd, issənkär-tän, inn'-asän: «Yas käwäned təttasäm, sinfum härwa? Eñkärät-dd ămära, ăssayät n-atärməs-in, ohäz-dd. Ăgg-ăgg-adəm,* ad-itwäyđär, ijjəs ifassän n-inăsbäkkäđän, ⁴⁶ ənkärät, äglät-anäy; os'-anäy wa hi-e-isəssäyđärän.»

Atărmăs n-Yisa

(Marqəs 14:43–53; Luqa 22:47–53; Exya 18:2–11)

⁴⁷ Wăr-issəmdă Yisa tənna n-a-wen-dăy a-s Yăhudəs, wa n-iyyăn dăy-inəttulab-net wi n-măraw d-əssin da-dăy, ăsilăl tamətte tăjeet dd-ăshimaşlăn imănakalăn n-kăl-tikutawen* d-inuşămăn n-Işrayil; ăslajän iyyăd tikobawen, ăwwayăn iyyăd iboriyă. ⁴⁸ Tamətte-ten-dăy, ij'-as Yăhudəs wa n-ămaydar tamătart dăy-has-inna: «Ăhaləs wa s-hi-tənhăyäm har t-osăsăy dăy-idmară̄n-in, ənta a-s Yisa, ărmăsăt-t.» ⁴⁹ Osă-dd Yăhudəs, oyăd iman-net s-Yisa, inn'-as: «Ălfăqqi-nin, jey-ak ăsafu!» Osăs-t dăy-idmară̄n-net. ⁵⁰ Inn'-as Yisa: «Amidi-nin, ăj ya a-wa s-dd-tosed». Tođa tamətte făll-Yisa ălwăqq-wen-dăy, tərmăs-t. ⁵¹ Iggăd-dd iyyăn dăy-inəttulab-net, ilbăy-dd tăkoba-net, iştăf-dd săr-s taməzzujt n-akli n-ămănakal n-kăl-tikutawen.* ⁵² Iytăl-t Yisa, inn'-as: «Suyəl tăkoba-năk dăy-titar-net; ere iknăsăn s-tăkoba, ad-ămmăt s-tăkoba. ⁵³ Addoobey teyăre n-Abba-nin ămăra-dăy, afăl t-ărey dăy, şik-dăy a-s mad-săr-i dd-işəmmişəl măraw qahanăn n-ănjălosăñ d-əssin hi-ohăynen tinahăyen ⁵⁴ măšan afăl ija a-wen, əndek əmmək wa s-mad-itbat a-wa făll-i ənnăñ ănnăbităñ dăy-əlkəttabăñ n-Măssinăy.»

⁵⁵ Innă Yisa i-tamətte ărăt-a-wen: «Ajăñ năkk ănaytaf a ămoosăy a-s hi-dd-takkăm d-tikobawen d-iboriyăñ i-ad-hi-tărmăsăm? Wădden hannăyăm-ahi hak aşl ăqqiimăy dăy-ehăñ n-ămudd wa măqqărăñ sayrey, mafăl wăr hi dăy-s tərmesăm? ⁵⁶ Măšan, əlmədăt a-s a-wa ijăñ iket-net, ija i-ad-itbăt a-wa ənnăñ ănnăbităñ dăy-əlkəttabăñ.» Ajewădăñ inəttulab-net iket-năsăñ, oyyăñ-t-dd ənta ȳas jer-işənja-net.

Tebădde n-Yisa dat-ăşşăreya wa măqqărăñ

(Marqəs 14:53–65; Luqa 22:54–55, 63–71; Exya 18:12–14, 19–24)

⁵⁷ Təlwăy tamətte ta tərmăsăt Yisa s-Qayăf wa n-ămănakal n-kăl-tikutawen*-i s-a-s ităjj a-wen-dăy ăžzimmăyăñ yur-s ălyulam n-Ătăwărăt* d-inuşămăn n-Işrayil. ⁵⁸ Tamətte-en, ij'-as-dd Bətrus alkum şojren har təjjăş ammas n-ăyalla n-ehăñ n-ămănakal n-kăl-tikutawen; osă-dd Bətrus, ijjăş ənta-dăy, igla ăqqima edes i-gărdităñ, ad-isimăqqul i-ajilal n-tanfust-ta-dăy.

⁵⁹ Eggădăñ-dd imănakalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-Sinhidrin[†] wi tirənen ăşşăreya iket-năsăñ, ad-tammăyăñ i-tajuhe n-bahu ənnăñ făll-Yisa i-ad-t-sidəwăñ dăy-ăşşăreya, sənnəhəjjən-t d-tamăttant; ⁶⁰ ənnăñ fălla-s bahutăñ ăjjootnen măšan, wăr tăniha a ibdadăñ făll-hărăt. Eggădăñ-dd əssin ăddinăt ăjjeyhnen

[†] 26:59 A-wa ălzămayăñ n-inuşămăn d-imizărăñ n-kăl-Işrayil wa itirən ăşşăreya, əntăneñ a-s ălqallităñ, osayăñ day tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

s-bahu, ⁶¹ ad-jannen: « Āhaləs-i-dāy, nājjəyha a-s inna, āddoobāt ad-ānd ehān n-āmudd wa māqqārān* n-Māssināy, idəy-dd iyyān āynayān dāy-edāgg-net dāy-kāraq išilan. » ⁶² Isl’ āmānokal n-kāl-tikutawen i-a-wen yas, ihā-dd ibdad, imməjrād, innā i-Yisa: « Ma tənned dāy-a-wa fälla-k itawānnen? Mājrād! » ⁶³ Wär t-illa a has-inna Yisa. Inn’-as āmānokal n-kāl-tikutawen ālwāqq-wen: « Jarāy-kāy s-idəm n-Māssināy-i iddārān, lāyāt-anāy kunta kāyy a-s Ālmasex* wa n-Rure-s n-Māssināy.* » ⁶⁴ Inn’-as Yisa: « Kāyy iman-nāk, tənned-tān; āssiilmādāy-kāy dāy a-s yur-ašāl-i-dāy, ad-tənhəyām Āgg-āgg-adəm,* āqqiima daw-ayil n-Wa ilān tārna iket-net, taləsəm-t dāy ahānay, iqqal-dd, ifal-dd išənnawān, inay tijārāken. » ⁶⁵ Isl’ āmānokal n-kāl-tikutawen i-a-wen-dāy yas, ijjās-t ālhām, wa-dāy fāl, irmās err n-erāswāy-net, āsyārrawāt-t fäll-iman-net, innā: « A-wa āskafār, wādden sallāmas a-s āskafār; ma nətajj i-tjuhawen dāy? Igdāh-anāy a-wa dāy-inna mey ma tənnām? » ⁶⁶ Īnnān-as: « Wa ənta, ānihājja d-tamāttant! » ⁶⁷ Ad-fälla-s situfān, dabbāyān-as, dazzān dāy-s iyyād, ⁶⁸ jannen-as: « Īyyaa Ālmasex,* luləy ya, tāllāyed-anāy mi hak-istāyān? »

Akuddəl n-Bəṭrus i-Yisa Ālmasex

(Marqəs 14:66–72; Luqa 22:56–62; Exya 18:15–18, 25–27)

⁶⁹ A-s itājj a-wen-dāy, āqqiima Bəṭrus dāy-təfārre n-ammas n-āyalla. Tos’-e-hi-dd tānaxdimt tiyyāt, tənn’-as: « Kāyy-i-dāy hannāyāy, kāla tāddewād d-Yisa wa n-Galila? » ⁷⁰ Ākkuddāl Bəṭrus a-wen dat-āddināt iket-nāsān, inn’-as: « Wär-əssenāy a dāy-hi-tāssewālād. » ⁷¹ Innā Bəṭrus a-wen yas, āskātarāš s-emm n-āyalla n-ehān, tənhāy-t dāy tānaxdimt tiyyāt, ad-janna i-āddināt wi t-əllanen dihen: « Hannāyām-t īhaləs-wa-dāy, kāla āddew d-Yisa wa n-Nāşirāt. » ⁷² Ad-itəhhād Bəṭrus išənnawān d-ākall, ijanna: « Āhaləs-wa-dāy s-hi-jānnem, wär t-əzzeyāy. » ⁷³ A əndərrān ḍarāt-a-wen, əkkān-t-dd āddināt əbdadnen dāy-ammas n-āyalla-en-dāy, ənnān-as: « Ijmād-t āşšāk a-s kāyy-dāy, iyyān dāy-āddināt wi n-Yisa, temāslāyt-nāk iman-net a tāsdāttet a-wen. » ⁷⁴ Ad-itəhhād Bəṭrus, ilaqqān iman-net siha d-siha, ijanna: « Īnney-awān, īhaləs wa s-hi-jānnem, wär t-əzzeyāy. » Diha-dāy d-innā a-wen-dāy, ad-iwāt ekāz āyora. ⁷⁵ Iktā-dd Bəṭrus mājrād wa s-kāla has-t-ija Yisa, a-s has-inna: « Wär mad-iwāt ekāz āyora ašāl-i-dāy s-wādden tākkuddālādahi har kāraq ihāndāggan. » Izjār ḍarāt-a-wen, ad-ihall a-wa-dāy has-ja tisnant.

Tebădde n-Yisa dat-Bilatəs

(Marqəs 15:1; Luqa 23:1–2; Exya 18:28–32)

27 Ăffāw ყas, əžžəmmäyän imänokalän n-käl-tikutawen* d-inušämän n-Işrayil, ətṭäfän iyyän n-emm däy-isälan n-iji n-iman n-Yisa, ² ərmäşän-t, jän däy-s tišəm təzzar, əlwäyän-t s-Bilatəs wa n-gəfär.

Imməntäl Yăhudəs i-iman-net

(Ijiten 1:18–19)

³ Inhăy Yăhudəs-i t-issäyđärän a-s ăssăreyə n-tamättant a əytäsän i-Yisa ყas, ămmujrăz a-wa ija; ikk' imänokalän n-käl-tikutawen d-inušämän n-Işrayil, ăssoyăl-asän kărađät timərwen n-ärriyal n-ażrəf wi t-əkfän. ⁴ Os'-en-dd, inn'-asän, «Ofey abäkkəd, Yisa, wa jey däy-ifassän-năwän, wär t-illa a iyşad. » Ənnän-as: «Un, ma năkkul? A-wen əssăyəl-năk. » ⁵ Irmäš Yăhudəs ażrəf-ənnin, ijär-asän-t-in däy-ehän n-ämudd wa mäqqärän təzzar, iglă, ăsselăy ayan, ija tărsəm däy-err-net, imməntäl i-iman-net. ⁶ Əkkəmen-dd imänokalän n-käl-tikutawen ażrəf wa hin-ijär măšan, ənnän: «Wär hanäy-xălal iji n-ażrəf-wa-däy făll-wa n-ehän n-ämudd wa mäqqärän,* ed ənta a-s ătwäjjän iman n-ähaləs. » ⁷ Əžžəmmäyän däy-isälan n-a-wa mad-əjən i-ażrəf-en, ohärän emm, ənnän, ad-sär-s žänşən aşəkrəš n-ähaləs iyyän hin-iżanşen iləkkən, i-ad-umas edägg-en, tiżəska i-imäjarän. ⁸ Däy-təssəba n-äddäbara-wen-däy a făl har aşäl-i-däy, təfärre-ten-däy, iwär-tät isəm: «Aşəkrəš wa n-aşni. » ⁹ Āmoos a-wen-däy jän a-ăsittibătän a-wa innă ănnăbi Yirmiya,† a-s innă däy-əlkəttab-net:

«Ārmäsän kărađät timərwen n-ärriyal n-ażrəf,
ălqim-wen-däy a-s t-əḍkăḍän käl-Işrayil,
ənta-den-däy a-wa dăr-ăssaqdăhän ălqim n-ăgg-adəm,
¹⁰ əžžənşən sär-s aşəkrəš wa n-i n-iləkkən
s-əmmək wa s-hi-tän-innă Emăli. »

Āmewäy Yisa s-Bilatəs

(Marqəs 15:2–5; Luqa 23:3–5; Exya 18:33–38)

¹¹ Ālwäqq wa dd-ibdăd Yisa dat-Bilatəs wa n-gəfär, issəstän-t, inn'-as: «Ak, kăyy a-s ămänokal n-käl-Ālyăhud mey? » Inn'-as Yisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tän. » ¹² Āggădăn-dd imänokalän n-käl-tikutawen* d-inušämän n-Işrayil, ad-t-sađlamän siha d-siha măšan, wär t-illa a hasän-inna. ¹³ Innă gəfär i-Yisa: «Ajän kăyy, wär səlləd

†27:9 A-wa ănnăbi dd-ăzzarän i-Yisa, ălolăy däy-isälan-net săđisät timađ n-awătay dat-tiwit-net.

i-tikunen ti fälla-k titwənninen? » ¹⁴Wär t-tella täftert dd-təzjarät emm n-Yisa, iqqän a-wen eyäf n-gəfär.

Bäryäbbas wa n-emäjj n-iman

(*Marqəs 15:6–15; Luqa 23:13–25; Exya 18:39–19:16*)

¹⁵Äzzäman-en, hak ämudd n-Faška, äsiwäyy'-in gəfär u-takärmut wa däy-s təttär tamətte. ¹⁶A-s itäjj a-wen-däy, ih' ähaləs s-isəm-net Bäryäbbas takärmut, isəm-net iyyän Yisa ənta-däy, wär t-illa ere s-wädden issan fäll-terwidəma-net. ¹⁷Inhäy Bilatəs tamətte-ta dd-təzzəmmäyäyt sär-s yas, inn'-asän: «Läyätät-ahi, əndek jer-meddən-wi-däy n-əssin wa s-tärham a hawän-t-in-səwwäyyäyt? Ma tässofäm Bäryäbbas mey Yisa wa s-itawännä Älmasek?*» ¹⁸Ij'-asän Bilatəs asəstan-wen-däy fäl-a-s issan a-s təmyäre ntismiten-näsän yas a fäl ästärmässän Yisa.

¹⁹Äqqiima Bilatəs härwa däy-edägg wa däy-iyattäs ässhäreya a-s dd-täšmašäl hänne-s äwadəm sär-s i-ad-wär-isəmtəlti iman-net d-iman n-ähaləs wärän iyshed härät ed tənn'-as, əndähad, əgdälän-as imänäwnäwän n-ähaləs-en-däy eđes.

²⁰Eggädän imänokalän n-käl-tikutawen* d-inušämän n-Israyil, äshässälän tamətte i-ad-təttär däy-gəfär ad-hasän-dd-isəwwəy Bäryäbbas, ämmät Yisa. ²¹Olas day gəfär, inn'-asän: «Endek jer-meddən-wi-däy n-əssin wa s-tärham ad-hawän-t-in-səwwäyyäyt?» Ènnän-as: «Bäryäbbas.» ²²Inn'-asän Bilatəs: «Yisa-s wa s-itawännä Älmasek,* ma has-e-äjäy?» Ènnän-as iket-däy-näsän: «Itwəsləbet fäll-tajəttewt!» ²³Inn'-asän Bilatəs: «Mađäl, ma iyšad t-ässiinähäjjän d-tamättant?» Äsyäyyän day s-äşşahät: «Itwəsləbet fäll-tajəttewt.» ²⁴Inhäy Bilatəs a-s wär t-illa a infä mäjrädat net ed, təssəntä tamətte amdərway n-əssənju yas, iđkäl-dd äkoss han aman, ässeräd ifassän-net dat-tamətte təzzar, inn'-asän: «Ähaləs-i-däy ya ämaydal, täjjihäm a-s wär däy-i əđmenän iman-net; oyey jere-wän därs.» ²⁵Tənn'-as tamətte iket-net: «Eyya, nərdə s-a-wen; əđmənnet iman-net däy-näy näkkäned d-ihäyawän-nänäy.»

²⁶Äswäyy'-asän-in Bilatəs Bäryäbbas, äswäjja tiwit n-ebärtäk däy-Yisa təzzar, ikf'-asän-t i-ad-itwəsləb fäll-tajəttewt.

Jän əssärdusa Yisa tekäškäšt

(*Marqəs 15:16–20; Exya 19:2–3*)

²⁷Elwäyäyt əssärdusa wi n-gəfär Yisa s-ammas n-ehän wa n-gəfär, iyläyyäläy-t-dd dihen ejhän n-əssärdusa imdan, ²⁸əkkässän däy-s isəlsänet, əssəlsän-t anäkäbba šäggäyän, ²⁹jän-as älmät, korona, a-wen, takənbut šund ta n-imänokalän təzət däy-isənnanän, jän älmät təborit ta n-təmmənukəla däy-äfuss-net wa n-ayil, ad-rakkäyän data-s, əazzän, jannen-as: «Ämänokal n-käl-Älyähud, nəj'-ak gärdəbu!» ³⁰Situfän fälla-s,

tihäyän däy-s tăborit ta jän däy-äfuss-net, təggatän-t sär-s fäll-eyäf. ³¹İssəgdähän däy-tekäškäšt ta tän-tëšlät ყas, əkkäsän-dd fälla-s anäkäbba-wənnin šäggäyän, ăssoyälän-as isəlsa-net təzzar, əglän där-s i-ad-itwəsləb fäll-tajettewt.

Atwəsləb n-Yisa fäll-tajettewt

(Marqəs 15:21–32; Luqa 23:26–43; Exya 19:17–27)

³²İglan där-s a-s ămmoqqäsän d-ăhaləs n-tadăbayt ta n-Qərwən s-isəm-net Simyon; ăshăssälän-t alənji n-tajettewt ta fäll-mad-itwəsləb Yisa. ³³İkkän d-Yisa edägg s-itawənna: Gălgota, a-wen ălmăyna-net: «Edägg wa n-akărkor.» İwwădăñ-in edägg-en ყas, ³⁴əssărtăyän əssărdusa asməd d-asăfar iyyän ifannazän tisnant i-ad-has-t-səswən, măşan, ăkrăbbăt-t ყas, unjäy sär-s.

³⁵İslăbăñ-t əssărdusa fäll-tajettewt ყas, jän tisăyeren i-ad-użanän isəlsa-net jer-iman-năsän; ămoos a-wen a ăssiitbătän a-wa s-kăla tän-innă ănnăbi iyyän a-s innă:

«Ăzunän isəlsa-nin jer-iman-năsän
jän tisăyeren fäll-anäkäbba-nin.»

³⁶İssəmdăñ a-wen-däy ყas, əqqimän, jän ənniyät i-Yisa, ³⁷əttəytăyän ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədăñ ăddinät ăddălil wa sär-s dd-orăwăñ tamăttant. Allox-en, iktab fälla-s:

«A-WA YISA WA N-ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».

³⁸Aşăl-en, ămizăyyen əssin inaytafän atwəsləb d-Yisa; atwăslăb iyyän daw-ayıl-net, atwăslăb wa iyyădăñ daw-tăşalje-net. ³⁹Iqqăl Yisa tekäškäšt i-ăddinät-wi tikəynen, gaggărăñ-t, siwliwilän iyăfawän-năsän, ⁴⁰jannen-as: «Eyyaa, kăyy-i innän tăddoobed terăzze n-ehän n-ămuđd wa măqqărăñ* taləsăd-t edey däy-kărad ısilan, ăyləs iman-năk ya ămăra! Kunta tidət-däy a-s kăyy a-s Rure-s n-Măssinăy,* zubbət-dd tajettewt!» ⁴¹Ad-đazzän däy-s day imănakalän n-kăl-tikutawen* d-ălyulam d-Ăttăwrăt* d-inuşămän n-İşrayıl, jannen: ⁴²«Wădden iylăs ăddinät wi iyyădnen, iyləset ya iman-net ămăra. Ikkəset-dd iman-net fäll-tajettewt, dihen ad-nəfləs a-s ənta a-s ămănakal n-İşrayıl; ⁴³wădden oman s-Măssinăy, iyləset-t Măssinăy ya ămăra kunta ənta irh'-e, ed innă, ənta a-s Rure-s.» ⁴⁴Eggădăñ-dd day inaytafän wi atwăslăben edes-has, ad-t gaggărăñ əntăned-däy s-əmmək-en-däy.

Tamăttant n-Yisa

(Marqəs 15:33–41; Luqa 23:44–49; Exya 19:28–30)

⁴⁵İlsänät tihay ărori n-ăkall iket-däy-net wa-däy n-tarăhut hundäy har tezzar. ⁴⁶Təjă tezzar ყas, ăsyărăt Yisa s-afalla, innă däy-tawalt-net:

« *Yälloy, Yälloy,
lama sābāxtani?* »

A-wen ālmāyña-net:

« Mässi-y Mässinäy, Mässi-y Mässinäy,
mafäl hi-təyyəd d-iman-in
dāy-tisnant-ta-dāy? »

⁴⁷ Èslän-as āddinät əbdadnen dihen, wär-əfhemän a-wa ijänna yas, ad-jannen: « Säjdät-as, ännäbi Yeli a iyarr! » ⁴⁸ Ošäl-dd iyyän dāy-sän əlwäqq-wen-dāy, issəlmäy tāduft təttalät fäll-əbori dāy-bənegär təzzar, əssok'-et-dd emm n-Yisa i-ad-tät-isuməm, infəw-t a-wen dāy-fad ⁴⁹ mäšan, ənnän-as imidiwän-net: « Èsləy-as, əyy'-e ad-nənhəy kunta ad-t-dd-ass ännäbi Yeli, iyłəs-t. » ⁵⁰ Äsyärät Yisa day s-əşşahät, təzzar, ejmädän-t iman.

⁵¹ Dih-a-dāy d-ijs a-wen a-s ərido wa ibdän edägg n-ämudd wa şaddijän d-wa iknän təşşədje dāy-ehän n-ämudd wa mäqqärän da-dāy a-s iqqaṛrawät dāy-ammas, wa-dāy n-ařalla-net har ider-net; əškädkäd əkall, əşsoren iđayän; ⁵² əmeränät tizəska, ənkärän-dd inəmmuttan n-imumənän əjjootnen ⁵³ ədarät-tanäkra n-Yisa jer-inəmmuttan. Äjjəyhän āddinät əjjootnen tän-ənhaynen a-s dd-əjjäšän ayrem wa şaddijän n-Yäruśälam ədarät tanäkra-näsän jer-inəmmuttan.

⁵⁴ Inhäy käbtän iyyän n-käl-Roma d-əssärdusa wi jänen ənniyät i-Yisa a-wa ijän d-aškädkäd wa ija əkall yas, ərmäyän, ad-jannen: « Tidət-dāy a-s əhaləs-i-dāy, Rure-s n-Mässinäy.* » ⁵⁵ Èbdadnät day tiđeden əjjootnen dihen, əswađnät dāy-ijəj dāy-a-wa ijän iket-net. Tiđeden-tin-dāy a-s käla ədhälnät Yisa, əddewnät där-s wa-dāy n-a ifäl teje ta n-Galila har əntänäteq-da-dāy; ⁵⁶ h'-enät Märyäma ta n-Muläždaləyät d-Märyäma ta n-ma-s n-Yaqub d-Yusəf, h'-enät day ma-s n-dägg-Zäbdi.

Azəkkə n-Yisa

(*Marqəs 15:42–47; Luqa 23:50–56; Exya 19:38–42*)

⁵⁷ Tokäy takkäst yas, osä-dd əgg-ehäre iyyän la tayrəmt ta n-Arimata n-anäťtalib n-Yisa s-isəm-net Yusəf. ⁵⁸ Ènta-en-dāy a ikkän Bilatəs, ittär dāy-s turhajät n-ad-dd-ikkəs tafəkkə n-Yisa fäll-tajəttewt, istär-tät; irđ'-as Bilatəs s-a-wen. ⁵⁹ Ikkäś-dd Yusəf tafəkkə n-Yisa fäll-tajəttewt, ikn'-et, issəls'-et tefit ⁶⁰ təzzar, issəns'-et dāy-azəkkə əynayän s-äru t-iğä i-iman-net dāy-esawäl; əsyäränyarät-t-dd ədarät-a-wen tähunt mäqqoorät, ətəubbät sär-s emm n-azəkkə təzzar, iglă. ⁶¹ A-s itäjj a-wen-dāy, təbdad Märyäma ta n-Muläždaləyät d-tanəmmäyrut-net ta iyyäđät, əqqimänät tissənen dat-azəkkə-en-dāy, hannäynät a-wa ijän iket-net.

⁶² Āba Yisa dāy-ašäl wa n-dat-wa d-simējnun kāl-Ālyāhud i-ašäl wa n-əssəbət-i n-tāsonfat. Ašäl wa ilkāmān i-wen n-əssəbət wa n-tāsonfat, əkkān imānokalān n-kāl-tikutawen d-kāl-faris Bilatəs, ənnān-as: ⁶³ « Āmānokal-nānāy, nəkittəw a-s āwadəm wa iśinmərəyān ăddinät, a-s iddär, innā, afāl t-āba, kāraq išilan ḍarāt-tamāttant-net, ad-dd-inkār jer-inəmmuttan. ⁶⁴ Närha dāy-k, ad-səwwəjjəd ənniyāt i-ażəkka-net hundāy har akəyən kāraq išilan-win-dāy s-innā, dihen, wär mad-akrən inətṭulab-net tafəkka-net, əffərən-tät təzzar, ənnən i-tamətte a-s inkār-dd jer-inəmmuttan. Afāl jān a-wen, ad-tajār tanməšrayt ta jān ta ija ənta iman-net. » ⁶⁵ Inn'-asān Bilatəs: « Ājät a-wa s-tārhām. Ənhəywāt, hārāt dāy-əssārdusa-dədi, səwwəjjəmtān ənniyāt i-ażəkka s-əmmək wa s-tārhām. » ⁶⁶ Əkkān ażəkka, əssəbdədān data-s əssārdusa təzzar, əknān-t ăṭabbu i-ad-wär-itədubut āwadəm wāl' iyyān arr-net.

Inkār-dd Yisa jer-inəmmuttan

(Marqəs 16:1–11; Luqa 24:1–12; Exya 20:1–10)

28 Täbboqqät tifawt n-ašäl wa n-ḍarāt wa n-əssəbət-i n-tāsonfat yas, təkka Māryāma ta n-Mulāždaləyät ażəkka tāddeew d-Māryāma ta iyyādät n-tanəmmāyrut-net. ² A əndārrān, əzzubbät-dd ənjālos n-Emāli dd-ifalān išənnawān, əškādqād əkall s-əssahāt, əsyārarād-in tāhunt ta hārāt emm n-ażəkka, əqqima fälla-s. ³ Ənjālos-i-dāy, əsimāymāy šund essam, jan isəlsa-net təməlle-i-dāy māqqārāt. ⁴ Ija a-wen yas, jān əssārdusa wi jānen ənniyāt i-ażəkka tarəmmeyt-ta-dāy fāl dd-hān əbbunbāyān šund əmmun.

⁵ Imməjrād ənjālos i-tidəden, inn'-asnät: « Wär tārmeymät; əssanāy a-s Yisa wa ətwāslābān fäll-tajettewt a-s tammāymät; ⁶ əbas t-illa diha, inkār-dd jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-tān-innā, əyyāwmät, ənhəymät edägg wa s-kāla dāy-s insa. ⁷ Əwənkətmät əmāra, təjəmät isālan n-tanākra-net jer-inəmmuttan i-inətṭulab, tāllāyātmät-asān day a-s əzzar-awān iket-nāwān s-Galila ed dihen-dāy ad-t-mad-tənhəyām. Ənta-den-dāy mājrād wa s-dd-āmešālāy i-ad-hakmāt-t-in-səssiwədāy. »

⁸ Fālnät šik ażəkka, tārtay-asnät tarəmmeyt d-təmyäre n-tedāwit, oşalnät i-ad-əjənät jānät isālan dāy-inətṭulab-net. ⁹ Wär t-illa a hin-əjrahñät a-s hasnät-dd-ilkād Yisa iman-net, ij'-asnät əsafu. Ohäznät-t-dd, ərkāyñät data-s, ad-timəllutnät i-īdarān-net, əyābbādnät-t. ¹⁰ Inn'-asnät: « Wär tārmeymät, əqqəlmät ayətma-y, tənnəmät-asān a-s, əzzarāy-asān s-teje ta n-Galila-i-dāy hi-mad-ənhəyān. »

Utär n-akuddəl n-tanäkra n-Yisa jer-inəmmuttan

¹¹ Härwa hanät zäbo, eglanät a-s əkkän əssärdusa wi jänen ənniyät i-azəkka ayrem, äwwayän isälän n-a-wa ijän iket-net i-imänokalän n-käl-tikutawen.* ¹² Èslän imänokalän n-käl-tikutawen d-inušämän n-Israyil i-isälän-win-däy yas, änyäymän fäl a-wen. Inkär əlžämäyät-näsän yas, əkfän azrəf əjjeen i-əssärdusa təzzar, ənnän-asän: ¹³ «Ere kawän-issəstänän, ənnät-as: osän-anäy-dd inəttulab n-Yisa s-ehäd, nətətas, okärän tafəkka-net, eglän där-s. » ¹⁴ Ènnän i-əssärdusa: «Afäl əjjäšän isälän gəfär, ad-t-nəsəsmäđ fällawän, täyləsäm. » ¹⁵ Ärmäsän əssärdusa azrəf-näsän, eglän däy-əssäyəl-näsän, jän a-wa hasän-ätwännän. Ämoos a-s isälän-win-däy a əfläsän käl-Älyähud har ašäl-i-däy.

Āmašal wa mäqqärän issäyläf Yisa inəttulab-net

(Marqəs 16:14–18; Luqa 24:36–49; Exya 20:19–23; Ijitän 1:6–8)

¹⁶ Ekkän inəttulab wi n-märaw d-iyyän tađayt ta hät teje ta n-Galila hasän-ija Yisa tasəssihärt, ogäzän-t-in fälla-s. ¹⁷ Ènhäyän-t yas, ərkäyän-as, ad-t-yabbädän mäšan, hakd a-wen-däy, han-tän iyyäđ däy-s janen əsshäk.

¹⁸ Ohäz-dd Yisa əlžämäyät wa n-inəttulab-net, inn'-asän: « Wär t-illa jer-işənnawän d-äkall a-s wädden əjrawäy fälla-s tärna; ¹⁹ a-wen-däy a fäl əmära, äglät; əkkät tiwsaten n-äddunya iket-däy-näsnät, səttuləbäm däy-snät əddinät, səlmäyäm-tän däyaman s-isəm n-Abba d-Rure-s* d-Unfas Şäddijän,* ²⁰ säyrəm-tän amişəl n-a-wa s-hawän-omäräy iket-net. Näkk-da, ad-där-wän əddewäy, ədhalač-kawän hak ašäl har təmdəw əddunya. » Amin!